

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Издръжка на членове на семейството

Издръжка на членове на семейството

Ако желаете да предявите иск за издръжка, например като поискате месечни плащания на издръжка за дете от родител, който не живее с детето, правото на ЕС Ви дава възможност да използвате съдилищата на Вашата държава за установяване на задължението на длъжника за плащане на издръжка и определяне на размера на издръжката. Такова съдебно решение ще бъде лесно признато в другите държави членки на Европейския съюз.

Моля, изберете знаме, за да получите подробна информация за съответната страна.

Нова правна уредба от юни 2011 г.

От 18 юни 2011 г. по отношение на въпросите, свързани с издръжката, се прилага [нова правна уредба](#). Тя продължава да гарантира защитата по съдебен ред на вискателя на издръжка като му дава възможност да предяви иск срещу длъжника пред съдилищата на държавата му по произход. Наред с това, в повечето случаи [Хагският протокол](#) от 2007 г. определя приложимото право към задълженията за издръжка и всяко съдебно решение за издръжка, постановено от съдилищата на държавите членки, се ползва със свободно движение в Европейския съюз и може да бъде изпълнено във всички държави членки без допълнителни формалности. На последно място, вискателите и длъжниците по задължения за издръжка се ползват от административно съдействие от страна на държавите членки.

Новата правна уредба се прилага във всичките 28 държави—членки на ЕС, в това число и Дания на основание Споразумението от 19 октомври 2005 г. между Европейската общност и Кралство Дания относно компетентността и признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела. Дания обаче не прилага някои разпоредби, и по-специално разпоредбите, посветени на приложимото право и на сътрудничеството между централните органи.

Съгласно Регламента за издръжката административни органи могат да бъдат смятани за съдилища за целите на процедурите, свързани със задълженията за издръжка. Вижте [списъка с тези органи](#) (221 Kb) .

Когато издръжката се дължи от или в полза на лице, което живее в държава, която не е членка на ЕС, [Конвенцията](#) за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството и [Протоколът](#) за приложимото право при задължения за издръжка могат да Ви помогнат за събирането на дължимата Ви издръжка в държави, които не са членки на ЕС, но са страни по тези международни инструменти. Конвенцията влезе в сила за ЕС по отношение на трети държави, които са страни по конвенцията, на 1 август 2014 г.

Незадължителен стандартен формуляр за декларацията за просрочени задължения за издръжка

С цел улесняване на прилагането в практиката на Регламента за издръжката и ефективното упражняване от страна на гражданите на техните права в целия ЕС, [Европейската съдебна мрежа](#) по граждански и търговски дела разработи незадължителен стандартен формуляр за декларацията за просрочени задължения за издръжка.

Този незадължителен формуляр има за цел да улесни събирането на просрочените задължения за издръжка и е на разположение на 23 езика.

Към него е приложено практическо ръководство за попълването му. Формулярът е на разположение в следните формати: (908 Kb) .

[PDF позволяващ редактиране](#) (1100 Kb) , и [XLS](#) (144 Kb) .

Последна актуализация: 18/01/2019

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Искове за издръжка - Белгия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

„Задължението за издръжка“ може да се определи като задължение, при което на едно лице законно е наложено да предоставя на друго, което се намира в нужда и е свързано с него чрез „определена родствена“ връзка, необходимите средства за съществуване. „Издръжката“ включва не само храна, но и всичко необходимо за съществуването: изхранване, дрехи, жилище, медицински грижи и т.н.

Задължението за издръжка се основава на роднинска връзка или родство по сватовство, както и на задължение за заместване, когато връзката е прекъсната. То съществува между определени роднини и при родство по сватовство, между съпрузи, между законно съжителстващи лица.

Основано е донякъде на задължение за „солидарност“, което в някои случаи може да бъде по-силно.

Какви са задълженията на родителите по отношение на техните деца?

В този случай съществуват два вида задължение за издръжка:

Задължение за издръжка в по-широк смисъл, според което майката и бащата са длъжни да осигуряват, според възможностите си, подслона, издръжката, здравословното състояние, надзора, образованието, обучението и развитието на своите деца. Ако при навършване на пълнолетие от детето обучението не е приключило, задължението продължава и след това. То съществува при каквито и да било възможности на родителя и независимо от нуждите на детето. Това задължение има по-широк смисъл, тъй като освен съществуването на детето в него се включва още образованието и обучението му и др. (член 203 от Гражданския кодекс).

Задължение за издръжка, основано на родствена връзка, свързано с нуждите на детето, независимо от възрастта му, и с възможностите на родителя (членове 205, 207, 208 и 353-14 от Гражданския кодекс).

Какви са задълженията на децата по отношение на техните родители?

Задължението за издръжка, което се отнася за родителите по отношение на техните деца, е реципрочно (членове 205, 207 и 353 от Гражданския кодекс). Следователно децата дължат издръжка на своите баща и майка, които имат нужда.

Какви са задълженията на съпрузите?

Задължението за издръжка между съпрузите се основава на задължението за помощ и подкрепа и на задължението за поемане на част от разходите на семейството, предвидени в Гражданския кодекс (член 2013 от Гражданския кодекс). Тези задължения, свързани и със задължението за съжителство, което също се изисква от съпрузите, са реципрочни. Ако тези задължения не се изпълняват, това може да доведе до използване на средства за правна защита за постигане на тяхното изпълнение в равностойност под формата на иск за издръжка или на делегация на суми (членове 213, 221 и 223 от Гражданския кодекс) — вж. въпрос 10.

Какви са задълженията на разведения съпруг по отношение на бившия му партньор?

Трябва да се прави разграничение според вида на развода: развод поради непреодолими различия или развод по взаимно съгласие:

Развод поради непреодолими различия: ако съпрузите не са сключили договор за предоставяне на евентуална парична издръжка (член 301, параграф 1 от Гражданския кодекс), в решението за постановяване на развода или при последващо решение съдът може да постанови, по искова молба на съпруга „в нужда“, парична издръжка за сметка на другия съпруг (член 301, параграф 2, алинея 1 от Гражданския кодекс).

Съдът може да откаже да удовлетвори искова молба за парична издръжка след развод, ако ответникът докаже, че възискателят е извършил „сериозно нарушение, което е направило невъзможно продължаването на съвместния живот“ (член 301, параграф 2, алинея 2 от Гражданския кодекс).

Размерът на издръжката в никакъв случай не може да надвишава една трета от дохода на задължения съпруг (член 301, параграф 3, алинея 3 от Гражданския кодекс).

Развод по взаимно съгласие: съпрузите не са длъжни да се споразумяват относно предоставянето на издръжка на единия от тях по време на процеса и/или след развода. Ако вземат решение за това, размерът и условията на плащане, както и изпълнението на издръжката, се определят свободно, както и нейното индексирание и евентуалните основания за промяна (член 1288, алинея 1, точка 4 от Съдебния кодекс). Освен ако изрично не са се споразумели за противното, по искане на една от страните съдията може да увеличи, намали или да преустанови уговорената издръжка след постановяването на развода (член 1288, алинея 3 от Съдебния кодекс), най-малкото ако сумата вече не е подходяща поради нововъзникнали обстоятелства, които не зависят от волята на страните. Освен ако не е предвидено индексирание на издръжката, тя не може да бъде индексирана.

Какви са задълженията в други случаи?

В кои случаи?

Задължението за издръжка съществува между роднини по пряка линия — както възходяща, така и низходяща (родители/деца, деца/родители, но също и внуци/баба и дядо и реципрочно — членове 205 и 207 от Гражданския кодекс).

При родство по сватовство има два случая:

преживелият съпруг има задължение към децата на починалия си партньор, на които не е баща или майка, което е в определени граници (член 203, параграф 3 от Гражданския кодекс).

зетьовете и снахите имат задължение към тъстовете/свекърите и тъщите/свекървите и обратно. Това задължение се прекратява, ако тъстът /свекърът или тъщата/свекървата сключи брак отново, ако съпругът (от когото се поражда сватовството) и децата от връзката са починали (членове 206 и 207 от Гражданския кодекс).

Наследникът на починалия съпруг при определени обстоятелства дължи издръжка на преживелия или на роднините по възходяща линия на починалия (член 205а от Гражданския кодекс)

Детето, за което бащинството не е установено, може да предяви иск към мъжа, който е имал отношения с неговата майка по време на законния период на зачеване, помощ за издръжка, образование и обучение (член 336 от Гражданския кодекс).

Ако разбирателството между законно съжителстващи лица е сериозно нарушено, една от страните може да поиска съдията да присъди издръжка в рамките на временните мерки, които този съдия трябва да вземе. Същото важи и в рамките на временните мерки в случай на прекратяване на законното съжителство (член 1479 от Гражданския кодекс).

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Обикновено задължението за издръжка отпада, когато детето навърши пълнолетие или стане дееспособно. Задължението може да се запази, ако обучението на детето не е завършило (членове 203 и 336 от Гражданския кодекс).

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кой са основните елементи на тази процедура?

Длъжникът може да се погрижи доброволно за нуждите на възискателя. Ако това не стане, ако има спор, разногласие или преустановяване, тогава е необходимо да се предяви съдебен иск.

При развод поради непреодолими различия издръжката след развода може да бъде предявена пред съда по бракоразводното дело, като допълнение, или в иска за образуване на производство, или чрез сключените приятелски споразумения (член 1254, параграф 1, алинея 5, и параграф 5 от Съдебния кодекс).

Извън процедурата за развод разглеждането на всеки иск, свързан с парична издръжка, е от компетентността на мировия съдия (член 591, точка 7е от Съдебния кодекс, освен в случай на дела за искане на парична издръжка без обявяване на родство (вж. въпрос 5)

От 1 септември 2014 г. компетентен за всички искове, свързани със задължението за издръжка, с изключение на задължението за издръжка във връзка с доходите за социална интеграция, е Семейният съд (член 572а, точка 7е от Съдебния кодекс), включително и за искове за издръжка без обявяване на родство.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Предявяването на иска се извършва лично от възискателя (вж. по-специално член 337 от Гражданския кодекс). Искът се подава пред съдията лично от възискателя или от неговия адвокат (вж. по-специално членове 1253 ter, 1254 и 1320 от Съдебния кодекс).

Ако възискателят е недееспособен, законният му представител действа от негово име (баща, майка, настойник, попечител).

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Мировият съдия притежава обща компетентност по отношение на споровете във връзка с парична издръжка (член 591, точка 7 от Съдебния кодекс), но има и изключения. В такъв случай искът следва да се подаде пред съдията по местоживее на възискателя, с изключение на исковете за намаляване или прекратяване на тези парични издръжки (член 626 от Съдебния кодекс).

Исковите, заведени от дете срещу лице, което е имало отношения с неговата майка по време на законния период на зачеване (член 336 от Гражданския кодекс), са от компетентността на председателя на първоинстанционния съд (член 338 от Гражданския кодекс).

Компетентен за споровете, свързани с родителските права, освен при спешни и временни мерки, е съдът за непълнолетни лица (член 378 bis от Гражданския кодекс) по местопребиваване на родителите, настойниците или лицата, които упражняват попечителство над детето (член 44 от Закона от 8 април 1965 г. относно защитата на непълнолетните, грижите за малолетни, извършили деяние, квалифицирано като нарушение, и възстановяването на щетите, нанесени в резултат на това деяние).

В случай на конфликт между съпрузи преди процедурата за развод исковете се подават пред мировия съдия (член 594, точка 19 от Съдебния кодекс) в последното местопребиваване на семейството (член 628, точка 2 от Съдебния кодекс).

След внасянето на молба за развод поради непреодолими различия компетентен е председателят на първоинстанционния съд (член 1280 от Съдебния кодекс) и това остава в сила до прекратяването на брака. За сметка на това натоварен с одобряването на изготвените от страните споразумения във връзка с издръжката е съдът, който разглежда делото по същество (член 1256, алинея 1 от Съдебния кодекс).

След окончателното решение за постановяване на развода компетентни са мировият съдия и съдът за непълнолетни. Председателят на първоинстанционния съд запазва своята компетентност за бързо производство в случай на спешност (член 584 от Съдебния кодекс).

От 1 септември 2014 г. компетентен за всички иски, свързани със задължението за издръжка, с изключение на задължението за издръжка във връзка с доходите за социална интеграция, е Семейният съд (член 572 bis, точка 7 от Съдебния кодекс).

От 1 септември 2014 г. исковите между страни, които са (или са били) женени, или които са (или са били) законно съжителстващи, както и исковите за задължение за издръжка, свързани с общи деца или с деца, чието родство е установено само по отношение на единия родител, по принцип се подават пред съда, в който вече е бил предявяван иск (вж. член 629 bis, параграф 1 от Съдебния кодекс). Компетентен по отношение на иските, свързани със задължение за издръжка на малолетно лице, е съдът по постоянния адрес на малолетното лице (или в противен случай — по обичайното му местоживееене); ако родителите имат няколко деца, компетентен за всички иски е съдът, който е сезиран най-напред (член 629 bis, параграф 2 от Съдебния кодекс). Ако задължението за издръжка засяга други възискатели на издръжка, спорът се отнася до съда по постоянен адрес на ответника или в мястото на последното семейно или общо местожителство (член 629 bis, параграф 4 от Съдебния кодекс).

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Вж. въпрос 4. В зависимост от вида на иска той се подава чрез съдебен изпълнител или чрез искова молба. Участието на адвокат не е задължително.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Съдебната процедура се заплаща. Не е възможно да се определи размерът на всички разходи, който ще зависи от вида на иска, от съдебните разходи и от разходите за съдебна защита, ако участва адвокат. Що се отнася до поемането на съдебните разходи под формата на правна помощ, прилагат се разпоредбите на общностното право (вж. Правна помощ — Белгия).

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Относно формата на помощта:

Помощта е под формата на парична издръжка. В определени случаи тази издръжка може да се капитализира (член 301, параграф 8 от Гражданския кодекс). По изключение тя може да се предостави в натура (член 210 от Гражданския кодекс).

Относно оценката на помощта и индексиранието

Не съществува определена ставка. Издръжката се определя единствено в зависимост от нуждите на лицето, което я иска, и на възможностите на лицето, което я дължи (членове 208 и 209 от Гражданския кодекс).

Задължението на бащата и майката (член 230 от Гражданския кодекс) се определя в зависимост от техните възможности и то трябва да покрива подслона, издръжката, здравето, надзора, образованието, обучението и развитието на децата (до завършване на обучението). Издръжката е под формата на фиксирана месечна вноска в полза на определения за „настойник“ родител.

Както бащата, така и майката може да действа от свое име, за да предяви иск към другия за поемане на част от разходите за подслон, издръжка и др. (член 203 bis, параграф 2 от Гражданския кодекс).

Размерът на издръжката, която следва да плаща лицето, което е имало отношения с майката на детето по време на периода на зачеване, се определя според нуждите на детето и средствата, възможностите и социалното положение на длъжника (членове 336, 339 и 203 от Гражданския кодекс).

Законът изрично разрешава на съпрузите, които са в процес на развод, по всяко време да сключат споразумение относно предоставянето на евентуална парична издръжка, относно размера ѝ и относно условията, при които договореният размер може да бъде преразгледан (член 301, параграф 1 от Гражданския кодекс и членове 1256, алинея 1 и 1288, точка 4° от Съдебния кодекс). Въпреки това съдията, който е сезиран, може да откаже да ги одобри, ако споразуменията са в явно противоречие с интересите на децата (член 1256, алинея 2, и член 1290, алинеи 2 и 5 от Съдебния кодекс).

В случай на уреждане по съдебен път съдията, който определя конкретно сумата на паричната издръжка, трябва все пак да вземе предвид определени критерии за изчисляване и за граници. Паричната издръжка по принцип трябва да покрива поне „нуждите“ на получателя (член 301, параграф 3, алинея 1 от Гражданския кодекс).

Размерът на паричната издръжка в никакъв случай не може да превишава една трета от дохода на задължения съпруг (член 301, параграф 3, края на алинея 2 от Гражданския кодекс). Продължителността на плащане на паричната издръжка е ограничена до тази на брака. При изключителни обстоятелства продължителността на плащането на издръжката може да бъде удължена от съдията (член 301, параграф 4 от Гражданския кодекс).

Право на индексирание съществува при развод поради непреодолими различия и при участие на родителя в издръжката. Референтният индекс по принцип е този на потребителските цени, но законът позволява на съдията да използва друга система за адаптиране към издръжката на живота (член 301, параграф 6, алинея 1, и член 203 quater, параграф 1 от Гражданския кодекс), а страните могат да се отклоняват от него по споразумение (член 203 quater, параграф 1 от Гражданския кодекс).

Законът позволява издръжката да бъде увеличавана, намалявана или прекратявана по искане на една от страните съгласно общите основания по член 301, параграф 7, алинея 1 от Гражданския кодекс, и член 1293, алинея 1 от Съдебния кодекс).

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката се плаща на възискателя на издръжката или на неговия представител. Тя се изплаща под формата на месечен доход. В определени случаи издръжката може да се капитализира (вж. въпрос 8).

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Взискателят, който разполага с изпълнително основание, може да пристъпи към принудително изпълнение на своето вземане. При определени обстоятелства може да се пристъпи към заповед върху движимо или недвижимо имущество на длъжачото издръжката лице, ако то не изпълнява решението, с което се определя издръжката (член 1494 от Съдебния кодекс). Може да бъде разпореден дори принудителен заповед спрямо трето лице, например работодателя на длъжника (член 1539 от Съдебния кодекс). Освен това при определени условия възискателят, който все още не разполага с изпълнително основание, може да предприеме обезпечителен заповед, за да гарантира правата си на бъдещо покриване на издръжката (член 1413 от Съдебния кодекс).

И накрая, има въведен механизъм за опростено изпълнение. Става дума за предоставянето на суми, т.е. правото, дадено на възискателя на издръжката да получава пряко — в определени граници — приходите на длъжника или всички други суми, дължими от трети страни. Делегацията

на суми се прилага за законно задължение за издръжка между съпрузи или бивши съпрузи (член 220, параграф 3, член 221, член 223, член 301, параграф 11 от Гражданския кодекс и член 1280 от Съдебния кодекс), за задължение за издръжка, образование и обучение на децата — също и по отношение на вземания между бащата и майката, предвидени в член 203 bis от Гражданския кодекс — и за законно задължение за издръжка между лица по възходяща и низходяща линия (член 203 от Гражданския кодекс).

И накрая, в Наказателния кодекс се съдържа член, който се отнася до неизпълнение на семейните задължения (член 391 от Наказателния кодекс) и който дава възможност за съдебно преследване на всяко лице, което, след като е осъдено с окончателно съдебно решение да предоставя парична издръжка, в продължение на два месеца умишлено не е изпълнило условията.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Член 2277 от Гражданския кодекс предвижда давностен срок за просрочени плащания на парична издръжка от 5 години.

Постановените по съдебен ред парични издръжки имат десетгодишен давностен срок (член 2262 от Гражданския кодекс).

Той се преустановява между съпрузи по време на брака (член 2253) и се прекъсва с връчването на съдебна призовка, на нареждане за плащане или за заповед (членове 2244 и 2248), както и с внасянето на писмени искания от вискателя или с плащане от длъжника.

По принцип по силата на членове 7 и 8 от Закона за ипотеките от 16 декември 1851 г., длъжникът трябва да изпълни своите ангажименти с цялото си имущество.

Все пак член 1408 от Съдебния кодекс изключва от вземанията на вискателите някои лични мебели, необходими за всекидневния живот на длъжника, комуто е наложен заповед, и неговото семейство, за упражняване на неговата професия или за продължаване на обучението или образованието на длъжника, комуто е наложен заповед, или на децата на негова издръжка, които живеят в същото домакинство.

Член 1409, параграф 1 от Съдебния кодекс предвижда непрехвърляемост и частична несеквестируемост на приходите от трудови и от други дейности.

Въпреки това, съгласно член 1142 от Съдебния кодекс, от една страна, разпоредбите за несеквестируемост не могат да се противопоставят на вискателя, и от друга страна, той се ползва с абсолютна преференция по отношение на другите вискатели на длъжника. Ако обаче по отношение на делегацията на суми се предявява иск срещу лице, чиито задължения вече подлежат на делегация или на заповед, съдията може да разгледа общото положение на длъжника, нуждите на неговите вискатели, по-специално тези от издръжка, и да разпредели справедливо между тях делегираните или заповирани суми (член 1390a, алинея 5 от Съдебния кодекс).

В случай на свръхзадължнялост на длъжника той е допустим за колективно уреждане на задълженията (членове 1675/2 и следващи от Съдебния кодекс). В тази рамка съдията може да вземе решение, ако това е уместно, за опрощаване на дълговете, включително просрочена парична издръжка, но все пак без това да засяга задълженията за издръжка.

Заповирането може да бъде с цел получаване на плащането в сроковете за падеж на издръжката, докато са изискуеми (член 1494, алинея 2 от Съдебния кодекс).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Ако въпреки посочените по-горе средства издръжката не бъде изплатена на нейния вискател, той може да се обърне към Службата за вземания за издръжка (към Федералната обществена служба по финанси). Тази служба е натоварена с отпускането на авансови плащания, свързани с едно или повече определени условия за парична издръжка, и със събирането и покриването на отпуснатите по този начин аванси, както и салдото и просрочените вземания за издръжка за сметка на дължащото издръжката лице.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Службата за вземания за издръжка може да изплати издръжката или част от нея вместо длъжника. Едновременно с това службата изисква от длъжника да изплати издръжката и просрочените суми. Длъжникът или плаща доброволно на службата дължимата издръжка, или тя се събира принудително. В последния случай резултатът естествено не може да бъде гарантиран; това в действителност зависи от финансовото състояние на дължащото издръжката лице.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Централният орган, определен в рамките на Нюйоркската конвенция от 20 юни 1956 г. относно възстановяването на издръжка в чужбина, с Регламент № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, и с Хагската конвенция от 23 ноември 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството, е:

Service public fédéral Justice

Service de coopération judiciaire internationale en matière civile

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Bruxelles

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Вискателят или неговият съветник може да установи контакт с посочената по-горе компетентна служба по пощата, на телефон (+32 (0)2 542 65 11), по факс (+32 (0)2 542 70 06) или на ел. поща (✉ aliments@just.fgov.be или ✉ alimentatie@just.fgov.be).

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Вискателят, който пребивава в държава, различна от Белгия, трябва да се обърне към централния орган на тази държава, натоварен с прилагането на горепосочените конвенции и регламент. Той не може да се обърне пряко към орган или институция в Белгия.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Отговорът е отрицателен (вж. по-горе).

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Когато е подадена молба до централния орган, той, след като се е убедил, че местонахождението на длъжника и/или на неговото имущество е в Белгия, прехвърля исковата молба, ако това е уместно, на компетентното териториално Бюро за правна помощ. В случай на молба за издръжка, предназначена за деца, подадена чрез централните органи, правната помощ ще бъде предоставена без да се проверява равнището на доходите на получателя. Тази помощ покрива адвокатските хонорари и съдебните разноски.

В приложение на Директива 2002/8/ЕО, в останалите случаи от молителя, който желае да се ползва от правна помощ, се иска да представи пред централния орган искане в този смисъл.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

На първо място централният орган има информативна роля, що се отнася до функционирането на регламента както в собствената му система, така и в замолената държава. Централният орган разполага със средства, които му позволяват да установи пряко или непряко местоположението на длъжника или вискателя, както и да получи необходимата информация относно доходите и/или имуществото на длъжника или вискателя. В допълнение към съдебните процедури в хода на размяната на искания, отправени от двете страни, и по-специално що се отнася до замолената страна, се прави опит за постигане на споразумение по взаимно съгласие по време на изслушването от съдебните органи. При необходимост централният орган осигурява контрол, за да се гарантира по-нататъшното изпълнение на свързаните с издръжката решения. Централният орган може да улесни получаването на писмени и други доказателства, както и връчването и уведомяването за актовете, като предоставя информация за приложимите национални правни разпоредби, както и за условията за прилагане на различните действащи международни механизми.

В рамките на правомощията, предоставени от централния орган на представителя на вискателя пред компетентните белгийски органи, може да се вземат необходимите мерки, които имат за цел да се гарантира приключването на висяща молба за издръжка.

При необходимост централният орган може да предостави информация на молителя относно процедурите, които да бъдат следвани с цел да се установи родствената връзка на дете с предполагаемия баща.

Последна актуализация: 21/12/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - България

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Задължението за издръжка представлява задължението на член от семейството да предоставя на друг член от семейството средства за съществуване. Задължението за издръжка е законно, т.е. в общия случай възниква по силата на закона, при наличие на посочените в правната норма предпоставки, а не по споразумение между страните. Задължението за издръжка е лично и се погасява със смъртта на лицето, имащо право да иска издръжка

Право на издръжка има само лице, което е нетрудоспособно и не може да се издържа от имуществото си.

Издръжка може да бъде искана от лицето, което има право на издръжка, от следните лица и в следната последователност : от съпруг или бивш съпруг; от деца; от родители; от внуци и правнуци; от братя и сестри; от дядо и баба и от възходящи от по-горна степен. Ако лицата от предходен ред нямат възможност да дават издръжка, дължат издръжка лицата от следващия ред.

Когато едно лице има задължение да издържа няколко лица, издръжката се дължи в следния ред (като всеки предходен изключва следващия): на деца, съпруг или бивш съпруг, на родители, на внуци и правнуци, на братя и сестри, на дядо и баба и на възходящи от по-горна степен.

При развод, право на издръжка има само невинният за развода съпруг.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Родителите дължат издръжка на своите ненавършили пълнолетие деца под 18 години, независимо дали са трудоспособни и дали могат да се издържат от имуществото си. На навършилите пълнолетие деца, родителите дължат издръжка, ако децата не могат да се издържат от доходите си или от използване на имуществото си, когато учат редовно в средни, полувисши и висши учебни заведения за предвидения срок на обучение, до навършване на 20-годишна възраст при обучение в средно и на 25-годишна възраст при обучение в полувисше или висше учебно заведение, но само при условие, че даването на издръжката не съставлява особени затруднения за родителите.

Издръжката на бивш съпруг се дължи най-много до три години от прекратяването на брака, ако страните не са уговорили по-голям срок и се прекратява, ако получаващият издръжката съпруг встъпи в брак.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Исковете за издръжка се предявяват пред съд, независимо от вида, размера на издръжката и качеството на лицата, които искат и от които се иска издръжка. Родово компетентен е районният съд. Местно компетентен е съдът по местожителството на ищеца или на ответника, като правото на избор е на ищеца.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Исковете за издръжка на малолетни лица се подават от родителя, комуто е предоставено упражняването на родителските права, съответно настойника.

Исковете за издръжка на непълнолетни лица, на възраст от 14 години до 18 години, се подават от детето лично, със знанието и съгласието на родителя, комуто е предоставено упражняването на родителските права или със съгласието на попечителя.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

В случаите, когато искът за издръжка се предявява по брачното дело, искът за издръжка, както и брачните иски се подведомствени на българските съдилища, ако един от съпрузите е български гражданин или има обичайно местопребиване в Република България. Компетентни по дела за издръжка на бивш съпруг са съдилищата, компетентни да разгледат иска за развод.

Българските съдилища са компетентни по делата за лични и имуществени отношения между родители и деца, когато ответникът има обичайно местопребиване в Република България; когато ищецът или молителят е български гражданин или когато детето или родителят, който е страна, е български гражданин или има обичайно местопребиване в Република България.

В горните случаи приложим е българският закон при условията, посочени във въпрос №18, 19 и 20.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Исковете за издръжка се предявяват пред съд, независимо от вида, размера на издръжката и качеството на лицата, които искат и от които се иска издръжка. Родово компетентен е районният съд, като ползването на услугите на адвокат пред този съд не е задължително. Местно компетентен е съдът по местожителството на ищеца или на ответника, като правото на избор е на ищеца.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Ищците по дела за издръжка са освободени от държавна такса. При постановяване на решение, с което се уважава искът за издръжка, съдът осъжда ответника да заплати държавна такса, както и направените от ищеца разноски в производството.

Процесуално представителство от адвокат не е задължително по делата за издръжка.

Страните по делото могат да получат правна помощ при общите условия за предоставяне на правна помощ, уредени в Закона за правната помощ.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Размерът на издръжката се определя според нуждите на лицето, което има право на издръжка и възможностите на лицето, което я дължи.

Минималният размер на издръжката, която родителят дължи на ненавършилите пълнолетие деца, е равен на една четвърт от минималната работна заплата, която се определя от Министерския съвет. Размерът на издръжката се определя от съда в зависимост от нуждите на децата и от възможностите на родителя.

Съдът може да определи издръжка под установения минимален размер, когато детето се намира на държавна издръжка или други важни обстоятелства налагат това. Съдът може да определи издръжка над установения максимален размер, когато трябва да бъдат задоволени изключителни нужди на детето и родителят може да я дава без особени затруднения. Присъдената издръжка може да бъде изменена или прекратена при изменение на обстоятелствата, по молба на страната.

Паричната издръжка се изплаща ежемесечно. При забава се дължи законна лихва. Съдът може да определи и издръжка в натура.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката се заплаща лично на лицето, което има право на издръжка, при непълнолетни лица, на възраст от 14 години до 18 години, се заплаща лично, но със знанието и съгласието на родителя, комуто е предоставено упражняването на родителските права.

Издръжката на малолетно лице, на възраст под 14 години, се заплаща чрез родителя, комуто е предоставено упражняването на родителските права, съответно чрез настойника.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Паричната издръжка се изплаща ежемесечно. При забава се дължи законна лихва.

Влезлите в сила решения на съда подлежат на принудително изпълнение при условията и по реда на Гражданско процесуалния кодекс.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Принудителното изпълнение се осъществява от държавен или частен съдебен изпълнител по избор на вискателя.

Държавните съдебни изпълнители работят към съдебно изпълнителните служби на районните съдилища и са с район на действие, съвпадащ със съдебния район на съда.

Частните съдебни изпълнители имат район на действие, съвпадащ с района на действие на съответния окръжен съд.

Виж тема Принудително изпълнение на съдебни решения

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Законът за закрила на детето предвижда редица мерки за закрила, между които информиране за правата и задълженията на децата и родителите и осигуряване на правна помощ от държавата. Съгласно чл.15 от Закона за закрила на детето, детето има право на правна помощ и жалба във всички производства, засягащи негови права или интереси. Правната помощ се предоставя от Националното бюро за правна помощ.

Законът за адвокатурата изрично предвижда, че адвокатът или адвокатът от Европейския съюз може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на лица, които имат право на издръжка. В този случай, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение, което се определя от съда.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Когато задълженото лице не дава присъдената издръжка, тя се изплаща от държавата за негова сметка при условия и по ред, определени с наредба, издадена от Министерския съвет. Държавата по реда на общественото подпомагане поема грижата за нуждаещия се, когато няма задължени лица по силата на закона или те нямат възможност да дават издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Да, по реда на Регламент №4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка. Република България също така е страна по редица договори за международна правна помощ с държави, включително и такива, които не са членки на ЕС. Министерство на правосъдието е Централен орган по тези договори и като такъв оказва съдействие по молби на граждани.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Детайлите за контакт на Министерство на правосъдието като централен орган са

Министерство на правосъдието

ул. „Славянска“ № 1

1040 София

България

Тел. (+359 2) 92 37 555

Факс (+359 2) 987 0098

Лице за контакт:

E_Gyurova@justice.government.bg

M_Parvanova@justice.government.bg

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Да, по реда на Регламент №4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка. Ако молителят е в държава, с която Република България има сключен договор за международна правна помощ, то той може да се обърне за съдействие към Министерство на правосъдието като централен орган по този договор.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

По реда на Регламент №4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, или по реда на съответния договор за международна правна помощ.

Детайлите за контакт на Министерство на правосъдието като централен орган са посочени по - горе.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да, Република България е обвързана от Хагския протокол от 2007г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Виж отговора на предишния въпрос.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Прилага се Регламент №4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, както и разпоредбите на чл.627а – чл.627в от Гражданско процесуалния кодекс (в сила от 18.06.2011год.).

При изпълнение на решение, постановено в държава членка, която е обвързана от Хагския протокол от 2007г., молбата за издаване на изпълнителен лист въз основа на документите по чл. 20 от Регламент (ЕО) № 4/2009 се подава пред окръжния съд по постоянния адрес на длъжника или по местоизпълнението. Отказ или спиране на изпълнението по смисъла на чл. 21 от Регламент (ЕО) № 4/2009 се постановява от окръжния съд.

Молбата за допускане изпълнението на съдебно решение или на друг акт, постановен в държава - членка на Европейския съюз, която не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., се подава до окръжния съд по постоянния адрес на длъжника или по местоизпълнението. Препис от молбата за връчване на длъжника не се представя. Съдът разглежда молбата в закрито заседание. В разпоредването, с което се уважава молбата, съдът определя приложимия срок за обжалване по чл. 32, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 4/2009. Не се допуска предварително изпълнение на разпоредването, с което се уважава молбата. В разпоредването, с което се уважава молбата, съдът се произнася и по исканите привременни и обезпечителни мерки. Разпоредването по допускането има значението на решение, постановено в исков процес. Разпоредването подлежи на въззивно обжалване пред Софийския апелативен съд при условията и по реда на чл. 32 от Регламент (ЕО) № 4/2009. Решението на Софийския апелативен съд подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Изменен е численият състав и структурата на Дирекция "Международна правна закрила на детето и международни осиновявания", в чиито задължения е включено извършване дейностите, възложени на Министерството като централен орган по Регламент № 4/2009 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка. На дирекцията са възложени правомощия да взаимодейства с Главна дирекция "ГРАО" на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Националната агенция за приходите и Националното бюро за правна помощ при обработка на молби по Регламент № 4/2009 г., свързани със задължения за издръжка, постъпили от държави - членки на Европейския съюз.

Последна актуализация: 02/06/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Чешка република

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Понятието „издръжка“ означава сумата, която едно лице изплаща на друго за удовлетворяване на всички негови законни нужди. Основна предпоставка за определянето и продължителността на задълженията за издръжка според Гражданския кодекс е наличието на семейно или подобно отношение, независимо дали по силата на брак, прекратяване на брака или родство по пряка линия, или отношение между регистрирани партньори или бивши регистрирани партньори от един и същ пол.

В Гражданския кодекс са определени групите лица, които са задължени да плащат издръжка и имащите право да получават издръжка, както следва:

издръжка между съпрузи: задължението за такава издръжка възниква при сключването на брак и приключва при неговото прекратяване.

Съпрузите имат задължение за издръжка в размер, гарантиращ еднакъв материален и културен стандарт на живот с оглед на равноправието на мъжа и жената в брака. Задължението за издръжка между съпрузи има приоритет пред задължението за издръжка между родители и деца,

издръжка между разведени съпрузи: задължението за такава издръжка се поражда, ако единият от разведените съпрузи не е в състояние да се издържа самостоятелно и тази неспособност е възникнала във връзка с брака, и неговото изпълнение може законно да се поиска от бившия съпруг, по-специално с оглед на възрастта или здравословното състояние на разведения съпруг към момента на развода или прекратяването на грижите за дете, което е общо за разведените съпрузи. Издръжката се спира, ако издръжаният съпруг сключи брак или при изтичането на срока, за който тя е била определена за разведените съпрузи (най-много 3 години),

издръжка между родители и деца: задължението за такава издръжка възниква при раждането на детето и се прекратява, когато детето е в състояние само да се издържа или задължението за издръжка е прехвърлено на друго лице (например чрез брак или отказ от бащинство).

Размерът на издръжката се определя така, че да се гарантира стандарт на живот на детето, който в значителна степен е идентичен със стандарта на живот на родителите. Детето също е задължено да предоставя на родителите си справедлива издръжка според материалните си възможности, като не е необходимо стандартът на живот на родителите да е идентичен със стандарта на живот на детето,

издръжка между роднини по низходяща и възходяща линия: задължението за такава издръжка възниква между възходящи и низходящи родственици. Задължението на родителите за издръжка на техните деца изключва задължението на бабите и дядовците и други роднини по възходяща линия за издръжка на децата. По-далечни роднини имат задължение за издръжка, ако то не може да бъде изпълнено от по-близък роднина,

изплащане на издръжка и други разходи на самотна майка: това задължение възниква, ако майката на детето не е омъжена за бащата на детето.

В такъв случай бащата е длъжен да предоставя издръжка за период от две години след раждането на детето и да допринесе в разумни размери за покриване на разходите, свързани с бременността и раждането на детето.

Задължението за издръжка е уредено също така в Закона за регистрираното партньорство. В него е предвидено:

задължение за взаимна издръжка между партньорите — обхватът на задължението за издръжка се установява по такъв начин, че да се гарантира като цяло еднакъв материален и културен стандарт на живот на двамата партньори,

задължение за издръжка след прекратяване на съжителството на партньори — бивш партньор, който не е в състояние да се издържа самостоятелно, може да поиска от бившия си партньор да му плаща сума като издръжка в разумни размери според неговите/нейните възможности и финансово състояние. Ако с прекратяването на партньорството е причинена сериозна вреда на бившия партньор, който няма вина за трайното разстройство на партньорството, може да му/й бъде присъдена издръжка за период от три години в същия размер като задължението за издръжка, което би възникнало, ако партньорството не беше прекратено.

Задължението на едно лице да предоставя издръжка на друго лице е предвидено в закона и не може да се прехвърля, заменя или отстъпва предварително.

Спазването на добрите нрави е една от предпоставките за постановяване на задължението за издръжка, която важи за всички случаи на изпълнение на задължението за издръжка.

2 До какъв възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Издръжка може да бъде предоставена, ако получателят действително не е в състояние да се издържа самостоятелно. Способността за самостоятелно издържане обикновено се разглежда единствено като възможност за удовлетворително посрещане на всички собствени нужди (материални, културни и др.). Ако детето не може да се издържа самостоятелно и е зависимо от подпомагането на лицето, което плаща издръжката, задължението за издръжка не се прекратява дори когато той/тя навърши пълнолетие (например ако детето продължава своето образование). В изключителни случаи задължението за издръжка може да продължи през целия живот на детето и на родителите (например ако детето е напълно нетрудоспособно и никога няма да бъде в състояние да се издържа самостоятелно). Обратно, задължението за издръжка може да се прекрати и преди детето да навърши пълнолетие, ако то стане способно по-рано да се издържа само. Следователно няма конкретна възрастова граница.

Навършването на пълнолетие е важно от процесуална гледна точка (например съдът може да постанови издръжка за ненавършило пълнолетие дете дори без да е подадена молба, но единствено въз основа на молба съдът ще присъди издръжка на навършили пълнолетие деца).

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Издръжка може да бъде присъдена единствено от съда въз основа на молба, но за ненавършило пълнолетие дете съдът може да присъди издръжка дори без да е подадена молба.

Освен общите данни молбата трябва да съдържа името, фамилията и адреса на страните, описание на основните факти, опис на представените от ищеца доказателства и трябва да е ясно какво всъщност иска ищецът.

Молбата трябва да бъде подадена до местния компетентен съд. Вж. въпрос № 5.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Родителят, който упражнява родителските права по отношение на детето, има право да подаде молба от името на детето за издръжка от другия родител. От името на детето може да осъществява действия също така настойник или попечител. Дете, което е напълно дееспособно, трябва да подаде молбата за издръжка от свое име.

Молбата не може да се подава от името на роднина, освен в случаи, когато лицето не е напълно дееспособно и съдът назначи за настойник един от роднините на лицето.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Международната компетентност по производства по въпроси, свързани със задължения за издръжка, се определя в съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка („Регламент за задълженията за издръжка“): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX%3A02009R0004-20130701>. Споменатият регламент не пречи на прилагането на международните договори, по които Чешката република е страна и които са свързани с въпросите, уредени с Регламента за задълженията за издръжка. Тези договори обаче се прилагат само в отношенията с държави извън ЕС (това по-специално касае двустранни договори за правна помощ, сключени с държави извън ЕС, или международната Конвенция компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (Лугано, 30.10.2007 г.) по отношение на Норвегия, Швейцария или Исландия). Що се отнася до отношенията между държавите — членки на Европейския съюз, Регламентът за задълженията за издръжка има предимство пред националните договори. В Чешката република районните съдилища се произнасят на първа инстанция по производства, свързани със задължения за издръжка. Основно компетентността се определя в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка, който има предимство пред чешкото законодателство. Според член 3 от Регламента за задълженията за издръжка, ищецът може по свой избор да подаде молба до съда:

- по обичайното местопребиваване на ответника; или
- по обичайното местопребиваване на вискателя.

В противен случай, въз основа на приложението на член 3, букви в) и г) от Регламента за задълженията за издръжка, в Чешката република производство може да бъде образувано пред съда, който е компетентен да разглежда производства за определяне на бащинство, или съда, който е компетентен да разглежда производства, касаещи родителска отговорност, освен ако тази компетентност се основава единствено на гражданството на една от страните.

Според член 5 от Регламента за задълженията за издръжка компетентността може да бъде установена също така въз основа на явяването на ответника в даден съд, при условие че на по-късен етап ответникът не оспори компетентността на съда като негов/неин първи последващ правен акт.

Чешките правни норми за определяне на компетентността, които се прилагат само в случаи, в които компетентността не е определена въз основа на Регламента за задълженията за издръжка (т.е. например ако международната компетентност на чешкия съд се основава на членове 6 и 7 от Регламента за задълженията за издръжка (субсидиарна компетентност, *forum necessitatis*) или на даден международен договор с държава извън ЕС), са следните: при производства, касаещи издръжка за ненавършили пълнолетие деца, компетентен е общият съд по местоживеенето на ненавършилото пълнолетие дете, т.е. съдът, в чийто район е местоживеенето на детето, определено въз основа на споразумение между родителите, решение на съда или други решаващи факти. В другите случаи компетентен е общият съд по местожителството на ответника. За физическо лице общият съд е районният съд по неговото/нейното местожителство и, ако той/тя няма такова местожителство, съдът, в чийто район той/тя пребивава временно. Местожителство означава мястото, където лицето живее с намерението да остане за постоянно (възможно е също така да има няколко такива места, като в този случай общият съд е всеки от съответните съдилища). Ако по отношение на ответника, гражданин на Чешката република, няма общ съд или няма такъв в Чешката република, компетентен е съдът в района по последното му/й известно местожителство в Чешката република. Имуществени права спрямо лице, по отношение на което няма друг компетентен съд в Чешката република, може да се предявяват в съда, в чийто район той/тя притежава имущество.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

По закон не се изисква ищецът да бъде представляван. Ищецът обаче може да реши да бъде представляван пред съда, като предостави пълномощно на избран от него/нея представител — например адвокат.

Физическо лице, което не може да се яви самостоятелно пред съда, трябва да бъде представлявано от законен представител или настойник. В случай на ненавършило пълнолетие дете, законните представители са неговите родители.

7 Трябва ли да заплаща такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Производствата по въпроси, касаещи задълженията за взаимна издръжка между родителите и децата, са напълно освободени от съдебни такси. В други производства за определяне на издръжката, включително нейното увеличаване, ищецът е освободен от съдебни такси. Това освобождаване важи също така за производствата по изпълнение на съдебни решения или по принудително изпълнение.

Когато ищецът се представлява от адвокат, той/тя трябва да заплати хонорар, освен ако е договорено друго, по тарифата на адвокатските възнаграждения (която може да бъде изтеглена на английски език от уебсайта на Чешката адвокатска колегия: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>). Ако социалното и финансовото състояние на ищеца го налага и той не се опитва произволно или явно неоснователно да предявява или да се противопоставя на права, съдът може да му назначи представител, който да го представлява безплатно или срещу намалена такса, ако това е абсолютно необходимо с оглед на защитата на интересите на ищеца. При определени условия за негов представител се назначава адвокат.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Обикновено издръжката се изплаща в брой, на редовни месечни вноски, винаги дължими един месец предварително (освен ако съдът реши друго или вискателят договори различни условия със задължения родител), въпреки че може да се предоставя и под друга форма, като предоставяне на жилище, плащане в натура и т.н.

Със задължението за издръжка на детето се определят не само условията, които са обвързващи за задължения родител, но така също имуществените отношения и разумните нужди на детето, които зависят основно от неговата възраст и здравословно състояние. Вземат се предвид също така начинът, по който детето се подготвя за своята бъдеща кариера, извънкласни занимания, хобита и т.н. Принципът обаче е, че стандартът на живот на детето трябва да бъде идентичен с този на родителите. Ако финансовото положение на задължения родител позволява, внасянето на средства като спестявания също може да се определи като разумна нужда на детето. Когато се определя обхвата на задълженията за издръжка от родителите, се отчитат също така полагащите грижи от родителя, който се грижи за детето, и степента, в която тези грижи се предоставят.

Издръжката между съпрузи се предоставя в такъв размер, че да се гарантира еднакъв материален и културен стандарт на живот за двете страни с оглед на равноправието на мъжа и жената в брака.

Между разведени съпрузи издръжка се присъжда, когато единият разведен съпруг не е в състояние да се издържа самостоятелно и тази невъзможност е последица от брака или е свързана с него и от бившия съпруг законно може да бъде поискана издръжка, по-специално с оглед на възрастта и здравословното състояние на разведения съпруг към момента на развода или прекратяването на грижите за дете, което е общо за разведените съпрузи. Издръжката се присъжда в разумен размер. При определянето на размера се взема предвид продължителността на брака преди развода, както и други изисквания, предвидени в закона.

За бременна майка се присъжда издръжка в разумен размер за покриване на разходите, свързани с бременността и раждането.

В случай на регистрирано партньорство, съдът присъжда издръжка въз основа на молба, като взема предвид изискванията за грижи за общото домакинство. Размерът на задължението за издръжка се определя с оглед на това да се гарантира принципно еднакъв материален и културен стандарт на живот за двете страни.

При прекратяване на съжителството между партньори от един и същи пол може да бъде определено задължение за издръжка по молба на бивш партньор, който не е в състояние да се издържа самостоятелно. Той/тя може да поиска от бившия партньор да му/й предоставя разумна издръжка според неговите/нейните способности, възможности и притежавано имущество. Ако не постигнат споразумение помежду си, съдът определя издръжката по молба на един от тях. Ако единият от бившите партньори, който не носи вина за неоправимото разстройство на партньорството, е претърпял сериозна вреда вследствие на прекратяването на партньорството, съдът може да присъди издръжка от другия бивш партньор за период до три години, считано от прекратяването на съжителството, в същия размер като задължението за издръжка, което би възникнало, ако съжителството не беше прекратено.

В чешкото право не се признава нито т.нар. обективизирана издръжка въз основа на таблици, проценти и т.н., нито се прилага минимална или максимална издръжка. При вземането на своето решение съдът отчита особеностите на всеки конкретен случай, като възможността за повече от едно задължение за издръжка, завишените разходи за дете с увреждания и т.н. Министерството на правосъдието съставя таблица само с препоръчителни размери: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Съдебните решения за издръжка се издават с възможност за отчитане на промени в положението. Така те могат да бъдат изменени, ако положението на вискателя или на задължената страна се промени значително.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката се плаща на редовни месечни вноски, винаги дължими един месец предварително, освен ако съдът реши друго или задълженото лице за плащане на издръжката договори друго с вискателя. В извънредно редки случаи (например когато задълженият родител получава само сезонни доходи, занимава се с високорискова дейност и т.н.) съдът може да постанови влягането на определена сума (депозит) за покриване на бъдеща издръжка. В такъв случай съдът предприема допълнителни мерки, за да се гарантира, че от тази сума се извършват отделни плащания на детето, равни на месечните плащания за издръжка. Издръжката трябва да се плаща или на вискателя, или на лицето, което се грижи за вискателя.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Съгласно чешкото право молба за изпълнение на съдебно решение може да бъде подадена до компетентния съд или пред съдебен изпълнител може да бъде направено искане за започване на производство по принудително изпълнение. Като цяло, процедурата по изпълнение на съдебни решения или по принудително изпълнение (в това число информация за данните, които трябва да бъдат включени в молбата) са представени в информационния документ, озаглавен „Процедури за изпълнение на съдебни решения“. По-долу са представени някои особености, свързани със събирането на издръжка.

Изпълнение на съдебни решения

Общият съд по отношение на ненавършилото пълнолетие дете (вж. отговора на въпрос № 5 за определянето на общия съд по отношение на ненавършило пълнолетие дете) е компетентен да се произнесе по изпълнението на издадено решение за издръжка за ненавършило пълнолетие

дете. Общият съд по отношение на задължената страна (вж. отговора на въпрос № 5 за определянето на общия съд по отношение на задължената страна) е компетентен да вземе решение за други типове задължения за издръжка, в това число издръжка за навършили пълнолетие деца.

При изпълнение на решение за издръжката на ненавършило пълнолетие дете, по молба на едната от страните, съдът съдейства за установяване на местожителството на задължената страна. Съдът може също така да предостави допълнителна помощ на вискателя преди да разпорежи изпълнението на решението — например като прикани задълженото лице да предостави информация дали и от кого той/тя получава заплата или някакъв редовен доход; или в коя банка или платежна институция има сметки и номерата на тези сметки; или като поиска от задължената страна да декларира своите активи. Съдът може също така да предостави съдействие във връзка със задължения за издръжка, различни от издръжката на ненавършило пълнолетие дете.

Производство по принудително изпълнение

Молба за образуване на производство по принудително изпълнение може да бъде подадена до всеки чешки съдебен изпълнител. Списък на съдебните изпълнители е публикуван на уебсайта на Камарата на съдебните изпълнители на Чешката република: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. При принудително събиране на издръжка за ненавършило пълнолетие дете, съдебният изпълнител няма право да иска от вискателя авансово плащане на определена сума от разходите по принудителното изпълнение. Един от възможните изпълнителни методи при случаи, касаещи принудителното събиране на издръжка за ненавършило пълнолетие дете, е временното отнемане на свидетелството за управление на МПС на задълженото лице.

Ако задължението за издръжка не бъде изпълнено, в допълнение към използването на горепосочените начини за принудително събиране на издръжка, също така може да се подаден сигнал по подозрение за извършено престъпление, състоящо се в неплащане на издръжка. В Наказателния кодекс е предвидено, че лице, което, умишлено или поради небрежност, не изпълнява своето правно задължение да издръжа или да се грижи за друго лице в продължение на период от повече от четири месеца, извършва престъплението неплащане на издръжка. В такъв случай може да бъде подаден сигнал за извършено престъпление във всеки полицейски участък.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Обща информация относно изпълнението на съдебни решения или принудителното изпълнение (включително информацията относно активите, които могат да бъдат предмет на изпълнение или принудително изпълнение, и средствата за правна защита) е представена в информационния документ, озаглавен „Процедури за изпълнение на съдебни решения“.

В Гражданския кодекс е посочено, че ако дадено право не бъде упражнено в рамките на давностния срок, то се погасява по давност и длъжникът не носи повече задължение за плащане. Ако обаче длъжникът извърши плащането след изтичането на давностния срок, той/тя не може да иска възстановяване на платената сума. Правото на издръжка не е ограничено, но за правата на многократно изпълнение може да има ограничение. Обикновено давностният срок е с продължителност от три години. Ако обаче правата са били признати с решение на държавен орган (например съд), законовият давностен срок е десет години след датата, на която е прието решението за изпълнение. Правото на издръжка не изтича след изтичането на определен период от време.

Издръжка може да бъде присъдена едва от датата, на която е започнало съдебното производство. Издръжката за дете обаче може да бъде присъдена за максимален период от три години преди тази дата. Със задна дата може да бъде присъдена така също издръжка за неомъжена майка и възстановяване на разходите, свързани с бременността и раждането, но не повече от две години след раждането на детето.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Структурите за социална и правна закрила на децата в общински орган с разширени правомощия на дадена община са длъжни да съдействат при предявяването на искове за издръжка и за принудително изпълнение във връзка с издръжка от името на ненавършило пълнолетие дете, в това число съдействие при подаването на молба до съда.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

В закона не е предвидена такава възможност.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Вискателят на издръжка може да подаде искане до Службата за международна правна закрила на деца в Бърно (<http://www.umpod.cz/>) за съдействие по събиране на плащанията за издръжка.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Вискателят може да се свърже с организацията, като използва долупосочените данни за контакт:

Office for International Legal Protection of Children

Šilingrovo náměstí 3/4

602 00 Brno

Czech Republic

Тел.: +420 542 215 522

Факс: +420 542 212 836

Ел. поща: podatelna@umpod.cz

Когато вискателят осъществява за пръв път контакт със Службата, той/тя трябва да предостави своето пълно име и данни за контакт (телефон или ел. поща), както и името и датата на раждане на детето, за което се отнася въпросът или искането.

Ако вискателят иска съдействие от Службата по повод събиране на издръжки от чужбина, до Службата първо трябва да бъде подадено писмено искане в свободен текст за съдействие във връзка със събирането на издръжка, придружено от попълнен въпросник, който може да бъде изтеглен на чешки език от уебсайта на Службата: <http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>. Молбата трябва да включва основна информация за детето и задълженото лице, както и основни факти, обясняващи защо вискателят иска събиране на издръжката. Към искането трябва да бъдат приложени копия от всички документи, по-специално съдебни решения за установяване на задължението за издръжка. След това Службата преценява възможностите за събиране на издръжката за всеки конкретен случай и, ако е необходимо, изпраща подробни инструкции как да се процедира по-нататък в тази връзка.

Може да се наложи да бъде предоставена допълнителна документация, ако това бъде изискано от Службата. Обикновено трябва да бъде представено съдебното решение за определяне на задължението за издръжка, както и нотариално заверен превод на езика на държавата, от която следва да бъде събрана издръжката, включително акта за окончателното съдебно решение и за изпълнение. Когато издръжката следва да бъде събрана от държава — членка на Европейския съюз, съдът изготвя извлечение от решението в съответствие с член 56 от Регламента за задълженията за издръжка. Обикновено се изискват така също пълномощно за държавния орган в чужбина; удостоверение, че вискателят учи,

ако той/тя е над 15-годишна възраст, или удостоверение, че лицето е живо. Местният съд по местожителството на вискателя следва да му съдейства за получаването на превод на документите (обикновено съдът, който се е произнесъл по въпроса на първа инстанция). Съдът или предоставя попълнените документи на вискателя, или ги изпраща направо до Службата. В Службата се проверява получената документация и, ако са изпълнени всички изисквания, се изпраща писмено предложение до чуждестранния съд или въпросът се отнася за последващи процесуални действия до компетентния чуждестранен орган или организация. Службата държи вискателя в течение на своите действия, напредъка и резултатите по производството.

В случай на събиране на издръжката, било то чрез правни средства или чрез доброволни плащания от задълженото лице по сметката на чуждестранен партньор, съответните плащания обикновено се превеждат по сметката на Службата веднъж месечно (от административни, счетоводни и количествени съображения) чрез общ превод. От икономическия отдел на Службата плащанията се препращат към вискателя в срок до един месец, както бъде поискано от вискателя. Ако вискателят получи преки плащания от задълженото лице в чужбина, той трябва незабавно да уведоми Службата за тези плащания. Той трябва също така да уведомява Службата за всички промени, които може да касаят производството (смяна на адреса, промяна в грижите за детето, завършване на образованието на детето и т.н.).

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Вискател на издръжка, който живее в чужбина, трябва да се свърже с компетентния орган в съответната държава, а той от своя страна се свързва със Службата за международна правна закрила на деца (вж. по-горе данните за контакт на Службата).

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

При получаване на заявление от друга държава, Службата за международна правна закрила на деца предприема следните мерки: преценява дали заявлението отговаря на всички изисквания на регламентите на ЕС и на международните споразумения или са нужни допълнителни документи;

изпраща писмено искане до задълженото лице в Чешката република и го приканва доброволно да погаси дълговете по издръжката и периодичните суми за издръжката;

ако задълженото лице не отговори, Службата установява неговото финансово състояние и прави предложение до компетентния съд в Чешката република за признаване и изпълнение на чуждестранното съдебно решение. Службата представлява заявителя (вискателя на издръжката, който живее в чужбина) в хода на производството и предприема всички необходими действия за получаване на плащанията за издръжката и за обезпечаване на прехвърлянето на събраните суми към чуждата държава. Службата и прехвърлящият орган в чужбина се уведомяват взаимно за предприетите мерки, както и за напредъка и резултатите от изпълнението на решението за издръжка.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Производствата по въпроси, касаещи задълженията за взаимна издръжка между родителите и децата, са напълно освободени от съдебни такси. В други производства за определяне на издръжка, включително нейното увеличаване, ищецът е освободен от съдебни такси. Това освобождаване важи също така за производствата по изпълнение на съдебни решения или по принудително изпълнение. Не е задължително вискателят да се представлява от адвокат в производствата, свързани със задължение за издръжка. Услугите на Службата за международна правна закрила на деца се предоставят безплатно. Службата представлява заявителя (вискателя на издръжката, който живее в чужбина) в съдебното производство, предприема всички необходими действия за обезпечаване на плащането на издръжката от негово име и осигурява превеждането на събраните суми в чужбина.

Ако социалното и финансовото състояние на ищеца го налага и той не се опитва произволно или явно неоснователно да предявява или да се противопоставя на права, съдът може да освободи страната, било то частично или напълно, от плащането на съдебни такси. Ако е назначен представител на страна, която е била освободена от плащането на съдебни такси, това освобождаване важи също така — в обхвата, в който е предоставено — за паричните разходи за представителя и за разходите, свързани с представителството. Страна, която е била освободена от плащането на съдебни такси, не може да бъде задължена да плати депозит за разходите по доказателствата, или да бъде задължена да възстанови разходите, направени от държавата (т.е. свидетели, вещи лица, устен превод и т.н.). Разходите, които са направени във връзка с обстоятелството, че дадена страна се явява пред съда, като говори на своя майчин език или общува чрез системи за общуване за глухи или глухи и слепи лица, са за сметка на държавата и не може да се търси компенсация за покриването на такива разходи.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Съгласно Закон № 359/1999 Coll. относно социалната и правна закрила на деца, с измененията, Службата за международна правна закрила на деца, която е централният орган за Чешката република, когато предоставя социална и правна закрила в отношенията с чужди държави, изпълнява следните задачи:

§ изпълнява функциите на централен държавен орган в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка,

§ изпълнява ролята на настойник на детето,

§ изисква доклади за положението на деца, които са граждани на Чешката република, но не са с постоянно местожителство на нейна територия, от съответните органи и други юридически и физически лица, по искане на родителите, които живеят в Чешката република, или на органите за социална и правна закрила,

§ посредничи при предоставянето на лични документи и други актове на чужди държави и осигурява документи и други актове от чужди държави,

§ сътрудничи си с държавни органи или други организации на чужда държава, с аналогични функции на Службата, ако са надлежно оправомощени да извършват дейности за социална и правна закрила в съответната си държава, както и с други органи, учреждения и юридически лица, когато това е целесъобразно,

§ съдейства при издирването на родителите на дете, ако родителят(ите) живее(ят) в чужбина, членове на семейството и лица със задължения за издръжка, проучва материалното и финансовото състояние, за да определи издръжката, посредничи, когато се правят искания за изпълнение на задължението за издръжка, както и искания за установяване на задължение за издръжка и отглеждане и за установяване на бащинство,

§ урежда превода на актовете, които са необходими за упражняване на компетенциите в сферата на социалната и правна закрила в съответствие с международни договори и пряко приложимите регламенти на Европейския съюз.

За целите на упражняването на компетенциите на Службата съответните органи и други физически и юридически лица трябва да ѝ предоставят нужното съдействие в нужния обхват. Прилагат се съответно разпоредбите от нормативната уредба на принудителното изпълнение, касаещи задължителното съдействие от трети страни. Задължително съдействие в изисквания обхват се предоставя също така например от съдилищата, полицията на Чешката република, банки, социалноосигурителни институции, бюра по труда, оператори на пощенски услуги, доставчици на електронни услуги, застрахователни компании, Министерството на вътрешните работи, що се отнася до предоставянето на информация от регистрите на гражданите и чужденците, и т.н.

Последна актуализация: 21/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Искове за издръжка - Германия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Лицата, които може да бъдат задължени да плащат издръжка са:

децата — на своите родители,

родителите — на своите деца,

съпругът — на другия съпруг,

внуците или правнуците — на своите баби и дядовци или прабаби и прадядовци,

бабите и дядовците или прабабите и прадядовците — на своите внуци или правнуци,

нежененият/неомъженият родител — на другия родител,

регистрацият партньор — на другия регистриран партньор.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

За издръжката на деца няма възрастова граница: тя трябва да се плаща, докато детето е зависимо от нея, освен ако това е по вина на детето.

Обикновено обаче от децата се очаква да започнат да се издържат самостоятелно, когато завършат своето образование и обучение. Според германското законодателство относно издръжката обикновено ненавършилите пълнолетие деца се ползват с предимство пред навършилите пълнолетие деца. Изискванията към лицето, което дължи издръжката, са по-строги и в реда на лицата, имащи право на издръжка ненавършилите пълнолетие деца най-често се нареждат преди навършилите пълнолетие.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

За признаване на задължението за издръжка страната, която има право на издръжката, по принцип трябва да се обърне към съда, към Службата за младежта (*Jugendamt*) или към нотариус, за да получи изпълнително основание (*vollstreckungsfähiger Titel*), с което се допуска принудителното събиране на определена парична сума.

Исково производство се провежда единствено пред съда. Задължението за удовлетворяване на вземането може обаче да бъде признато пред нотариус или пред Службата за младежта. Правомощията на Службата за младежта са по-ограничени от тези на нотариуса: Службата за младежта може да регистрира задължение за издръжка на дете до 21-годишна възраст или искане на издръжка от майка или баща по повод раждането на дете.

Споровете по искове за издръжка са от семейноправен характер и се разглеждат от семейния съд (*Familiengericht*). Производствата са регламентирани в Закона за разглеждане на семейни спорове и за извънсъдебно решаване на спорове (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit* — FamFG) и в Гражданския процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung* — ZPO).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Според член 1629, алинея 1 от Гражданския кодекс (*Bürgerliches Gesetzbuch* — BGB) родителите представляват детето съвместно. Единият родител може да представлява детето самостоятелно, ако само той или тя упражнява родителските права или ако той или тя е упълномощен/а да вземе решение самостоятелно в съответствие с член 1628 от Гражданския кодекс. Следователно общото правило е, че родителите могат да предявяват иск от името на детето като негови законни представители. Според първото изречение на член 1629, алинея 2 от Гражданския кодекс обаче бащата и майката нямат право да представляват детето, когато съгласно член 1795 от Кодекса законният представител няма право да представлява детето поради конфликт на интереси. Това се отнася например за правните спорове между детето и съпруг на родителя. В такъв случай трябва да бъде назначено лице, наречено „лице, полагащо допълнителни грижи“ (*Ergänzungspfleger*), което да действа като представител на детето и да предяви иска от негово или нейно име. Исковете за издръжка представляват изключение от общото правило. Според второто изречение на член 1629, алинея 2 от Гражданския кодекс, ако родителите упражняват съвместно родителската отговорност по отношение на детето, родителят, който се грижи за детето, може да предяви иск за издръжка на детето срещу другия родител. С член 1629, алинея 3 от Гражданския кодекс тази разпоредба се изменя за случаите, когато родителите на детето имат брак помежду си, но живеят разделено или в момента има висящо дело, произтичащо от брачните отношения между тях. В такъв случай единият родител има право да предяви иск за издръжка на детето срещу другия родител само от свое собствено име. Това се прави с цел да се предотврати въвличането на детето като страна по бракоразводното дело между родителите.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Делата за издръжка се разглеждат от семейните съдилища (*Familiengerichte*), които са подразделения на местните съдилища (*Amtsgerichte*). Териториалната компетентност на съдилищата се определя по член 232 от Закона за разглеждане на семейни спорове и за извънсъдебно решаване на спорове.

Докато производството по брачното дело е висящо, по правило териториално компетентен е съдът, който е или е бил първоинстанционен съд по делото за развод. В останалите случаи териториалната компетентност често се определя по обичайното местожителство на ответника. Различно е положението при производства, които касаят задължения за издръжка на ненавършило пълнолетие дете или на дете, което се признава за ненавършило пълнолетие. В такива случаи компетентен е съдът по обичайното местожителство на детето или на родителя, упълномощен да действа от името на детето. Това обаче не се прилага, ако детето или родителят е с обичайно местожителство извън Германия.

Дете, което желае да подаде молба за издръжка срещу двамата си родители, може да направи това пред съда, който би бил компетентен да разгледа молба само срещу единия родител.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

По принцип страните по дела за издръжка трябва да бъдат представлявани пред съда от адвокат. Представителство от адвокат обаче не е необходимо, когато се подава молба за постановяване на временни и обезпечителни мерки (*einstweilige Anordnung*). Не е необходимо също така детето да има адвокат, ако Службата за младежта предоставя съдействие и го или я представлява при предявяване на иск за издръжка.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

По съдебните производства за присъждане на издръжка се начисляват съответни разходи (такси и разноски). Съдебната такса (равна на тройния размер на основната съдебна такса) е дължима на съда при подаването на молбата. Размерът на таксата се базира на цената на иска (*Verfahrenswert*). Адвокатското възнаграждение също зависи от цената на иска. Цената, която се взема предвид, е размерът на исканата издръжка за първите дванадесет месеца след подаването на молбата, но не повече от размера на исканата издръжка. При подаване на молбата се прибавят всички суми, които вече са дължими по издръжката.

Пример:

Законният представител на десетгодишно дете предявява иск за минималния размер на издръжката (понастоящем 364 EUR на месец): цената на иска е 4 368 EUR. В този случай съдебната такса за покриване на разходите за производството е 339 EUR (113 EUR x 3). Съпругата на архитект иска издръжка за раздяла и покриване на разходи за здравеопазване в размер на 1 900 EUR на месец: цената на иска е 22 800 EUR. Съдебната такса е 933 EUR (311 EUR x 3). Тъй като разходите са различни, не може да се правят обобщения. Когато е приложимо, хонорарът на адвоката, на когото е поверено делото, се дължи в допълнение към съдебните такси.

Основните нива на таксите са посочени в следната таблица, в която са обхванати искове с цена до 500 000 EUR:

Цена на иска до ... EUR	Хонорар ... EUR	Цена на иска до ... EUR	Хонорар ... EUR
300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1 200	55	65 000	556
1 500	65	80 000	656
2 000	73	95 000	756
2 500	81	110 000	856
3 000	89	125 000	956
3 500	97	140 000	1 056
4 000	105	155 000	1 156
4 500	113	170 000	1 256
5 000	121	185 000	1 356
6 000	136	200 000	1 456
7 000	151	230 000	1 606
8 000	166	260 000	1 756
9 000	181	290 000	1 906
10 000	196	320 000	2 056
13 000	219	350 000	2 206
16 000	242	380 000	2 356
19 000	265	410 000	2 506
22 000	288	440 000	2 656
25 000	311	470 000	2 806
30 000	340	500 000	2 956
35 000	369		

Съдебните разноски се заплащат от страната, която е осъдена със съдебното решение да ги плати. По принцип това е изгубилата страна.

Ищци, които поради своето лично и икономическо положение не са в състояние да платят изцяло съдебните разноски или които могат да плащат само на вноски, имат право да поискат правна помощ (*Verfahrenskostenhilfe*), с която да си помогнат за покриване на разходите по производството за присъждане на издръжка. За да се отпусне правна помощ обаче е необходимо планираният иск или защитата да има разумни шансове за успех и да не изглежда като злоупотреба с право. В зависимост от доходите и имущественото състояние на ищеца, отпуснатата правна помощ покрива изцяло или частично съдебните такси и разноските за собствения адвокат на страната.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Издръжката трябва да се плаща редовно. Нейният размер се определя от потребностите и нуждите на страната, имаща право на издръжка, и от способността на длъжния издръжката да плаща. В тази връзка регионалните съдилища от втора инстанция (*Oberlandesgerichte*) са разработили таблици и насоки, които да се използват за определяне на единна ставка за елементите, които трябва да се вземат предвид. Най-известната е „дюселдорфската таблица“, която е широко използвана за изчисляване на издръжката за дете.

Ако има промяна във фактическите обстоятелства, на които се основава съдебното решение, то може да бъде изменено по искане на страната, имаща право на издръжка, или на длъжника на издръжката. Според първото изречение на член 1612а, алинея 1 от Гражданския кодекс издръжката за ненавършило пълнолетие дете може също така да бъде индексирана в размер, възлизащ на процент от действащия към момента

минимален размер на издръжката. Минималният размер на издръжката е уреден в член 1612а, параграф 1, изречения 2 и 3 от Гражданския кодекс и нараства стъпаловидно на три етапа с нарастване на възрастта на детето. Ако в съдебното решение е предвидено индексирание на издръжката, не е необходимо решението да се изменя, когато детето достигне съответната нова възрастова група.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

По принцип издръжката трябва да се плаща ежемесечно и авансово на страната, имаща право на нея, или — в случай на ненавършили пълнолетие деца — на родителя, който се грижи за тях, или на страната, която по друг начин има право да получава плащането.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Една от възможностите е да се прибегне до принудително изпълнение (*Zwangsvollstreckung*) на дължимото вземане за издръжка. За принудителното изпълнение се прилагат общите правила в тази област.

Задължението за плащане на издръжка е подсилено и от факта, че за нарушаването му е предвидено налагане на наказателноправна санкция.

Лице, нарушило задължение за плащане на издръжка, може да бъде осъдено на лишаване от свобода до три години или плащане на глоба. Ако трябва неизбежно да се наложи наказание лишаване от свобода, съдът може да отложи изпълнението на присъдата и да разпореди на осъдения да изплати дължимата издръжка. Съдът отменя отложеното изпълнение на присъдата, ако осъденият допусне грубо или постоянно нарушаване на съдебното разпореждане, с което дава основание за пораждаване на опасения, че може да извърши и други престъпления, и по-специално да не изпълни задължението си за издръжка. За лица, извършващи за първи път престъпление, прокуратурата може временно да се въздържа от повдигането на обвинения или съдът може временно да спре наказателното производство, при условие че в същото време на обвинения се даде предписание да плати дължимата издръжка в определен размер.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Съдебният изпълнител (*Gerichtsvollzieher*) може да налага заповест (*Pfändung*) върху движимото имущество като обезпечителна мярка (член 808, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс). При това следва да се спазват разпоредбите, предвиждащи ограничения за заповорирането, по членове 811—812 от Гражданския процесуален кодекс. Не подлежат на заповест вещите [*несеквестрируеми вещи*], посочени в член 811 от Кодекса. Предвидено е изключение за стоки, които са закупени при условията на запазване на правото на собственост до изплащане на цената (*Eigentumsvorbehalt*), както е посочено в член 811, алинея 2 от Кодекса. Според членове 811а и 811b от Кодекса се допуска ценни вещи, които съгласно член 811 са несеквестрируеми, да бъдат заменени от вещи с по-ниска стойност, изпълняващи същата функция.

Жилището на длъжника може да се претърсва без неговото или нейното съгласие само въз основа на съответна заповед, издадена от съдия (член 758а от Гражданския процесуален кодекс).

Запорът върху вземания се налага от съда по изпълнението (*Vollstreckungsgericht*). Членове 850 и сл. от Гражданския процесуален кодекс предвиждат изключения по отношение на заповорирането на трудовите доходи на длъжника. Размерът на трудовия доход, който не подлежи на заповест [*несеквестрируем доход*], зависи както от размера на приходите, така и от броя на лицата, които имат законно право да получават издръжка от длъжника. В помощ на изчислението е съставена таблица на размерите на несеквестрируемия доход. Таблицата е включена като приложение към член 850с от Кодекса. Тя се преразглежда редовно и при нужда сумите се коригират.

Ако принудителното изпълнение е във връзка с вземане за издръжка или вземане, произтичащо от неправомерно умишлено действие, според член 850d, респективно член 850f от Гражданския процесуален кодекс съдът по изпълнението може, по молба на вискателя, за определи различен размер на несеквестрируемия доход. Член 850f, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс предвижда възможност длъжникът също да подаде молба за промяна на този размер, ако има специални лични потребности.

Съгласно член 850k от Гражданския процесуален кодекс е възможно банкова сметка на длъжника да бъде защитена от заповориране. Такава сметка се нарича „сметка Р“ (*P-Konto*). С това се цели да се осигури разумен стандарт на живот за длъжника и лицата на негова или нейна издръжка. На първо място, „сметката Р“ има автоматична защита от налагане на заповест върху салда до размера на основната необлагаема сума, която понастоящем е 1 028,89 EUR на календарен месец. При определени обстоятелства размерът на защитената базова сума може да бъде завишен, напр. поради други задължения за издръжка, които са обвързващи за длъжника: базисната защитена сума се увеличава с 387,22 EUR за първото лице и след това с 215,73 EUR на човек до петото лице. Помощите за деца и някои социалноосигурителни плащания също се ползват с допълнителна защита. Обикновено всичко, което длъжникът трябва да направи за получаването на такава защита, е да представи доказателство пред банката. В някои специфични случаи (напр. когато длъжникът има специални потребности поради заболяване) несеквестрируемата сума по банкова сметка може да бъде коригирана за всеки отделен случай от съда по изпълнението (член 850k, алинея 4 от Кодекса).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Разпореждането за изплащане на издръжка е обикновено изпълнително основание (*Vollstreckungstitel*) за парично вземане, което означава, че по принцип страната, имаща право на издръжка, трябва да се придържа към обичайните правила за принудително изпълнение и трябва самостоятелно да осигури изпълнението на вземането.

Службата за младежта обаче може да помогне за събирането на вземането, ако осигурява съдействие на дете. От Службата могат да помогнат на детето по молба на родител, който самостоятелно упражнява родителската отговорност по отношение на детето, или, ако родителите съвместно упражняват отговорността, по молба на родителя, който се грижи за детето.

Трябва да се прави разлика между този сценарий и случаите, при които страната, имаща право на издръжката, получава определени социалноосигурителни плащания, покриващи дадена потребност, която в противен случай би била покрита от плащането на издръжка. Ако получателят на подобни социалноосигурителни плащания има изискуемо и неизплатено вземане срещу страната, която дължи издръжката, по правило вземането за издръжка се прехвърля (цедира) на компетентния публичен орган, който след това предявява вземането за издръжка от свое име.

В някои специални случаи, когато детето се отглежда от самотен родител и другият родител не плаща каквато и да било парична издръжка, е възможно за ограничен период от време да се извършват плащания по Закона за авансовото плащане на издръжка (*Unterhaltsvorschussgesetz* — UVG). След това Службата за авансово плащане на издръжка (*Unterhaltsvorschusskasse*) събира вземанията по издръжката, които са й прехвърлени.

Освен това, ако длъжникът на издръжката не плаща никаква издръжка и трябва да бъде платена социална помощ (*Sozialhilfe*) (ако се приеме, че останалите изисквания за получаване на социална помощ са изпълнени), вземанията за издръжка се прехвърлят на доставчика на социалната помощ (по същия начин като горепосочените авансови плащания), след което той може да потърси принудително изпълнение. В случай на базовото обезщетение за лица, търсещи работа (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*), прехвърлянето (цесията) се извършва само след изпращане на писмено известие от платилият доставчик на помощи до длъжника на издръжката.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Плащанията по Закона за авансовото плащане на издръжка и плащанията на социални помощи и на базово обезщетение за лица, търсещи работа, посочени в отговора на въпрос 12, представляват самостоятелни социалноосигурителни плащания с ограничен обхват и не представляват издръжка в тесния смисъл на думата. Те се плащат направо на вискателя от компетентните публични органи. Те не зависят от това дали може или не може да бъде събрано вземането за издръжка. Публичните органи, на които се прехвърля вземането за издръжка, могат да прибягнат към принудително събиране на вземането от свое собствено име.

За разлика от плащанията по Закона за авансовото плащане на издръжка и плащанията на социална помощ и на базово обезщетение за лица, търсещи работа, съдействието, предоставяно от Службата за младежта във връзка с вземания, не поражда отделно право на плащане от отговорния публичен орган. В този случай ролята на публичния орган е ограничена до това да помогне на вискателя да предяви и събере принудително вземането за издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Ако вискател на издръжка желае да събере чрез принудително изпълнение вземането си за издръжка от длъжник, който е с местожителство в чужбина, той или тя може да поиска съдействие от Федералната служба за правосъдие (*Bundesamt für Justiz*) в Бон. Федерална република Германия е определила Федералната служба за правосъдие за централен орган по отношение на презгранични производства за издръжка.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Молбите по член 55 от Регламента на ЕС за задълженията за издръжка или по член 2, параграфи 1 и 2 от Конвенцията на ООН от 1956 г. от вискател с местожителство в Германия, се подават в Федералната служба за правосъдие в Бон, която ги предава на замоления централен орган. Данните за контакт на централния орган са следните:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn

Deutschland

Ел. поща: [✉ auslandsunterhalt@bfj.bund.de](mailto:auslandsunterhalt@bfj.bund.de)

Тел.: +49(0)228 99410 40

Факс: +49(0)228 99410 5202

<https://www.bundesjustizamt.de/>

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Една от новите задачи, с които е натоварен централният орган съгласно Регламента на ЕС за задълженията за издръжка, се състои в това, че той вече може да обработва и някои молби, подадени от лица, дължащи издръжка.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Тези молби трябва да се подават чрез централния орган на държавата по местожителство. Оттам те се препращат до централния орган на Федерална република Германия.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

По правило таксите по производството за издръжка се дължат авансово. В рамките на приложното поле на Регламента за задълженията за издръжка, правна помощ се предоставя съгласно членове 44—47 от регламента. При определени обстоятелства задължението за авансово плащане не се прилага, по-специално ако е предоставена правна помощ.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Германия е предоставила на своя централен орган — Федералната служба за правосъдие — необходимите правомощия, за да се гарантира ефективността на мерките, описани в член 51.

Последна актуализация: 01/06/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [et](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Искове за издръжка - Естония

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Според Естонската конституция задължението за издръжка е задължение на семейството да осигурява средства за съществуване на членовете на семейството, които се нуждаят от помощ.

Издръжката представлява парична сума, която съдът присъжда да се плаща за издръжка и която обикновено се превежда периодично под формата на парични средства. По искане на вискателя в определени случаи съдът може да разпорежи задължението за издръжката да се изплати като еднократна сума. Лице, което е длъжно да изплаща средства за издръжка на ненавършило пълнолетие дете, има право, ако е налице основателна причина, да поиска разрешение да изпълнява задължението за издръжка в натура.

По принцип задължението за плащане на издръжка на лице, което има нужда от помощ, се възлага на възходящите и низходящите на лицето от първа и втора степен, т.е. навършило пълнолетие дете, родител и баба и дядо са взаимно обвързани да се издържат един друг. Съпрузите също са задължени да издържат съвместно семейството си чрез своя труд и своето имущество, което включва дейности по покриване на разходите за съвместното домакинство и удовлетворяване на обичайните и извънредните нужди на всеки от съпрузите и техните деца. Задължението за

предоставяне на издръжка за лице, което има нужда от помощ, може да се отнася така също до разведен съпруг или лице, с което въпросното лице няма брак, но с което той или тя има общо дете.

Издръжката се плаща от родител на ненавършило пълнолетие дете под формата на периодична сума, по-специално ако родителят не живее с детето или не е ангажиран с отглеждането му. Разведеният съпруг на лице, което има нужда от помощ, е задължен да предоставя издръжка преди всичко, ако след развода и поради отговорността да се грижи за дете лицето не може да се издържа самостоятелно или ако той или тя има нужда от помощ поради възрастта или здравословното си състояние. Лицето, което има общо дете с лицето, имащо нужда от помощ, е задължено да предоставя издръжка в продължение на 12 седмици след раждането на детето, а и по-нататък, ако лицето има нужда от помощ вследствие на здравословен проблем, предизвикан от отглеждането на детето, бременността или раждането.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Възрастта за навършване на пълнолетие е 18 години, а лице под 18-годишна възраст е ненавършило пълнолетие лице. Ненавършилото пълнолетие дете има право на издръжка и преди всичко родителите на детето са задължени да го издържат в еднаква степен. Дете, което е навършило 18 години и продължава да учи по училищен или гимназиален учебен план в основно или средно училище или в образователна институция за професионално образование, също има право да се ползва от задължението за издръжка, но само докато той или тя навърши 21 години.

Други възходящи или низходящи, които не могат да се издържат самостоятелно, имат право да получават издръжка, ако бъде определено, че имат нужда от помощ.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Родител на ненавършило пълнолетие дете може да бъде заставен да изпълнява задължение за издръжка. Ако родителят не плаща доброволно издръжка, за нейното плащане може да бъде подадена молба до съда. За получаване на издръжка трябва или да бъде подадена молба до съда за прилагане на ускорената процедура в дела за издаване на заповед за плащане на издръжка за дете, или да бъде подадена искова молба до съда (иск за издръжка). По тези дела не се начислява държавна такса, когато се предявява иск за издръжка за ненавършило пълнолетие дете. Ускорената процедура в дела за издаване на заповед за плащане представлява опростена процедура, при която плащането на издръжката може да бъде наредено само ако издръжката се иска за ненавършило пълнолетие дете, името на родителя, длъжен да плаща издръжката, е посочено в удостоверението за раждане на детето, издръжката не надвишава 200 EUR месечно и другият родител не оспорва плащането на издръжката. Ако не са изпълнени условията за издаване на заповед за плащане, за получаването на издръжката трябва да бъде подадена искова молба до окръжния съд по местожителството на детето.

Повече информация за ускорената процедура в дела за издаване на заповед за плащане по искане за издръжка за ненавършило пълнолетие дете е на разположение [тук](#). Формулярът на искова молба за плащане на издръжка за дете е на разположение [тук](#).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Ненавършилите пълнолетие деца имат право да получават издръжка. Доколкото ненавършилите пълнолетие деца са с ограничена дееспособност, законният представител на детето — родителят, който упражнява родителските права — подава исковата молба пред съда от името на детето. Ако на детето е назначен законен представител, делото се завежда от него в качеството му на законен представител на детето. Дееспособното пълнолетно лице самостоятелно предявява иск за издръжка.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Подаването на молба до съда за заставяне на родител да изпълнява задължение за издръжка по отношение на ненавършило пълнолетие дете се разглежда като дело за издръжка. Исковата молба при делата за издръжка се подава пред окръжния съд по местожителството на детето. Ако детето няма местожителство в Естония, искът се предявява по местожителството на ответника. Ако ответникът няма местожителство в Естония, искът се предявява по местожителството на ищеца.

Издръжка може да се иска също така по ускорената процедура в дела за издаване на заповед за плащане (вж. отговора на въпрос 3).

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Когато се иска издръжка за дете от съда е необходимо да се подаде молба, за което не се изисква непременно професионална правна помощ или услугите на посредник. Съдът присъжда плащането на издръжка, считано от датата, на която е предявен искът, като съдът може също така, въз основа на иска, да присъди плащането на издръжка със задна дата до една година преди предявяването на иска.

Формулярът на искова молба за плащане на издръжка за дете е на разположение [тук](#).

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Не се начислява държавна такса при икове за принудително изпълнение на задължение за издръжка по отношение на ненавършило пълнолетие дете или за преразглеждане на молба за прилагане на ускорена процедура в дела за издаване на заповед за плащане по иск за издръжка за дете. Възможно е да се поиска държавна правна помощ или процесуална помощ за покриване на разходите по производството.

В случай на държавна правна помощ, на лицето се назначава адвокат от Естонската адвокатска колегия. Ролята на адвоката е да представлява и да консултира лицето в хода на производството. Държавна правна помощ се предоставя на лица, които поради своето финансово състояние не могат да си позволят експертни правни услуги, когато имат нужда от правна помощ, или могат да си позволят това само частично или на вноски или чието финансово състояние е такова, че не биха имали средства за съществуване, след като платят за правните услуги. Получаването на държавна правна помощ не освобождава лицето от задължението за заплащане на другите разходи по производството.

Молби за държавна процесуална помощ може да подават лица, които не са в състояние да заплатят тези разходи поради своето финансово положение или които могат да ги заплатят само частично или на вноски. Трябва също така да има достатъчно основания да се приеме, че предвиденото участие в производството ще е успешно.

Формулярът на заявление за процесуална помощ за физическо лице и удостоверението за гражданското и финансовото състояние на заявителя и членовете на семейството са на разположение [тук](#).

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Съдът може да присъди да се плаща фиксирана или променлива сума като издръжка на ненавършило пълнолетие дете, като укаже базата за изчисляване на размера на издръжката. Обикновено съдилищата постановяват издръжката да се плаща всеки месец. Месечната издръжка за едно дете не може обаче да бъде по-малка от половината от минималната месечна работна заплата, определена от Правителството на

Републиката (минималната издръжка през 2014 г. беше 177,50 EUR на дете, а през 2015 г. — 195 EUR). Въпреки това, ако има основателна причина, съдът може да намали издръжката под минималната месечна работна заплата, определена от Правителството. Сред основателните причини в тази връзка могат да бъдат: нетрудоспособност на родителя или ако длъжникът на издръжката има други зависими лица. Ако е налице основателна причина, длъжникът може да поиска да му бъде разрешено да осигурява издръжката по някакъв друг начин. Родителите могат да се споразумеят относно подробностите, свързани с изпълнението на задължението за издръжка на детето, и да определят как и на какви интервали трябва да се плаща издръжката.

Обхватът на издръжката се определя въз основа на нуждите и обичайния начин на живот на детето. Обичайният начин на живот на детето зависи от финансовите средства, с които разполагат родителите. Ако основанията за плащане на издръжка се променят, всяка от страните може да подаде искане до съда за увеличаване, респективно намаляване на издръжката. Държавната такса за предявен иск за изменение на размера на издръжката се изчислява въз основа на сумата, за която се отнася искът, и сумата, с която следва да бъде увеличена издръжката.

Ако изменението бъде одобрено, обикновено размерът на издръжката се изменя, считано от момента на вземане на решението, т.е. просрочените задължения за издръжка не може да се променят.

Когато присъдена със съдебно решение издръжка е обвързана с минималната работна заплата, която се определя от Правителството, при промяна на минималната работна заплата в Естония размерът на издръжката се променя автоматично. Размерът на минималната месечна работна заплата е посочен [тук](#).

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Обикновено издръжката се плаща като периодична парична сума. Лицето, което има задължение за издръжка по отношение на ненавършило пълнолетие дете, ако е налице основателна причина, може да поиска да му бъде разрешено да предоставя издръжката по някакъв друг начин. Издръжката се плаща под формата на периодична сума от родител на ненавършило пълнолетие дете, по-специално ако родителят не живее с детето или не е ангажиран с отглеждането му. Издръжката се плаща авансово за всеки календарен месец. Въпреки че получателят на издръжката е детето, обикновено тя трябва да се плаща на другия родител. Издръжката може да се плаща направо на детето, ако родителите са се договорили за това или има съдебно решение за това.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако съдебно решение за присъждане на издръжка е влязло в сила или подлежи на незабавно изпълнение, но другият родител не го изпълни, трябва да се установи връзка със съдебен изпълнител. Ако длъжникът не извършва в определения срок плащанията, които са указани в съдебното решение, по молба на лицето, което е предприело мерки по обезпечаване на иска, съдебният изпълнител обезпечава налагането на заповед върху имуществото на длъжника. На съдебния изпълнител трябва да бъде представено съдебното решение, заедно с молба за принудително изпълнение, за да бъде наложен заповед върху имуществото на длъжника. В молбата за принудително изпълнение трябва да бъде посочена информация за длъжника и неговото имущество (местожителство, данни за контакт, информация относно известното имущество). Ако ищецът желае съдебният изпълнител да използва всички предвидени в законодателството възможности за събирането на дълга, в молбата за принудително изпълнение трябва да бъде посочено, че ищецът предявява иск за плащане срещу регистрираното недвижимо имущество, движимо имущество и права върху вземания на длъжника. При производства за принудително изпълнение издръжката за дете има предимство пред други иски и е възможно по-голяма част от имуществото да подлежи на заповед с цел удовлетворяване на иска за издръжка.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Лицата са освободени от задължение за издръжка до степента, в която те не са в състояние, с оглед на други свои задължения и имущественото си състояние, да предоставят издръжка на друго лице без да засегнат своята собствена обичайна издръжка. Горното не важи за родители, които не се освобождават от задължението за издръжка на техните собствени ненавършили пълнолетие деца. Съдът също може да освободи дадено задължено лице (длъжник) от задължение за издръжка, да ограничи срока за изпълнение на задължението или да намали размера на издръжката, ако е извънредно несправедливо да се иска изпълнение на задължението, ако например нуждата от помощ на лицето, имащо право на издръжката, се дължи на неговите собствени необмислени действия.

Обезщетение за вреди поради неплащане на издръжка и неизпълнение на задължение може да се иска със задна дата най-много до една година назад. Давностният срок за плащане на издръжка, определена като задължение за издръжка, е три години за всяко отделно задължение.

Давностният срок започва да тече в края на календарната година, в която вземането по задължението подлежи на събиране. Задължението за издръжка е лично задължение, което отпада при смъртта на лицето, имащо право на издръжката, или на длъжника на издръжката. Могат да се правят изключения по отношение на авансови и прихванати суми.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Централният орган по презгранични спорове за издръжка е Министерството на правосъдието. Отделът на Министерството на правосъдието, който се занимава с презгранични спорове за издръжка, е отдел „Международно съдебно сътрудничество“ в Дирекция „Политика в областта на наказателното право“.

Когато пред съда се предявява иск за издръжка, може да се иска [държавна правна помощ](#). Няма отделни организации или органи, които да предоставят помощ в случай на национални иски за издръжка.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Родителят, който отглежда детето, има право да подаде молба за държавна издръжка от Комисията за социално осигуряване (*Sotsiaalkindlustusamet*). Тази издръжка представлява временна помощ от държавата за родител, който отглежда или издържа детето си самостоятелно. Държавата плаща издръжка от името на родителя, който не плаща, като на по-късен етап събира паричните средства от родителя, който не е плащал. Държавната издръжка се плаща на дадено лице във връзка със съдебно производство по дело за издръжка. Условието за получаване на държавна издръжка е, че лицето трябва да подаде молба до съда за плащане на издръжка или по ускорената процедура в дело за издаване на заповед за плащане, или с дело.

Държавната издръжка се плаща за период от най-много **90 дни**. Дневната ставка на държавната издръжка е 1/3 от издръжката за дете (3,20 EUR през 2014 г.) и държавна издръжка се плаща само веднъж.

За повече информация относно подаването на молба за издръжка посетете тази [страница](#).

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

За получаването на издръжка по Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета може да бъде получена помощ от отдел „Международно съдебно сътрудничество“ на Министерството на правосъдието.

Що се отнася до искането на издръжка в друга държава, трябва да бъде подадена молба до отдел „Международно съдебно сътрудничество“ на Министерството на правосъдието на Естония и до компетентния орган на другата държава за образуване на дело за издръжка. Трябва да се

приложи копие от удостоверение за раждане на детето(цата) или съдебното решение за установяване на бащинството. Ако бащинството не е установено, този факт трябва да бъде отбелязан в изпратената до другата държава молба.

Формулярът на молбата е на разположение [тук](#).

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Контакт с отдел „Международно съдебно сътрудничество“ на Министерство на правосъдието на Естония може да се осъществи на телефон +372 6 208 183, +372 6 208 186 и +372 6 208 190 или по ел. поща central.authority@just.ee.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Искът от ищец с местожителство в друга държава ще бъде разгледан по най-добрия начин, ако осъществи контакт с подходящия орган в държавата по местожителството си, като този орган от своя страна се свързва с Министерството на правосъдието на Естония.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Вж. отговора на въпрос 16.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Хагският протокол от 2007 г. е ратифициран от Европейския съюз, на който Естония е държава членка от 1 май 2004 г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Вж. отговора на въпрос 18.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В презгранични дела по искове за издръжка в рамките на Европейския съюз в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка може да бъде получена държавна правна помощ и държавна процесуалната помощ. По този начин се гарантира, че лицето ще бъде представявано в производството от лице с подходящи експертни познания в правната област и че страната по делото има достъп до правосъдие, благодарение на покриването на разносните по процеса. В правилата, по които се урежда държавната правна помощ и процесуалната помощ, е предвидено, че се прилага националното право, ако в Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета не е посочено друго.

По принцип лицата, които живеят в други държави — членки на ЕС, имат право на същите гаранции, които имат лицата с местожителство в Естония. В случай на презгранични дела за издръжка, правната помощ и консултиране, както и държавната правна помощ и процесуалната помощ се предоставят в съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от централния орган — т.е. отдел „Международно съдебно сътрудничество“ на Министерство на правосъдието — а що се отнася до аспектите, които не се покриват по Регламента за задълженията за издръжка — въз основа на националното право.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

По въпроси, касаещи презграничното съдебно сътрудничество, е определен централен орган — Министерство на правосъдието. За получаването на издръжка според Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета отдел „Международно съдебно сътрудничество“ на Министерство на правосъдието може да предостави съдействие, като води производството във връзка с международни молби за правна помощ.

Последна актуализация: 16/10/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Ирландия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

С решенията за издръжка между съпрузи се установява задължение единият от съпрузите да извършва в полза на другия периодични или еднократни плащания за издръжка, а когато е целесъобразно, да извършва такива периодични плащания в полза на друго лице, посочено в решението, или на членове на семейството, които са на издръжка, ако има такива.

С решенията за плащане на издръжка на дете на издръжка се установява задължение единият от родителите да извършва в полза на другия родител или на друго лице, което се грижи за детето и упражнява родителски права спрямо него, периодичните или еднократните плащания, определени в решението за издръжка на детето.

Задължението за издръжка представлява изискване за предоставяне на финансова помощ на дадено лице, а когато такова задължение е наложено от съдилищата, се изисква изпълнение на задълженията, произтичащи от съдебното решение.

Издръжка се плаща от следните категории лица:

родители по отношение на техните деца: да

деца по отношение на техните родители: обикновено не

разведен съпруг на другия съпруг: да

Други:

граждански (регистрирани) партньори и съжителстващи лица, спрямо които се прилага Закона от 2010 г. за гражданските партньорства и за някои права и задължения на лицата, живеещи в съжителство;

неженен или неомъжен родител по отношение на лицето, което се грижи за детето.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

За деца на издръжка — до навършване на осемнадесетгодишна възраст, за деца на издръжка, учещи редовно обучение — до двадесет и три годишна възраст, а за деца, които са на издръжка поради увреждане — без значение от възрастта.

Родителите са задължени да подпомагат финансово децата си, така че да бъдат задоволени техните ежедневни и извънредни финансови потребности.

Обикновено на децата не може да бъде наложено да плащат издръжка на своите родители, освен при редките и извънредни ситуации, когато права на собственост, упражнявани чрез тръст (доверително управление), се изменят в резултат на развод и се прехвърлят на децата.

Разведен съпруг може да бъде задължен да осигурява издръжка на другия съпруг, когато търсещият издръжка съпруг е доказал, че другият съпруг не му е осигурил подходяща издръжка с оглед на обстоятелствата.

Граждански партньор или партньор в съжителство по смисъла на Закона от 2010 г. за гражданските партньорства и за някои права и задължения на лицата, живеещи в съжителство, може да бъде задължен да предостави издръжка на другия партньор, ако търсещият издръжка граждански партньор или партньор в съжителство е доказал, че другият не е успял да го осигури по подходящ начин с оглед на обстоятелствата. Родителите, независимо дали са сключили брак или не, могат да подават до съда молба за издръжка, която да се плаща от другия родител за общите им деца. Със същото право разполагат и законният наставник, здравната комисия или всяко лице, притежаващо правен статут по отношение на дете на издръжка.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Обикновено молбата до съда се подава от лицето, търсещо издръжка, чрез предявяване на граждански иск срещу другото лице. Молбата за издръжка на дете обикновено се подава от родителя или друго лице, което се грижи за детето и упражнява родителски права спрямо него. Информацията относно процедурите, които се прилагат във връзка с молбите за издръжка, обикновено е достъпна в раздела за семейно право на уебсайта на Съдебната служба (www.courts.ie).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Обикновено ищецът по дело за издръжка е родителят, който се грижи за детето/децата. Ищци могат да бъдат включително бившите съпрузи, както и самите деца. Страните трябва да покажат наличие на достатъчен правен интерес в даден случай, за да имат право, или *locus standi*, да поискат издръжка. В случай на роднинска или близка връзка е необходимо лицето, което подава молбата, да има определени правомощия, за да управлява делата на роднината или на близък приятел, като например пълномощно. Родителите или законните настойници могат да подават молба за издръжка от името на непълнолетно дете.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Районният съд (*District Court*) е компетентен да присъжда издръжка за дете в максимален размер до 150 EUR на седмица от всеки родител, както и издръжка за съпруг/граждански партньор до 500 EUR на седмица. Ако се иска издръжка в по-голям размер, е необходимо да се подаде молба до окръжния съд (*Circuit Court*) или до Висшия съд (*High Court*). Когато вече е образувано бракоразводно дело пред окръжния или Висшия съд, молбата следва да се подадат там, независимо каква е претендираната сума.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Не. Молбата може да се подаде лично, ако ищецът реши да не наема адвокат. Има възможност за предоставяне на правна помощ по граждански производства за страни по съдебни спорове в областта на семейното право, които я искат, като нейното предоставяне зависи от средствата, с които съответната страна разполага.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Всички производства в областта на семейното право в Ирландия са освободени от заплащане на съдебни такси. Разноските за получаване на правен съвет и за представителство могат да бъдат различни; има възможност обаче да се получи правна помощ по граждански производства, като нейното предоставяне зависи от средствата, с които съответното лице разполага.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Районният съд (*District Court*) е компетентен да присъжда издръжка за дете в максимален размер до 150 EUR на седмица от всеки родител, както и издръжка за съпруг/граждански партньор до 500 EUR на седмица. Ако се иска издръжка в по-голям размер, е необходимо да се подаде молба до окръжния съд (*Circuit Court*) или до Висшия съд (*High Court*).

При определяне на издръжката съдът ще съпостави разумните потребности на вискателя на издръжката (лицето, което има право на издръжка) с възможностите на задълженото лице (лицето, определено да плати издръжката) да плаща. Страните могат да искат от съда да преразгледа решението за издръжка предвид настъпили промени във финансовите обстоятелства на страните.

Решението за издръжка се прилага от посочената в него дата, като това може да бъде дата преди или след датата, на която е постановено решението, но не може да е дата, по-ранна от датата на подаване на исковата молба.

При бракоразводни и съдебни производства пред окръжния или Висшия съд издръжката може да се дължи със задна дата, като началният момент, от който се дължи издръжка, не може да предшества датата на подаване на исковата молба.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Обикновено издръжката се плаща чрез директно плащане на вискателя на издръжката. Вискателите обаче имат право издръжката да им бъде платена чрез деловодството на съда. Ако съдът счете за необходимо, той може да наложи заповед върху възнаградения или заплатата на задълженото лице, а на неговия работодател може да се разпорежи да приспада от тях суми, които да прехвърля на вискателя.

Издръжката се плаща на лицето, което има право на нея, или на лицата, които управляват издръжката в негова полза, например родител или законен настойник.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако задълженото лице не плаща издръжката, вискателят може да заведе дело пред съда, постановил решението за издръжка, или пред районния съд, в зависимост от исканото средство за правна защита.

Съдът може да издаде заповед за заповед на доходите на задълженото лице, както е посочено в точка 9 по-горе.

Ако това средство за правна помощ не работи успешно, съдът може да разпорежи на задълженото лице да плати дължимата на вискателя на издръжката сума. Ако задълженото лице не изпълни заповедта, съдът може да разпорежи сумите, дължими на длъжник в неизпълнение от друго лице, да бъдат изплатени на вискателя на издръжката. Той може да разпорежи и продажбата на вещи, принадлежащи на длъжника, за погасяване на неизплатените суми.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Районният съд (*District Court*) е компетентен да осигурява изпълнението на решения, постановени в други държави членки. Той е компетентен в случай на неизпълнение на съдебно разпореждане (членове 9А и 9В от закона от 1976 г.), но само по отношение на решения, постановени от районен съд. Той няма право да се произнася по неизпълнението на съдебни разпореждания, постановени от друг съд. Правомощията на районния съд са на практика ограничени до издаването на заповеди за налагане на заповед върху доходите (когато е целесъобразно), заповеди за изземване на имущество или заповеди за заповед върху вземания на длъжника към трети лица (което рядко е подходящо).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Всеки взыскател на издръжка отговаря сам за подаването до съда на молба за помощ при събиране на вземания за издръжка. Въпреки че на разположение има и други средства за правна защита, например използване на медиация, съдилищата разполагат с подходяща законоустановена компетентност за преустановяване на неизплащането на издръжката.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Не. Единствено длъжникът отговаря за издръжката, като тя се изплаща директно от него или се удържа при източника от заплатата му.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Регламент 4/2009, който е известен като Регламентът за издръжката, се прилага за трансграничните иски за издръжка, произтичащи от семейни връзки. С него се установяват общи правила за целия Европейски съюз, като целта е да се гарантира събирането на вземанията за издръжка, дори когато длъжникът или взыскателят се намира в друга държава от ЕС.

Конвенцията на ООН за събирането на издръжка в чужбина (Нюйоркската конвенция) бе приведена в действие в Ирландия през ноември 1995 г. със Закона за издръжката от 1994 г. С тази конвенция се цели да се улесни събирането в договарящите държави на вземания за издръжка, дължими от лице, живеещо в една държава, на лице, живеещо в друга държава.

Посочените два инструмента установяват мрежа от централни органи във всяка от договарящите държави и ищите/взыскателите/молителите могат да изпращат своите молби на централния орган, който ще ги предаде на съответния компетентен съд, а в някои случаи ще уреди и правна помощ. Данните за контакт с ирландския централен орган за събиране на издръжка в чужбина са:

Department of Justice and Equality,

Bishop's Square,

Redmond's Hill,

Dublin 2,

Ireland.

Тел.: +353 (0)1 479 0200

Местен телефон: 1890 555 509

Факс: +353 (0)1 479 0201

Електронна поща: mainrecov_inbox@justice.ie

Ищецът/молителят може да получи помощ от секретаря на районния съд във връзка с разпоредения на районния съд. Ищите могат да потърсят и помощ от процесуален представител. Възможно е също така те да имат право на правна помощ, като за целта следва да се свържат със съответния местен център за правни услуги. Накрая, ищецът/молителят може да потърси помощ от FLAC (Free Legal Advice Centre — Център за безплатна правна помощ), който е независима, доброволна организация, действаща като мрежа от клиници за правна помощ из цялата страна. Тези клиници предлагат поверителост при предоставяне на услугите си и са безплатни.

При трансгранични случаи, при които длъжникът живее в друга държава, молителят може да подаде молба чрез централния орган за събиране на издръжка, който се намира в Министерството на правосъдието и равенството.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Можете да се свържете със съответния съд или организация по телефона, с писмо, по електронната поща или да ги посетите лично. За допълнителна и по-целесъобразна информация молителите се приканват да посетят уебсайта на всяка организация.

Данните за контакт с деловодствата на съдилищата могат да бъдат намерени на уебсайта на Съдебната служба (www.courts.ie).

За данни за контакт с ирландския централен орган за събиране на издръжка от чужбина, моля вж. въпрос 14.1 и уебсайта на Министерството на правосъдието и равенството (www.justice.ie).

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Вж. по-горе отговора на въпрос № 14.1.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Вж. по-горе отговора на въпрос № 14.2.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Не се прилага.

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Ищецът/молителят не трябва да плаща такси за завеждане на дело в съда. По тези въпроси ищите се ползват от безплатна правна помощ — след като ирландският централен орган получи молбата, същата се препраща, ако е необходимо, на Съвета за правна помощ.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Член 51 се отнася до действията, които централният орган трябва да предприеме във връзка с молбите, попадащи в обхвата на регламента за издръжката. Що се отнася до молбите за издаване на декларации за изпълняемост, ирландският централен орган отправя исканията за тези декларации към кабинета на председателя на Висшия съд. Ирландският централен орган препраща молбите за принудително изпълнение директно на районните съдилища. Що се отнася до образуването на съдебни производства централният орган урежда процесуално представителство за ищеца чрез Съвета за правна помощ.

Последна актуализация: 06/11/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Гърция

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кой лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Понятието „издръжка“ се отнася до непосредствените нужди на хората за преживяване, преди всичко нуждата от храна. В действителност обаче понятието „издръжка“ обхваща всички потребности от средства за съществуване, независимо дали се отнасят до прехраната на дадено лице или до неговото образование, култура или дейности през свободното време.

Задълженията за издръжка включват плащането на помощи — главно в парични средства — които покриват потребностите от средства за съществуване на бенефициера.

Следните лица са длъжни да плащат издръжка по степен на родство:

а) съпруг, дори ако той/тя е разведен/а [ако има задължение за издръжка след развода];

б) низходящи на възходящи роднини по степен на наследяване по закон;

в) възходящи роднини [родители, баби и дядовци: при отсъствие или невъзможност на родителите] на техните неженени/неомъжени деца (биологични или осиновени), по принцип докато навършат пълнолетие;

г) братя и сестри на братя и сестри; както и

съществуват следните специални случаи на издръжка:

в) издръжка, плащана в случай на раздяла и след развод или унищожаване на брака; както и

г) издръжка, плащана на неомъжена майка за дете, родено извън брак и преди да бъде признато.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

По принцип детето има право да получава издръжка от своите възходящи роднини [родители или баби и дядовци] до навършване на пълнолетие, т.е. докато той/тя стане на 18 години.

Децата имат право също така да получават издръжка и след навършване на пълнолетие, ако все още учат, следват във висше учебно заведение или посещават курс за професионално обучение, не могат да работят вследствие на учебните занятия и не разполагат с лични активи, от които да покриват своите нужди за издръжка.

Дадено лице има право на издръжка само ако той/тя не е в състояние да се издържа самостоятелно от своите собствени активи или чрез работа, която е подходяща за неговата/нейната възраст, здравословно състояние и условия на живот като цяло, като се вземат предвид, наред с други неща, всички образователни нужди, които той/тя може да има. Ненавършилите пълнолетие деца, дори да разполагат със собствени активи, имат право на издръжка от техните родители, доколкото доходите от техните собствени активи или работа не са достатъчни да се издържат. Дадено лице обаче не е задължено да предоставя издръжка, ако — предвид останалите си задължения — той/тя не би могъл/могла да направи това без да засегне своята собствена издръжка. Това правило не се прилага по отношение на издръжката от родител на ненавършило пълнолетие дете, освен ако ненавършилото пълнолетие дете има право на издръжка от някое друго лице или може да бъде издържано от неговите собствени активи.

В случай на бивши съпрузи:

Бивш съпруг, който не може да се издържа от своите собствени доходи или активи, има право на издръжка от другия: 1) ако към момента на постановяването на развода възрастта или здравословното състояние на съпруга, който е предявил иска, е такова, че от него или нея не може да се изиска да започне или да продължава да упражнява подходяща работа, за да се издържа; 2) ако съпругът, който е предявил иска, се грижи за ненавършило пълнолетие дете и поради това не може да упражнява подходяща работа; 3) ако съпругът, който е предявил иска, не може да намери подходяща редовна работа или има нужда от професионално обучение — във всеки от тези случаи правото на издръжка съществува за най-много три години, считано от момента на постановяването на развода; или 4) във всеки друг случай, когато присъждането на издръжка към момента на постановяване на развода е необходимо въз основа на дадено справедливо основание.

Издръжката обаче може да бъде отказана или ограничена поради основателни причини, особено ако бракът е продължил кратък период от време или ако съпругът, който може да има право на издръжка, носи вина за развода или умишлено е предизвикал своята собствена бедност.

Всеки от бившите съпрузи трябва да предостави на другия точна информация относно активите и доходите, доколкото тези сведения може да са от значение за размера на издръжката. По молба на някой от двамата бивши съпрузи, подадена чрез компетентния прокурор, всеки работодател, административен отдел или данъчен инспектор трябва да предостави цялата съответна информация, с която разполага, относно активите на другия съпруг и по-специално неговите или нейните доходи.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Обикновено лицето, което има право да получава издръжка, трябва да се обърне към съда, за да поиска издръжката от длъжника.

Ако се прилага Нюйоркската конвенция за събирането на издръжка в чужбина (Законодателен указ 4421/1964), органът, който отговаря за предаване на искането за издръжка от вискател с местожителство в държава — страна по Конвенцията, следва да поиска от органа, който отговаря за получаването на такива искания в съответната държава — страна по Конвенцията, по местожителството на длъжника на издръжката, по-специално Министерство на правосъдието в Гърция, да предприеме всички необходими мерки за събиране на издръжката за вискателя. На практика Министерство на правосъдието възлага на адвокат да осигури признаването на правото или изпълнението на съдебно решение, постановено от чуждестранен съд в полза на чуждестранен бенефициер, който може да се възползва от всички съответни средства за правна защита пред гръцките съдилища.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Ненавършилите пълнолетие лица по закон не могат [член 63 от ГПК] сами да подават молба до съда за събиране на издръжка срещу длъжника на издръжката. Такъв иск може да бъде предявен от лицето, на което е възложена родителската отговорност [физическо лице: родител или друго лице или юридическо лице като например институция].

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд

Компетентният съд по икове за издръжка, предявени от лицето, имащо право на издръжка, срещу длъжника на издръжката, е първоинстанционният съд в едноличен състав [член 17, параграф 2 и член 681Б от Гражданския процесуален кодекс].

Съдът с териториална компетентност е съдът по постоянното или временното местожителство на страната, която има право на издръжка [член 39А от ГПК] или на ответника, който се явява длъжник на издръжката, ако молбата е съединена с брачни спорове или спорове между родители и деца, или съдът по последното общо обичайно местожителство на съпрузите.

Ако случаят е спешен или е налице непосредствена опасност, лицето, имащо право на издръжка, може да се обърне към първоинстанционния съд в едноличен състав, който има териториална компетентност, да издаде определение за временна издръжка до постановяване на окончателното съдебно решение относно правото на издръжка в хода на обикновено производство.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

За завеждането на дело за издръжка е необходимо да бъде назначен адвокат с пълномощно.

7 Трябва ли да заплащат такси, за да заведе дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

В случай на молба за издръжка, ответникът трябва да извърши плащане на първоначална вноска за съдебните разходи на ищеца, като сумата не може да надвишава 300 EUR [член 173, параграф 4 от ГПК]. Ако в този вид производства ответникът не представи на съдебния секретар доказателство за плащането преди разглеждането на делото, ще се счита, че ответникът не се е явил, което означава, че срещу него или нея може да бъде постановено задочно решение [член 175 от ГПК].

Ако доходът на ищеца е много нисък, той или тя може да поиска правна помощ по Закон 3226/2004, като за целта представи съответно доказателство и подаде молба за отделно определение до едноличен състав на първоинстанционния съд.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Съдът определя издръжката за период от две години, като взема предвид нуждата от подходящи условия на живот и образование на вискателя, както и финансовите възможности на длъжника на издръжка. След две години всяка от страните — т.е. вискателят или длъжникът — може да подаде молба за определянето на нов размер на издръжката, ако е настъпила промяна в обстоятелствата, които съдът е взел предвид. Всяка от страните може да подаде молба за преразглеждане на съдебното решение и за промяна на размера на издръжката.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

По принцип издръжката се плаща на вискателя авансово, на месечна база.

Не е разрешено размерът на издръжката да бъде изплатен под формата на еднократна сума, освен в случаи на издръжка след развод [член 1443, буква б) от Гражданския кодекс].

Ако вискателят е ненавършило пълнолетие дете или се ползва от съдебни услуги за подпомагане, издръжката се плаща на неговия или нейния родител или представител или съответно на назначения от съда изпълнител на услугата, който, разбира се, ще изпълнява съответните действия от името на вискателя.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът на издръжката откаже да я плаща, вискателят ще се опита да осигури принудителното изпълнение на своето вземане срещу активите на длъжника, ако той/тя има такива.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Правото на издръжка се прекратява, ако отпаднат условията, въз основа на които издръжката е била присъдена, или ако лицето, което има право да получава издръжка или длъжникът почине. Вземането на кредитора срещу длъжника се погасява с изтичането на петгодишна давност, която започва да тече от възникването на вземането.

Вземания на лица [т.е. институция], които са плащали издръжка на лице, което има право да получава издръжка, срещу първоначалния длъжник, се погасяват с изтичането на петгодишна давност [член 250, параграф 17 от Гражданския кодекс].

Неомъжена майка има право да предава иск за разходите по раждането на детето и за издръжката от бащата на детето за ограничен период [два месеца преди раждането и четири месеца, но не повече от една година [в извънредни случаи], след раждането, ако бащинството е установено по съдебен ред и майката живее в бедност. Вземането на неомъжена майка се погасява с изтичането на тригодишна давност след раждането на детето и може да бъде предявено така също спрямо наследниците на бащата.

Допуска се запор на 1/2 от дължимата заплата на длъжника за покриване на задължението за издръжка и това важи така също за депозити в кредитни институции [член 982, параграф 2, буква г) и параграф 3 от ГПК].

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Не, освен в случай на чуждестранни бенефициери, които могат да се обърнат към Министерство на правосъдието за съдействие при упражняването на съответните им права [вж. отговора на въпрос 3 по-горе].

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

В Гърция — не.

[Освен ако институция или публично или частно юридическо лице полага грижи за ненавършило пълнолетие дете. В такъв случай по принцип тя има задължение за издръжката и по тази причина по закон се суброгира в [член 1490 от Гражданския кодекс] правата на кредитора. При никакви обстоятелства обаче не може да се изиска задължението за издръжка, която се дължи от друг длъжник и дори когато искът е признат от съда, да бъде платено авансово на ненавършилото пълнолетие лице, имащо право на издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

В съответствие с разпоредбите на членове 51 и 56 от горепосочения Регламент, централният орган на държавата членка на лицето, което подава молба за издръжка: а) сътрудничи с централния орган на държавата членка на длъжника, като предава и получава съответните молби; б) образува или съдейства за образуването на производства по такива молби. По отношение на такива молби централните органи вземат всички необходими мерки за: а) предоставяне или съдействие за предоставянето на правна помощ, когато обстоятелствата го налагат; б) съдействие за намиране на длъжника или вискателя, по-специално в изпълнение на членове 61, 62 и 63 от Регламента; в) подпомагане за получаване на подходяща информация относно доходите, а при нужда и информация относно имущественото състояние на длъжника или вискателя, включително откриване на местонахождението на имуществата, в изпълнение на членове 61, 62 и 63; г) насърчаване на приятелски споразумения с оглед постигане на доброволно изплащане на издръжката, включително чрез посредничество, помирение и други подобни средства; д) съдействие за текущото изпълнение на решенията за издръжка, включително изплащането на лихва за забава; е) съдействие за събиране и срочно прехвърляне на плащанията за издръжка; ж) улесняване на получаването на документни или други доказателства, без да се засяга Регламент (ЕО) № 1206/2001; з) предоставяне на помощ за установяване на родство, когато това е необходимо за събиране на вземания за издръжка; и) образуване или съдействие за образуване на производства за получаване на всички необходими и временни мерки с териториален характер, имащи за цел уреждането на висящи молби за издръжка; й) улесняване на съобщаването и връчването на документи, без да се засяга Регламент (ЕО) № 1393/2007.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Може да се свържете с Централната служба на Министерство на правосъдието на адрес: 96 Mesogeion Ave., Athens - Greece, PC 11527, тел. +30. 210.7767322, ел. поща: civilunit@justice.gov.gr.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Гърция е обвързана от Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. относно приложимото право към задълженията за издръжка. Според посочения протокол задълженията за издръжка се уреждат от правото на държавата членка по обичайното местожителство на вискателя на издръжката. Следователно, ако вискателят на издръжката е с местожителство в Гърция, приложимо е гръцкото право.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В глава V от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета е предвидено правото на правна помощ, в това число на правно консултиране, с оглед на постигането на споразумение преди да бъде образувано съдебно производство; правно съдействие при завеждането на дело пред съдебен или друг орган и представителство в съда; освобождаване от или помощ за покриването на разходите, свързани с производството, и хонорарите на лицата, които са упълномощени да извършват определени действия по време на производството. В държави членки, в които неуспешната страна поема разходите на срещната страна, ако получателят на правна помощ изгуби делото, правната помощ покрива разходите, направени от срещната страна, ако тези разходи биха били покрити, в случай че получателят би имал обичайно местожителство в държавата членка на сезирания съд, устен превод, превод на необходимите за разрешаване на делото документи, които са изискани от съда или от компетентен орган и представени от получателя на правната помощ; пътни разходи, които трябва да направи получателят на правната помощ, ако по закон или от съда на въпросната държава членка се изисква лицата, които са свързани с представянето на случая на получателя, да присъстват физически в съда и съдът реши, че въпросни лица не могат да бъдат изслушани посредством никакви други средства по задоволителен за съда начин.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Централният орган трябва да осъществява, *inter alia*, редовен контакт с компетентните органи, за да: а) съдейства за намирането на длъжника или вискателя на издръжката; б) получи подходяща информация относно доходите, а при нужда и информация относно имущественото състояние на длъжника или вискателя, включително откриване на местонахождението на имуществата; както и в) насърчава доброволното изплащане на издръжката.

Последна актуализация: 12/09/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Испания

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Под издръжка се разбира всичко, което е необходимо във връзка с храната, жилището, облеклото и медицинските грижи.

В издръжката се включва също така образованието и обучението на лицето, имащо право на издръжка, докато то не навърши пълнолетие, а дори и след това, ако все още не е завършило обучението си по причини, които не се дължат на него. В случай на разстройване на брака, по време на производството за законна раздяла или развод, може да се иска издръжка за децата, живеещи в семейното жилище, които не са станали самостоятелни от финансова гледна точка.

Разходите, свързани с бременността и раждането, се включват в издръжката, доколкото не са покрити по друг начин.

Съществува взаимно задължение за пълна издръжка между:

1. съпрузи;
2. възходящи и низходящи.

Братята и сестрите си дължат само необходимата животоспасяваща помощ, когато тя е нужна по причина, която не се дължи на лицето, имащо право на издръжка, включително при необходимост — помощта, нужна за тяхното образование.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Децата може да получават издръжка до навършване на пълнолетие, което в Испания е на 18 години, освен ако ненавършилото пълнолетие дете има достатъчно собствени доходи. След навършването на пълнолетие задължението за издръжка продължава да съществува по отношение на децата, докато те не са станали самостоятелни от финансова гледна точка, не са завършили своето образование, нито пък работят по причини, които не се дължат на тях. По отношение на ненавършилите пълнолетие деца е нужно да се вземат предвид също така разпоредбите на Гражданския кодекс, уреждащи общите последици, породени от унищожаване на брака, законна раздяла и развод (член 90 и сл.).

Докато децата не са навършили пълнолетие, издръжката е вземане, което се ползва с право на предпочитително удовлетворение, и неговото изпълнение не може да бъде избегнато.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Молбите трябва да се подават до обикновените съдилища, тъй като издръжката попада в предметната компетентност на първоинстанционните съдилища (*Juzgados de Primera Instancia*).

Кои са основните елементи на процедурата?

Молбите се разглеждат в устна процедура (*juicio verbal*). Ако издръжката представлява допълнително искане в рамките на производство за законна раздяла или развод или мярка родител—дете при раздяла на небрачна двойка, тя се разглежда в рамките на съответните производства чрез устна процедура с няколко особености.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Искът трябва да бъде предявен лично от съответната страна, освен когато последната е ненавършило пълнолетие дете. В такъв случай молбата трябва да бъде подадена от лицето, което по закон отговаря за ненавършилото пълнолетие дете, прокуратурата (*el Fiscal*) или Агенцията за закрила на детето. Искът обаче може да бъде предявен от представител, при условие че му е дадено пълномощно в присъствието на нотариус, съдебен секретар или консул на някоя дипломатическа мисия на Испания в чужбина.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Общото правило е, че са компетентни съдилищата по местожителството на длъжника на издръжката. Ако има повече от един солидарен длъжник (майка и баща), компетентни са съдилищата по местожителството на единия от тях. Когато длъжникът няма местожителство в Испания, компетентни са съдилищата по неговото последно местожителство в Испания. При всички други обстоятелства са компетентни съдилищата по местожителството на лицето, имащо право на издръжка.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ищецът трябва да присъства на процеса, да бъде защитаван от адвокат (*Abogado*) и да бъде представляван от процесуален представител (*Procurador*).

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

В Испания не се дължат съдебни такси по искове, касаещи единствено получаването на плащания за издръжка, освен хонорарите на адвокатите, процесуалните представители и вещите лица, ако са използвани такива.

Хонорарите на адвокатите и процесуалните представители се основават на размера на иска. Ищецът или лицето, от което се иска издръжка, може да получи финансова помощ за покриване на съдебните такси, когато не разполага с достатъчно финансови средства, като може да има право на безплатна правна помощ в съответствие с посоченото в таблиците по член 3 от Закон 1/1996 от 10 януари 1996 г. относно безплатната правна помощ. Помощта се състои в това да се ползват услугите на назначен от съда адвокат и процесуален представител за започването на съдебно производство и да се платят от държавата всички съдебни такси като например плащания в полза на вещи лица или разходи за публикуването на обявления.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

В повечето случаи съдът разпорежда периодични плащания, които по закон трябва да се плащат авансово всеки месец. По изключение може да се допусне плащането на еднократна сума. Това става само когато трябва да бъдат изплатени просрочени задължения за издръжка, когато длъжникът не притежава имущество на испанска територия (*falta de arraigo*) и това е най-добрият начин за обезпечаване на бъдещите плащания или вследствие на споразумение между страните. Размерът на издръжката се изчислява от съда съгласно абстрактна правна норма, основаваща се на тройна пропорционалност: нуждите на лицето, имащо право на издръжка, възможностите на длъжника на издръжка и възможностите на други лица, които също са длъжни да допринасят за издръжката (съдължници на издръжката) в същата степен като основния длъжник на издръжката. В съдебното решение за определяне на размера на издръжката трябва да бъдат определени редът и условията за нейното актуализиране. Това актуализиране става автоматично след изтичането на определен период от време, а за прилагането на актуализираната сума отговаря лицето, задължено да извършва плащанията. Ако длъжникът на издръжката не актуализира плащанията, съдът прави това по искане на лицето, имащо право на издръжка. Размерът на плащанията за издръжка може да бъде променен (винаги по искане на заинтересованата страна), ако има съществена промяна във фактите, въз основа на които първоначално е бил определен: сумите трябва да бъдат увеличени, когато е налице подобряване на финансовото положение на длъжника на издръжката или влошаване на положението на лицето, имащо право на издръжка, поради което му е необходима е по-голяма престация (напр. при влошаване на заболяване); сумите трябва да бъдат намалени, когато е налице влошаване на положението на длъжника на издръжката или увеличаване на средствата за препитание на лицето, имащо право на издръжка. Накрая, задължението за издръжка може да бъде погасено, когато отпаднат основанията за присъждането ѝ.

Генералният съвет на съдебната власт (*Consejo General del Poder Judicial*) е изготвил таблици за изчисляването на размера на издръжката. Това са насоки, които се основават на нуждите на деца, като се отчитат доходите на родителите и броят на децата в семейството. Разходите, свързани с жилището и образованието, са изключени от изчислението и следователно окончателният размер трябва да бъде коригиран, като се вземат предвид тези разходи във всеки отделен случай. Тази информация може да бъде намерена на следния адрес http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Обикновено плащането става в брой. Предвидени са обаче две изключения: длъжникът може да избере да изпълни своите задължения, като предоставя храна и подслон на лицето, имащо право на издръжка, в собствения си дом. Тази възможност обаче е силно ограничена от съдебната практика, когато няма гаранция за наличието на добри отношения. Плащането чрез предаването на вещи или права е изключение и до него се прибегва само за да се издължат просрочени задължения, когато има риск от загуба на вещите или когато длъжникът не притежава имущество на испанска територия (*falta de arraigo*). Издръжката се плаща направо на лицето, имащо право на издръжка. Най-често това става чрез банков превод. Когато лицето, имащо право на издръжка, не е навършило пълнолетие или е недееспособно, плащането се извършва към законния му представител.

В производствата, свързани с разстройството на брака или отношенията родител—дете, съдилищата допускат плащането на издръжката да става под формата на пряко плащане на лицето, имащо право на издръжка, на някои разходи, свързани с ненавършило пълнолетие дете (напр. разходи за образование, здравни осигуровки и др.)

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

В такъв случай лицето, имащо право на издръжка, може да подаде молба за принудително изпълнение на съдебното решение, с което се обявява съществуването на право на издръжка. В Испания са предвидени следните начини на принудително изпълнение: удържане от заплатата (освен жизнения минимум, определен от съда); удържане от възстановявания на данъци; запор на банкови сметки; задържане на социалноосигурителни плащания; запор/възбрана на имущество и публичната му продан; Неплащането на издръжка може да съставлява престъпление, наказуемо с лишаване от свобода на извършителя, в някои случаи.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

За разлика от обикновените вземания при вземанията за издръжка няма количествени ограничения по отношение на заповирането на сметките на длъжника или заповор/възбраната на негови вещи. Производство по принудително изпълнение на съответните задължения не може да се образува след изтичането на петгодишен давностен срок.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

В случаи на искове за плащане за издръжка на ненавършили пълнолетие деца или недееспособни лица прокуратурата може да осигурява представителството.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

„Гаранционният фонд за плащане на издръжка“, създаден със Закон 42/2006 от 28 декември 2006 г. и уреден с Кралски указ 1618/2007 от 7 декември 2007 г., е фонд без юридическа правосубектност, който има за цел да гарантира, че ненавършилите пълнолетие деца ще получат неизплатените и признати вземания за издръжка, които се дължат съгласно призната от съда спогодба или решение на съда по дело за законна раздяла, развод, унищожаване на брака, установяване на родство или издръжка, посредством плащане на сума, която се счита за авансово плащане.

Съществено условие за получаването на аванс от този фонд е решението, с което се признава правото на издръжка, да е било постановено от испански съд.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Да, съгласно регламентите на Европейския съюз и международните конвенции относно плащането за издръжка, които Испания е ратифицирала, лицето, имащо право на издръжка, може да поиска съдействие от испанския централен орган, който е установен към Министерството на правосъдието.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Чрез всички средства за връзка с Генерална поддирекция „Международно правно сътрудничество“ (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) на Министерство на правосъдието. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Телефон: 00 34 91 3902228/2295/4437. Факс: 00 34 91 3904457

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Лицето, имащо право на издръжка, с местожителство в друга държава членка може да се свърже с централния орган на въпросната държава и като предостави доказателство, че му е присъдено право на издръжка, да поиска от централния орган да се свърже с испанския централен орган и последният да образува производство по принудително изпълнение в Испания. Това трябва да стане в съответствие с регламентите на Европейския съюз и международните конвенции относно плащането за издръжка, които Испания е ратифицирала.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

В съответствие с условията, определени от органите на съответната държава.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да, Европейският съюз (и следователно Испания) ратифицира протокола на 8 април 2010 г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, страните по спор, попадащ в приложното поле на Регламента, имат ефективен достъп до правосъдие в друга държава членка, включително в рамките на процедури по изпълнение и по обжалване, при условията, определени в съответната глава. Освен това замолената държава членка предоставя безплатна правна помощ за всички молби, касаещи задължения за издръжка към лице, ненавършило 21-годишна възраст, възникнали от отношенията родител—дете, подадени от лице, имащо право на издръжка, по член 56.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Към Закон 1/1996 от 10 януари 1996 г. относно безплатната правна помощ беше добавена глава VIII, озаглавена „Безплатна правна помощ по презгранични спорове в Европейския съюз“, в която е уредено това право по отношение на физически лица, независимо дали са граждани на Европейския съюз или на трети държави, които законно пребивават в някоя от държавите членки.

Последна актуализация: 30/05/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Франция

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кой лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Във френското право задължение за издръжка означава задължение, наложено по закон на онези, които разполагат със средствата да го изпълнят, за да удовлетворят потребностите на друго лице, с което са обвързани посредством семейна връзка или брак. Следователно от издръжка могат да се ползват различни хора, включително:

съпруг/а, получаващ/а издръжка от своя/та съпруг/а (член 212 и член 214 от Гражданския кодекс (*code civil*)), деца, получаващи издръжка от своите родители (член 203, член 371-2 и член 373-2-2 от Гражданския кодекс), бащи, майки и други възходящи родственици, получаващи издръжка от своите деца (член 205 от Гражданския кодекс), тъст/свекър и тъща/свекърва, получаващи издръжка от техни зет и снаха (член 206 от Гражданския кодекс), преживял нуждаещ се съпруг (член 767 от Гражданския кодекс).

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Що се отнася до издръжката на деца, не съществува законоустановена възрастова граница: задължението на родителите за отглеждането и образованието не приключва автоматично при навършване на пълнолетие на детето (член 371-2 от Гражданския кодекс). Трябва да се разграничават два периода:

докато детето е малолетно или непълнолетно, или ако е пълнолетно — докато стане финансово независимо, родителите са задължени да полагат грижи за отглеждането и образованието на своето дете, като му осигуряват необходимите условия за неговото развитие и образование; след като задължението за отглеждането и образованието на детето приключи, се прилагат общите правила за задълженията за издръжка, съгласно които ищецът трябва да представи доказателства за своите потребности (член 205 и член 207 от Гражданския кодекс).

След като детето навърши пълнолетие, приносят за издръжката му може да се изплаща изцяло или на части директно на него,

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кой са основните елементи на тази процедура?

Ако издръжката не се плаща доброволно, вискателят на издръжка, негов представител или лицето, което основно полага грижи за него, трябва да предяви иск за определяне на сумата, която трябва да се плати, и за осъждане на длъжника да плати тази сума.

Искането за издръжка може да бъде основният предмет на производството или може да бъде например част от бракоразводно дело или производство за определяне на условията за упражняването на родителски права.

Що се отнася до исковете за издръжка между възрастни, лицето, претендиращо да получи издръжка, трябва да докаже, че е в нужда и не е способно да задоволява собствените си потребности. Ако обаче самият вискател е пренебрегнал сериозно задълженията си по отношение на

длъжника, съдията може да освободи длъжника от отговорността да плаща цялото задължение по издръжката или част от него (член 207 от Гражданския кодекс).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Съгласно френското право малолетните или непълнолетни деца не се считат за възискатели на издръжка: само родителят или третото лице, което полага грижи за детето, има това качество и може да предприеме действия срещу другия родител или родители с цел определяне на дължимия принос за образованието и отглеждането на детето.

Службите за социални грижи могат да действат въз основа на член 205 от Гражданския кодекс (член L132-7 от Кодекса за социално и семейно подпомагане (*code de l'action sociale et des familles*)) от името на възискателя на издръжка, ако последният бездейства.

Болниците и обществените здравни заведения/лечебни заведения имат директно право на регрес срещу този, който дължи издръжка на лице, което е хоспитализирано (член L6145-11 от Кодекса за общественото здраве (*code de la santé publique*)).

Лице, което е поставено под настойничество, трябва да бъде представлявано от неговия настойник (член 475 от Гражданския кодекс).

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Искът трябва да бъде предявен пред **съдия по семейни дела (*judge aux affaires familiales*)** в окръжния съд (*tribunal de grande instance*) (член L. 213-3 от Кодекса за организацията на съдебната система (*code de l'organisation judiciaire*)).

При спазване на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, член 1070 от Гражданския процесуален кодекс (*code de procédure civile*) гласи, че компетентният съдия по семейни дела е:

съдията по местопребиваване на семейството;

ако родителите са разделени, съдията по местопребиваване на родителя, с когото обичайно живее малолетното или непълнолетното дете в случай на съвместно упражняване на родителски права, или по местопребиваване на родителя, упражняващ еднолично родителски права; в други случаи — съдията по местопребиваване на лицето, което не е завело делото.

В случай на съвместен иск е компетентен съдията по местопребиваване на единия от родителите съгласно направения от страните избор.

Ако обаче спорът засяга единствено издръжката на съпруг, приноса за отглеждането и образованието на дете, приноса за разходите за брака или компенсаторно обезщетение, компетентен може да е съдията по местопребиваване на съпруга-възискател или на родителя, който полага основно грижи за децата, дори ако те са пълнолетни.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Процедурата се провежда устно и не се изисква представителство: ищците могат да се явят лично пред съдията с необходимите доказателства.

Производството може да бъде образувано чрез призовка (чрез съдебен изпълнител) или просто чрез адресирано до съда искане.

Когато издръжката се претендира като част от бракоразводно дело в съда, ищецът трябва да бъде представляван от адвокат с право да пледира в съда (*avocat*).

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

На първа инстанция не се заплаща съдебна такса. За обжалване се дължи сумата от 225 EUR.

Ищците могат да получат правна помощ при определени финансови обстоятелства.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразглеждано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Приносът за издръжката за отглеждането и образованието на детето може да се предоставя по един от следните начини:

месечна вноска, която се изплаща на родителя-възискател (най-често срещан начин);

директно плащане на разходите, направени от името на детето,

право на ползване и обитаване на собственост, принадлежаща на длъжника, или преотстъпване на плодopolзване на вещи, или възлагане на възискателя на вещи, генериращи приход.

Приносът се изчислява съгласно **средствата на всеки от родителите и потребностите на детето**. От 2010 г. насам Министерството на правосъдието (*Ministère de la justice*) публикува таблица с референтни стойности, която **служи единствено за указание и е изготвена въз основа на дохода на длъжника и на възискателя, броя на децата, за които се полагат грижи, и обхвата на правото на посещение и настаняване. Съдията систематично извършва индексирание** на този принос (въз основа на общия ценови индекс за потреблението на градските домакинства).

Други видове издръжка:

При определяне на размера на **приноса на даден съпруг по отношение на разходите за брака** съдията трябва да вземе предвид всички направени разходи от въпросното лице, отговарящи на полезни или необходими разходи. Това се извършва под формата на финансово плащане, поемане на отговорност за заем или дори обитаване на съпругеския дом.

В случай на **издръжка, присъдена на съпруг в бракоразводно дело, която се основава на задължението за подкрепа**, съдията може да вземе решение да бъдат поети всички месечни вноски по даден заем; съдилищата обаче предпочитат плащането на месечна сума. Този вид издръжка е определя въз основа на **стандарта на живот, по отношение на който съпругът ищец може да предяви претенция, като се вземат предвид възможностите на другия съпруг**.

Средства за издръжка, присъдени на възходящи родственици и родителите на съпруг/съпруга, се предоставят само **пропорционално на потребностите на ищеца и на имущественото състояние на лицето, което ги дължи**. Предвид обстоятелствата по делото съдията дори автоматично, може да включи клауза за промяна на този вид издръжка, която е допустима от действащите закони (член 208 от Гражданския кодекс).

Що се отнася до издръжката, преразглеждането на вноската е винаги е възможно, при условие че ищецът представи доказателства за нови елементи, засягащи средствата на възискателя и/или длъжника, и/или потребностите на детето/възискателя.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

В гражданския кодекс не се посочва предпочитан начин на плащане. Начините на плащане могат да бъдат определени със споразумение между страните. При липсата на такова споразумение съдията определя начините на плащане в решението.

Издръжката се плаща директно на възискателя или на службата за социални грижи, болницата или заведенията за публична грижа, или здравните заведения, които са предявили иска от името на възискателя.

Следва да се отбележи, че в случай на принос за отглеждане на дете, издръжката напълно или частично може да бъде заменена от плащане на парична сума на акредитиран орган, който в замяна отговаря за предоставянето на индексирани доходи на детето (член 373-2-3 от Гражданския процесуален кодекс). Съдията също така може да реши издръжката да бъде платена директно на пълнолетното дете.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако вискателят разполага със заповед за изпълнение, той може директно да се свърже със съдебен изпълнител, който да наложи мярка за принудително изпълнение върху имуществото на длъжника (с изключение на налагане на запор върху имущество или заплата, за което се изисква предварително съдебно решение). Съдебните изпълнители разполагат с широки разследващи правомощия, които използват при работа с органите, за да намерят необходимата информация за местоположението на длъжника или неговите вещи.

Основните процедури за принудително изпълнение, които може да използва вискателят на издръжка, са:

процедура за директно плащане (член L 213-1 и член R 213-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства (*code des procédures civiles d'exécution*): това дава възможност да се събере дължимата за последните шест месеца просрочена издръжка и текущата издръжка. Съдебният изпълнител уведомява третата страна (работодател, банка или всяка трета страна длъжник на длъжника по издръжката) за нейните задължения да плати издръжката директно на съдебния изпълнител;

запор върху доходите (член L 3252-1 и член R 3252-1 и следващите от Трудовия кодекс (*code du travail*): запорът трябва да бъде одобрен от съдия в районен съд (*judge d'instance*);

запор върху вземания на длъжника към трети лица (член L 211-1, член L 162-1, член R 211-1 и член R 162-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства): позволява налагането на запор върху дължимите на длъжника задължения (най-често срещан е запорът на банкова сметка);

запор върху движима вещ (член L 221-1 и член R 221-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства: запор върху материални движими вещи (телевизор, автомобил и др.);

възбрана върху недвижимо имущество (член L 311-1 и член R 311-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства): това засяга недвижимо имущество, притежавано от длъжника. Продажбата на имуществото трябва да бъде разрешена от съдията в изпълнителното производство (*judge de l'exécution*).

Разходите за съдебен изпълнител се поемат единствено от длъжника на издръжката.

Що се отнася до наказателните производства, длъжникът може да бъде осъден за **изоставяне на семейството**. Това престъпление се наказва с **лишаване от свобода за срок до две години** и глоба от 15 000 EUR (член 227-3 от Наказателния кодекс (*code penal*)).

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Давностният срок по отношение на издръжката е 5 години от всяко дължимо плащане (член 2224 от Гражданския кодекс).

Процедурата за директно плащане не може да се прилага за плащания, просрочени за повече от 6 месеца. Това не изключва използването на други методи за принудително изпълнение за събиране на предишни просрочени плащания.

Процедурите за принудително изпълнение трябва да бъдат ограничени до необходимото за събиране на дължимото задължение и не трябва да се злоупотребява с избора на този вид мерки.

Някои активи са обявени за несеквестируеми по закон: издръжка, движима вещ, която е необходима за живота и работата на длъжника, вещи, които са от съществено значение за хора с увреждания, определени обезщетения и семейни надбавки. От банкова сметка могат да се запорират само суми над минималния доход (активен солидарен доход (*le revenu de solidarité active*) за едно лице. В случай на запор върху заплата сумата, която може да бъде запорирана, се определя съгласно заплата и хората, които са на издръжка на длъжника.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Организациите, които отговарят за плащането за семейни надбавки, при определени условия могат да поемат правата на вискател на издръжка. В този случай те могат да започнат производство от името на вискателя. Също така ако частното изпълнително производство не е приложимо, е възможно да се обърнете към окръжния прокурор (*procureur de la République*), който да започне процедури за публично събиране на вземания чрез публичен счетоводител (*comptable public*).

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Организациите, които носят отговорност за изплащането на семейни надбавки, при определени условия могат да платят на вискателя на издръжка семейна надбавка като авансово плащане по дължимата издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Ако длъжникът пребивава в друга държава, а вискателят е във Франция, последният може да се свърже със Службата за събиране на задължения за издръжка (*Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires (RCA)*) към Министерството на външните работи и международното развитие (*Ministère des Affaires Étrangères et du Développement International*). Службата ще се свърже с централния орган на държавата, в която пребивава длъжникът, за да може да събере задълженията.

Вискателят може да се свърже и с Фонда за семейни надбавки (*Caisse d'Allocations Familiales (CAF)*), който може да окаже финансова подкрепа, ако длъжникът не може да плати дори в случаите, когато длъжникът е в чужбина.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Можете да се свържете с централния френски орган по пощата, телефона или по електронната поща:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Тел: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Факс: +33 (0)1 43 17 81 97

Ел. поща: recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ако длъжникът пребивава във Франция, а вискателят е в чужбина, последният трябва да се свърже с централния орган на държавата по местопребиваването му. След това централният орган, който подава искането, ще се свърже с френския централен орган (Службата за събиране на задължения за издръжка към Министерството на външните работи), който ще предприеме необходимите действия, за да събере задължението. Ако вискателят разполага с решение за принудително изпълнение, той може да се обърне директно към съдебен изпълнител, който да събере задължението (без да се свързва с централните органи). В този случай той може да не се възползва от помощта на централния орган.

Следва да се отбележи, че при липсата на съдебно решение, с което да се определи принципът на присъждане на издръжката, централният орган на държавата членка, подаваща искането, може да изпрати искане, за да получи решение от Службата за събиране на задължения за издръжка с цел установяване на принципа за присъждане на издръжката чрез френско съдебно решение (приложение VII към Регламент (ЕО) № 4/2009).

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Можете да се свържете с френския централен орган по пощата, по телефона или по електронната поща:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Тел: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Факс: +33 (0)1 43 17 81 97

Ел.поща: recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr

Ако даден взыскател реши да се обърне директно към съдебен изпълнител, той може да намери данните на компетентните специалисти под заглавието „Как да намерим съдебен изпълнител“ („*Trouver un huissier*“) или на уебсайта на Националната камара на съдебните изпълнители (*Chambre nationale des huissiers de justice*).

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Не се прилага.

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Правната помощ може да бъде пълна или частична. Тя се предоставя:

автоматично за деца на възраст под 21 години съгласно член 46 от Регламент (ЕО) № 4/2009;

в други случаи, ако ищецът изпълни определените от закона условия (Закон № 91-647 от 10 юли 1991 г. относно правната помощ (*loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique*) и Указ № 91-1266 от 19 декември 1991 г.) (*décret n°91-1266 du 19 décembre 1991*).

Във Франция правната помощ включва хонорарите на адвоката, назначен съгласно решението за правна помощ за съдебното производство, и хонорарите на съдебния изпълнител, назначен съгласно същото решение за производството за събиране на задълженията.

Исканията за правна помощ, свързани със задължения за издръжка, следват същата процедура, както трансграничните спорове в съответствие с

Директива 2002/8/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г.

Искането за правна помощ се изпраща от взыскателя на френски език до отдел „Достъп до право и до правосъдие и помощ за жертвите на престъпления“ (*Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)*), чийто адрес е следният:

Ministère de la Justice

Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes

Bureau de l'aide juridictionnelle

13, Place Vendôme

75042 PARIS cedex 01

Тел: 01 44 77 71 86

Факс: 01 44 77 70 50

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Службата за събиране на задължения за издръжка признава получаването на иск, подаден чрез чуждестранен централен орган, и на представените доказателства. Тя проверява дали досието е пълно и прави проверка на точността и използваемостта на документите, по-специално на правните документи. За да се предвидят всякакви проблеми, свързани с принудителното изпълнение, Службата отправя към изпращащия орган искане за разяснения и/или други извлечения или преводи на извлечения, когато това е необходимо. Службата улеснява образуването на производство, свързано с искове, посочени в член 56, като ги изпраща на съдебните органи, компетентни в съответната област. Службата помага за намирането на длъжника и улеснява търсенето на информация относно средствата му, като отнася въпроса до прокурора и отделите на Генерална дирекция „Публични финанси“ (*Direction Générale des Finances Publiques*) в съответствие с член 61, член 62 и член 63 от Регламент (ЕО) № 4/2009.

Централният орган също така съдейства за доброволното уреждане на спорове чрез пряк контакт с длъжника и изпраща на взыскателя своите предложения за доброволно плащане чрез централния орган на държавата, в която пребивава взыскателят.

В случай на неуспешно събиране на средства чрез доброволно уреждане на спора винаги е възможна съдебна процедура за събиране на задължението, при условие че чуждестранното решение подлежи на изпълнение във Франция. Службата поддържа връзка със съдебните изпълнители, на които е възложено да съберат задължението, за да се гарантира, че изпълнителното производство ще протече нормално. Службата систематично изисква извършването на банков превод.

В случаите когато е необходимо да се установи произход с цел събиране на издръжка, Службата уведомява взыскателя за компетентния орган, който да извърши тази процедура.

Последна актуализация: 05/06/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която

търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Искове за издръжка - Италия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

В италианската правна система има различни наименования, условия и размери за семейната помощ, които зависят от отношенията между длъжника и бенефициера.

„Задължението за издръжка“ (*Obbligazione alimentare*) представлява предоставянето на материална помощ на лице, което не е в състояние да се издържа самостоятелно. То се налага на някои посочени в закона лица в рамките на задълженията за семейна солидарност.

Правилата за този вид издръжка са установени в членове 433 и сл. от Гражданския кодекс. Такава издръжка трябва да се плаща, когато:

- съществува специално правоотношение между длъжника на издръжката и бенефициера,
- бенефициерът, който не е в състояние да се издържа самостоятелно, е в нужда.

Лицата, които са длъжни да осигуряват издръжка, се подреждат по ред както следва:

съпруг,

деца,

родители или, ако няма такива, възходящи роднини по права линия,

зетове и снахи,

свекъри/тъстове и свекърви/тъщи,

братя и сестри.

Задължен да предоставя издръжка е най-близкият роднина според горепосочения ред. Ако има повече от едно лице от един и същи ред, отговорността се поделва между тях в съответствие с финансовото им състояние.

Дължимата сума е пропорционална на нуждата на лицето, което иска издръжката, и финансовото състояние на лицето, което трябва да я плаща. Този вид издръжка обаче не трябва да надвишава размера, който е необходим за покриване на основните нужди за съществуване на нуждаещото се лице, като се има предвид все пак неговото социално положение.

„Assegno di mantenimento“ (вид компенсаторно плащане) представлява предоставянето на финансова помощ от единия съпруг на другия в случай на раздяла или развод, която е предназначена да гарантира, че лицето, което я получава, ще запази стандарта на живот, който е имало по време на брака. „Assegno di mantenimento“ не зависи от това дали бенефициерът е в нужда и може да се иска, дори ако бенефициерът работи.

Бенефициерът може да се откаже от този вид издръжка и тя може да бъде заменена с еднократно плащане.

Тъй като с този вид издръжка се цели да се гарантира, че съпругът ще запази сходен стандарт на живот с този, който е имал преди раздялата, обикновено тя е в по-висок размер от „assegno alimentare“. „Assegno di mantenimento“ обаче не се плаща на съпруга, който се счита за виновен за раздялата.

Понятието „assegno di mantenimento“ включва също така финансовото подпомагане, което родителите трябва да предоставят при раздяла или развод на своите деца.

Децата имат право на издръжка от своите родители пропорционално на съответните им средства и в зависимост от способността им да работят професионално или вкъщи. В случай на раздяла или развод съдът разпорежда плащане на редовна издръжка и определя размера ѝ в съответствие с нуждите на детето, стандарта на живот, който то е имало, докато е живеело с двамата си родители, продължителността на прекараното време с всеки родител, финансовите средства на двамата родители и финансовата стойност на домашните задължения и задълженията за полагане на грижи, които е изпълнявал всеки родител.

2 До какъв възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

До навършването на пълнолетие децата имат право на издръжка от своите родители, която е пропорционална на съответните им средства и е в зависимост от способността им да работят професионално или вкъщи. В случай на раздяла или развод, съдът определя редовната издръжка, която трябва да се плаща (вж. предходния раздел).

Ако детето навърши пълнолетие, но все още не е независимо от финансова гледна точка, съдията може да осъди единия или двамата родители да плащат редовна издръжка, обикновено направо на детето. След като навършилото пълнолетие дете стане независимо от финансова гледна точка, но отново изпадне във финансово затруднение, родителите са задължени да предоставят само „obbligazione alimentare“.

Ако пълнолетно дете има сериозно увреждане, се прилагат правилата за ненавършили пълнолетие деца.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

За да получи издръжка („alimenti“), лицето трябва да подаде молба (*atto di citazione*) до съда по местожителството си, като приложи всички документни доказателства за своите потребности.

След като производството започне, от съда може да бъде поискано да определи временна издръжка преди произнасянето на окончателното решение.

Издръжка за деца или съпруг може да се иска в рамките на отделно производство или като част от производството за раздяла или развод.

Издръжката може така също да бъде определена от съда на първото съдебно заседание по делото.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

В съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009 компетентен по въпроси, свързани със задължения за издръжка в държавите членки, е:

- съдът по обичайното местожителство на ответника; или
- съдът по обичайното местожителство на вискателя; или

в) съдът, който, според своето национално право, е компетентен да разглежда дела, касаещи гражданското състояние на дадено лице, ако искът за издръжка е съединен с въпросното дело, освен ако тази компетентност се базира единствено на гражданството на едната от страните; или
г) съдът, който според своето национално право е компетентен да разглежда производства, касаещи родителската отговорност, ако искът за издръжка е съединен към въпросното дело, освен ако тази компетентност се базира единствено на гражданството на едната от страните.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Искът за определяне на издръжка трябва да бъде подаден чрез адвокат, който представлява страната в съда.

Няма нужда от съдействието на адвокат, ако решението за издръжка е включено в споразумение между двамата съпрузи, които се разделят. В такъв случай споразумението се представя на съда, който го проверява и одобрява.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Лице, което завежда дело в граждански съд, трябва да заплати регистрационна такса, наречена „единна вноски за вписване в регистъра“ (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Тази такса варира според вида и размера на цената на иска. За постановените от съда решения или съдебни разпоредения също се дължи регистрационна такса.

Нито една от тези регистрационни такси обаче не се дължи по дела за издръжка за деца.

Страните трябва да платят възнаграждението на адвокатите, които ги представляват в съда.

Лицата, които не разполагат с достатъчно средства, могат да поискат назначаването на адвокат, който да им помага безплатно, като разходите се покриват от държавата (правна помощ).

За да отговори на условията за получаване на правна помощ, молителят трябва да има облагаем годишен доход в размер до 10 766,33 EUR. Ако лицето живее със своя съпруг или други членове на семейството, общият годишен доход се изчислява като се съберат доходите на всички членове на семейството, в това число и молителя. В този случай, за да може да бъде получена правна помощ, максималният доход се увеличава с 1 032,91 EUR за всеки член на семейството, с когото заявителят живее.

Молбите за правна помощ се подават до Адвокатската колегия (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) по местонахождението на компетентния съд по делото. Те се подават чрез формуляри, които са на разположение в канцеларията на Адвокатската колегия и на нейния уебсайт. Към формулярите трябва да бъдат приложени посочените в тях документи.

В молбата трябва да бъдат посочени мотивите и правното основание за искането, като се прилагат и документи доказателства. Адвокатската колегия не предоставя правна помощ, ако предявените пред съда или бъдещите искове са очевидно неоснователни.

Ако Адвокатската колегия удовлетвори молбата, заинтересованото лице може да посочи адвокат, избран от списък с упълномощени адвокати за предоставяне на правна помощ. Някои адвокатски колегии самостоятелно избират адвокат, който да поеме случая.

Молба за правна помощ може да бъде подадена на всеки етап и на всяка инстанция в хода на производството и важи за всички следващи инстанции, при условие че лицето все още не разполага с достатъчно средства.

Ако молбата за правна помощ бъде отхвърлена, въпросното лице може да я подаде отново до съда, който е компетентен да разгледа делото.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Съдебното решение, с което се определя размерът на дължимата издръжка и се разпоредя плащането ѝ, представлява осъдителен акт и се счита за изпълнително основание.

Съдебното решение, с което се установява правото на издръжка, налага на лицето, дължащо издръжката, задължение да заплаща на бенефициера средствата, необходими за покриване на основните нужди за неговото съществуване (разходи за храна, подслон и облекло и разходите за минималните стоки и услуги, които са необходими, за да се води достоен живот). Когато решава какъв да бъде размерът на плащаната издръжка, съдът трябва да вземе предвид също така финансовото състояние на лицето, дължащо издръжката.

В съдебното решение, с което се определя размерът на издръжката, която трябва да се плаща на разделен съпруг, трябва да се вземе предвид също така неговия или нейния стандарт на живот по време на брака.

В съдебното решение, с което се определя размерът на издръжката, която трябва да се плаща на навършили пълнолетие деца или на деца, които са навършили пълнолетие, но не са финансово независими, трябва да се вземат предвид техните нужди от образование.

Издръжката автоматично се коригира в съответствие с индексите на ISTAT (*Италианския национален институт за статистика*) или по определени други параметри, уговорени между страните или посочени в съдебното решение.

Впоследствие размерът на дължимата издръжка може да бъде променен по искане на бенефициера или на длъжника, отправено до компетентния съд, който обикновено е съдът, постановил първоначалното решение.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Съдът определя условията за плащане на издръжката.

По дела за законна раздяла съдът може да разпорежи на трети лица, дължащи парични суми на длъжника на издръжката, в това число периодични плащания (например неговият работодател), да прехвърлят част от средствата направо на разделения съпруг.

Издръжката трябва да се плаща на лицето, на което е дължима.

Издръжката за деца, които все още не са навършили пълнолетие, обикновено се плаща на съпруга, който упражнява родителските права върху тях.

Издръжката, присъдена от съда на деца, които са навършили пълнолетие, но все още не са независими от финансова гледна точка, се плаща направо на тези деца.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът на издръжката не я плаща доброволно, бенефициерът разполага с обичайните средства за принудително изпълнение на финансови задължения.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Правото на издръжка само по себе си не е обвързано с давностен срок. Всички отделни вноски, станали изискуеми, но които не са платени, са обвързани с петгодишен давностен срок (член 2948, алинея 2 от Гражданския кодекс). Освен това давностният срок не тече между съпрузи, както и между лицето, упражняващо родителска отговорност и лицата, които получават издръжка.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

В Италия няма организация или орган, който може да помогне на лицата, имащи право на издръжка, за събиране на вземанията по нея. Лицето, имащо право на издръжка, трябва да предяви иск пред компетентния съд с помощта на адвокат, било самостоятелно, ако е навършило пълнолетие, или чрез своя законен представител, ако е под 18 години.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Не.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Лице, имащо право на издръжка от лице, което живее в друга държава, може да получи помощ от италианския централен орган. То трябва да подаде, с негова помощ и чрез централния орган в държавата членка по обичайното местожителство на длъжника, молба за признаване и за издаване на декларация за изпълняемост и за принудително изпълнение на решението за признаване на правото на издръжка, като се прилага системата за сътрудничество, предвидена в глава VII от Регламент (ЕО) № 4/2009.

Отдел „Младежко правосъдие“ на Министерство на правосъдието (*Ministero della Giustizia — Dipartimento per la Giustizia Minorile*) е централният орган за Италия, който е определен в изпълнение на член 49 от Регламент (ЕО) № 4/2009 за събирането на вземанията за издръжка по трансгранични спорове в европейското съдебно пространство.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Контакт с италианския централен орган може да бъде осъществен на следните адреси:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile

Via Damiano Chiesa 23

00136 Rome

Тел. +39 668188325

Факс +39 668808085

Ел. поща: [✉ acitalia0409.dgm@giustizia.it](mailto:acitalia0409.dgm@giustizia.it)

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ако лицето, което има право на издръжка, живее в чужбина и желае изпълнение в Италия на решението, с което се признава правото му на издръжка, то може да поиска помощ от централния орган на държавата членка, в която живее, и чрез този орган да подаде молба по член 56 от Регламент (ЕО) № 4/2009, като се използва системата за сътрудничество, предвидена в глава VII от регламента.

Следователно молбата не може да бъде изпратена направо на италианския централен орган или на други органи или частни организации в Италия.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Що се отнася до достъпа до правосъдие при трансгранични дела, пряко се прилага схемата, предвидена в глава V от Регламент (ЕО) № 4/2009.

Накратко, това означава, че за молби за издръжка, подадени чрез системата, описана в глава VII, и произтичащи от родствени връзки, се използва следната процедура:

- за дела за признаване или за признаване и издаване на декларация за изпълняемост на решение и за изпълнение на решение, постановено в държавата членка или вече признато, ако бенефициерът е лице под 21-годишна възраст, правна помощ се предоставя автоматично, независимо от дохода и основателността на молбата, както се изисква по общите правила (вж. точка 7);
- за други видове дела (молби за постановяване или промяна на решение), ако молбата се отнася до лице под 21-годишна възраст, за предоставянето на правна помощ се изисква оценка дали молбата е основателна, но без проучване на доходите на лицето;
- ако молителят е над 21-годишна възраст, той или тя може да получи правна помощ според италианското право, ако отговаря на обичайните условия за доход и основателност на молбата (вж. точка 7);

За молби за издръжка, които не произтичат от родствена връзка (т.е. за молби, подадени от съпруг или друго лице, което е свързано или има връзка по сватовство с вискателя), правна помощ се предоставя в съответствие с италианското право, ако са изпълнени обичайните условия за доход и основателност на молбата (вж. точка 7).

Във всички случаи важи критерият за непрекъснатост: молител, който е ползвал пълна или частична правна помощ в държавата членка на произход, има право на правна помощ за дела, заведени пред съдилищата в Италия за признаване, обявяване на изпълняемост или принудително изпълнение на решението.

Ако са изпълнени горепосочените условия, италианският централен орган изпраща молбата за правна помощ до съответната адвокатска колегия заедно с всички необходими документи, които са представени от молителя.

Адвокатската колегия преценява дали следва да бъде предоставена правна помощ в съответствие с обяснените по-горе критерии.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Италианският централен орган използва следните методи за обработка на искания за сътрудничество, изпратени в приложение на глава VII:

органът насърчава приятелското уреждане на въпроса като приканва длъжниците да изпълнят доброволно задължението за издръжка; приканва длъжниците да се свържат с централния орган, за договаряне на процедурите за уреждане на случая; установява местонахождението на длъжника като използва базата данни на Националния регистър на италианските общини (*Indice nazionale dei comuni italiani*) и на Управлението на затворите (*Amministrazione penitenziaria*) или се свързва със службите на местните регистри на населението; събира информация за доходите и активите на длъжника с помощта на данъчната полиция (*polizia tributaria*); съдейства за получаването на документните доказателства, предвидени в член 51, алинея 2, буква ж) от Регламента за задълженията за издръжка, в сътрудничество със съдебните органи, съдейства за предоставянето на правна помощ, както е обяснено в точки 7 и 18 по-горе.

Последна актуализация: 22/01/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не

са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Кипър

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Те обхващат общите задължения на родителите да издържат своите ненавършили пълнолетие деца според финансовите си възможности, независимо дали са заедно или са разделени. Задължения за издръжка се определят така също за бивш съпруг, ако той/тя не може да се издържа самостоятелно от своите собствени финансови средства.

Лицата, които са длъжни да плащат издръжка, са: родителите — на своите деца и/или бившите съпрузи — един на друг, както и навършилите пълнолетие деца — на своите родители, ако последните не са в състояние да се издържат самостоятелно от имуществото или доходите си.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Задълженията за издръжка отпадат, когато детето достигне пълнолетие, т.е. когато навърши 18-годишна възраст, освен ако след навършване на пълнолетие детето все още не е в състояние да се издържа самостоятелно. Това се отнася за случаи, когато детето страда от физическо или умствено заболяване или не може да работи, защото учи във висше учебно или професионално заведение или когато дете от мъжки пол отбива военната си служба.

Съгласно кипърското право и по-специално член 34 от Закона за отношенията между родители и деца — Закон 216/90 — навършилите пълнолетие деца също дължат издръжка на своите родители.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Трябва да се подаде молба до съда и по-специално до семейния съд в района по местожителството на ищеца.

Производството се открива с подаване на молба за определяне на издръжка, придружена от клетвена декларация на ищеца, която се вписва в съдебния регистър. Молбата се връчва на ответника (длъжника на издръжката), който има правото да бъде изслушан и да подаде възражение. Ако двете страни постигнат съгласие, се издава решение за издръжка по взаимно съгласие. В противен случай се насрочва съдебно заседание за разглеждане на молбата и съдът се произнася въз основа на доказателствата, представени от двете страни.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Когато взискателят на издръжката е ненавършило пълнолетие дете (т.е. дете под 18-годишна възраст), молбата се подава от неговия законен представител (например майката) от негово име и за негова сметка.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Според член 12 от Закон 23/90 за семейните съдилища (с измененията), когато взискателят е ненавършило пълнолетие дете, компетентен по делото е съдът по местожителството на взискателя или на длъжника (член 12, алинея 1, буква б)). Във всички останали случаи (т.е. когато взискателят е навършило пълнолетие лице), компетентен по делото е съдът по местожителството или по местоработата на ищеца (взискателя) или на длъжника (член 12, алинея 1, буква а)).

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ищците могат да се обръщат към съда както лично, така и чрез адвокат.

По отношение на производството вж. точка 3 по-горе.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Производството е свързано със заплащането на разноски под формата на адвокатски хонорари (ако ищецът се представлява от адвокат) и реалните съдебни разноски. Размерът се определя според правилата, които Върховният съд на Кипър публикува периодично. Точният размер на разходите зависи от продължителността и/или сложността на делото. Ако ищецът не разполага с достатъчно финансови средства, той/тя може да поиска безплатна правна помощ съгласно Закон 165(1)/2002 (с измененията).

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

По вид издръжките, присъждани от съда, са: от родител на дете, от дете на родител и от бивш съпруг на бивш съпруг. Размерът на издръжката се изчислява с оглед на нуждите на взискателя и при отчитане на финансовите възможности на длъжника. Издръжката включва всичко, което е необходимо за съществуването и благосъстоянието на взискателя, както и разходите за неговото/нейното образование, ако е приложимо (член 37 от Закон 216/90).

При промяна на разходите за издръжка на живота или промяна на семейното положение на взискателя на издръжката, решението за издръжка може да бъде преразгледано от съда по искане на взискателя (или неговия/нейния представител) (член 38, алинея 1 от Закон 216/90).

Независимо от промените в обстоятелствата или разходите, в закона е предвидено десетпроцентно (10 %) автоматично увеличаване на издръжката на всеки двадесет и четири (24) месеца (член 38, алинея 2 от Закон 216/90), освен ако съдът реши друго.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката се плаща ежемесечно на взискателя, на законния представител на взискателя или на техен адвокат с банков превод, чек или в брой.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако посоченият в решението длъжник откаже да плаща, вземанията по издръжката се събират по начин, сходен с този за събиране на вземанията за глоби. Процедурата включва издаването на обезпечителна заповед за налагане на запор (член 40 от Закон 216/90).

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Съгласно член 9, алинея 3 от Закон 232/91 длъжникът се освобождава от задължението за плащане на дължимата сума по решение за издръжка след изтичането на период от две години.

Всеки период на отсъствие на длъжника на издръжката от Република Кипър се изключва от изчислението на горепосочения преклузивен срок.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

На национално равнище няма такъв орган или организация.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Вж. отговора по-горе.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Да, в такъв случай ищецът/взискателят може да поиска помощ от централния орган на Република Кипър, т.е. Министерство на правосъдието и общественения ред.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Заинтересованото лице или неговият адвокат може да се свърже с централния орган по телефона, в писмен вид (с писмо, факс или по ел. поща) или в лична среща.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ако ищецът/взискателят е в друга държава, а длъжникът е в Кипър, ищецът може да поиска помощ от Министерството на правосъдието и общественения ред, което е централният орган, чрез съответния централен орган в държавата, в която той/тя се намира, но не и директно. В противен случай той/тя може да се обърне направо към съда чрез своя адвокат.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

В конкретния случай може да се осъществи контакт с централния орган на Кипър по телефон или в писмен вид (с писмо, факс или по ел. поща), който ще окаже съдействие за препращането на писмена молба за издръжка до компетентния национален съд.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да, Кипър е обвързан от Хагския протокол от 2007 г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В изпълнение на новия Регламент за задълженията за издръжка (Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета) молбите вече се изпращат направо до компетентния съд на Република Кипър чрез централния орган на Републиката.

Достъпът до правосъдие се улеснява също така чрез предоставянето на правна помощ както съгласно националното законодателство, т.е. Закон 165(I)/2002, така и в контекста на Директивата на ЕС относно правната помощ при трансгранични спорове.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

За да се гарантира правилното прилагане на член 51, централният орган работи в тясно сътрудничество с останалите компетентни държавни органи с цел, наред с другото, да получи поисканата информация, като домашен и служебен адрес на длъжника, неговите доходи и др., да установи местонахождението на длъжника и да му бъдат връчени съдебните документи, като получава и предоставя на съдебните органи валиден адрес за връчване на призовки.

Независимо от възможността за предоставяне на правна помощ, горепосочените услуги, както и препращането на молбите по Регламент (ЕО) № 4/2009, се предоставят на ищите чрез централния орган и следователно правна помощ не е необходима.

Последна актуализация: 17/07/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Латвия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

В латвийското национално законодателство не се дава подробно определение на понятието издръжка, но съществува общо разбиране по специфичните въпроси на издръжката за друго лице. Например с „издръжка за дете“ се имат предвид разходите, които всеки родител е длъжен да осигурява за детето, независимо от финансовото положение на родителя. Минималният размер на издръжката за дете се определя от правителството (*Ministru kabinets*, „Министерски съвет“). Определение на понятието „издръжка за дете“ е дадено в Закона за гаранционния фонд за издръжки.

Общото разбиране по много въпроси, свързани със задълженията за издръжка — които могат да бъдат наричани с различни наименования като „издръжка“ (*uzturīdzejki*) или „средства за осигуряване на предишните условия на живот“ (*līdzekļi iepriekšējā labklāības līmeņa nodrošināšanai*) — се основава на съдебната практика, формирана чрез съдебните решения. Например обикновено се приема, че издръжката между съпрузи представлява дългосрочна финансова помощ, предоставяна от единия съпруг на другия съпруг, чието материално положение се е влошило.

Лица, които са задължени да плащат издръжка:

Задължение на родителите към техните деца

Родителите на детето са длъжни да му осигуряват издръжка, докато то стане способно да се издържа самостоятелно. Съответно задължението за издръжка на детето не приключва с навършване на пълнолетие. Съдът обаче може да прецени дали даден иск за издръжка трябва да бъде уважен, ако детето е навършило пълнолетие, прекъснало е своето образование или професионално обучение и е в състояние да се издържа самостоятелно със собствен труд, но не го прави. Следва да се има предвид, че задължението на родителите да осигуряват издръжка на техните деца трябва да бъде съобразно техните финансови възможности. Все пак всеки родител е длъжен да осигурява минималния размер на издръжката, определен от правителството, независимо от неговото или нейното финансово положение. Задължението за издръжка на дете има задължителна сила, независимо дали детето живее при единия или при двамата родители или живее отделно.

Осигуряване на издръжка за дете означава предоставянето на храна, облекло, жилище и здравни грижи, средства за лична хигиена, за образованието и отглеждането му (осигурява се и умственото, и физическото развитие, като задължително се взема предвид личността на детето, неговите умения и интереси, и подготовката на детето за ползотворна работа в обществото).

Задължение на децата към техните родители

Задължението на децата да осигуряват издръжка за техните родители се отнася в еднаква степен за всичките деца. Ако финансовите възможности на децата са различни, съдът може да определи задължението за осигуряване на издръжка за родителите съобразно финансовото положение на всяко дете.

Задължение на единия съпруг към другия съпруг

Ако бракът е унищожен и само единият от бившите съпрузи е знаел, че към момента на неговото сключване е имало основания за унищожаването му, другият съпруг, който не е знаел за това, има право да поиска част от средствата на първия съпруг, съобразно финансовите възможности на първия съпруг, за да бъдат осигурени предишните условия на живот на другия съпруг. Аналогично преди или след развода единият бивш съпруг

има право да поиска от другия бивш съпруг средства, съобразно финансовите възможности на другия съпруг, за да бъдат осигурени предишните условия на живот на ищеца.

Няма задължение за предоставяне на средства на бивш съпруг за осигуряване на предишните му условия на живот, ако:

периодът от време, който е изминал след развода или унищожаването на брака, е равен на продължителността на прекратения брак или на

продължителността на съжителството в брака, който е бил унищожен;

бившият съпруг е сключил нов брак;

доходите на бившият съпруг покриват собствената му издръжка;

бившият съпруг отказва да се издържа чрез собствен труд;

бившият съпруг, който е задължен да предоставя издръжка, не разполага с достатъчно средства за съществуване или е станал нетрудоспособен;

бившият съпруг е извършил престъпление срещу другия бивш съпруг или срещу живота, здравето, свободата, имуществото или честта на

роднините на другия съпруг по възходяща или низходяща линия;

бившият съпруг е оставил другия бивш съпруг в безпомощно състояние, въпреки че е можел/а да му/й окаже помощ;

бившият съпруг умишлено е отправил безпочвени обвинения в престъпление срещу някое от лицата, посочени в точка 6;

бившият съпруг е живял неморално или разточително;

някаой от съпрузите почине или се смята за починал;

налице са други важни причини.

Задължение на дядовците и бабите към внуците

Ако детето няма родители или те не могат да го издържат, това задължение се прехвърля на дядовците и бабите в еднаква степен. Ако

финансовите възможности на дядовците и бабите са различни, съдът може да определи техните задължения съобразно финансовото положение

на всеки дядо и всяка баба.

Задължение на внуците към техните дядовци и баби

По същия начин задължението за издръжка на дядовци и баби, ако е необходимо, се отнася в еднаква степен до всички внуци. Ако финансовите

възможности на внуците са различни, съдът може да определи съответните задължения по издръжката на техните дядовци и баби съобразно

финансовото положение на всеки внук.

Задължения за издръжка въз основа на договор за издръжка

Страните могат да се договорят да предоставят издръжка въз основа на договор за издръжка. По силата на договор за издръжка едната страна

предоставя на другата страна определени материални блага, независимо дали като парична сума или в натура, а в замяна на това другата страна

се задължава да издържа първата страна през целия му/й живот, освен ако бъде договорен различен период. Ако не бъде договорено друго,

издръжката включва храна, жилище, облекло и грижи. Ако получателят на издръжката е ненавършило пълнолетие лице, в издръжката се включва

също така отглеждането и образованието в основно учебно заведение.

Задължение за издръжка вследствие на телесна повреда

Ако лице, което е задължено да осигурява издръжка за друго лице, почине в резултат на телесна повреда, задължението се прехвърля на лицето,

което е отговорно за смъртта на увреденото лице. Размерът на съответната компенсация се определя от съда, като се вземе предвид възрастта

на починалото лице, неговата или нейната възможност да се издържа самостоятелно преди смъртта и, накрая, нуждите на лицето, на което

следва да бъде предоставяна издръжка. Ако лицето, на което следва да бъде предоставяна издръжка, разполага с достатъчно средства за

съществуване, иск не се предявява.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Родителите на детето са длъжни да му осигуряват издръжка, докато то стане способно да се издържа самостоятелно. Съответно задължението за

издръжка на детето не приключва с навършване на пълнолетие. Съдът обаче може да прецени дали даден иск за издръжка трябва да бъде

уважен, ако детето е навършило пълнолетие, прекъснало е своето образование или професионално обучение и е в състояние да се издържа

самостоятелно със собствен труд, но не го прави.

В латвийското законодателство не е определено как се формират средствата, които да осигурят предишните условия на живот на другия съпруг.

Не е определено така също какво точно се изисква според задължението на родителите или дядовците и бабите.

В латвийското законодателство издръжката за дете е определена като задължението да му се предоставя храна, облекло, жилище и здравни

грижи, средства за лична хигиена, за образованието и отглеждането му (осигурява се и умственото, и физическото развитие, като задължително

се взема предвид личността на детето, неговите умения и интереси, и подготовката на детето за ползотворна работа в обществото). Размерът на

издръжката зависи от правото на детето на подходящи условия на живот и действителните нужди на детето.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

За обезпечаването на всеки вид издръжка съответният ищец трябва да се обърне към съда по реда на процедурата, предвидена в Гражданския

процесуален закон. Ищецът трябва да представи в съда молба и други необходими документи.

Възможно е родителите на детето да са сключили споразумение под формата на нотариален акт (*notarial akts*), с което се предвижда ежесечно

плащане на издръжка. Това споразумение е граждански акт, който поражда правни последици, състоящи се в това, че двете страни са задължени

да спазват и изпълняват условията на изготвен със законна сила договор. Ако единият от родителите на детето не изпълнява споразумението за

фиксирано или периодично плащане на издръжка, споразумението може да бъде представено на съдебен изпълнител (*tiesu izpildītājs*) за

принудително изпълнение.

В Латвия е създаден Гаранционен фонд за издръжки (*Uzturīdzekļu garantiju fonds*), с който се предвижда осигуряването на издръжка на

нанавършили пълнолетие деца от централния държавен бюджет. Титуляр на активите е ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*).

Ръководният орган на фонда е на пряко подчинение на Министерството на правосъдието.

Условието за получаване на издръжка от Гаранционния фонд за издръжки е първо да е било предприето съдебно производство за събирането на

издръжката. Ако вземанията не могат да бъдат събрани, вискателят може да се обърне към ръководния орган на фонда.

Издръжка от ръководния орган на фонда се изплаща само ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява

събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни

съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, който е определен от правителството.

Що се отнася до размера на всяка изплащане от фонда издръжка, ръководният орган на фонда е задължен да действа спрямо длъжника като

орган за принудително изпълнение, без да е необходимо каквото и да било съдебно решение.

Процедурата за получаване на издръжка от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки е следната:

Ищецът — вискателят на издръжката за дете — може да се обърне директно към ръководния орган на фонда, като подаде молба и представи следните документи:

копие на съдебното решение за присъдената издръжка,

удостоверение, издадено от съдебния изпълнител, в потвърждение на това, че принудителното изпълнение на решението за присъждане на издръжка от длъжника се е оказало невъзможно или че длъжникът е изпълнил съдебното решение, с което се изисква събиране на вземанията за издръжката, но не е осигурил определения от правителството минимален размер на издръжката. Това удостоверение трябва да бъде представено на ръководния орган на фонда в срок до един месец, считано от датата на издаването му,

ако издръжката се иска чрез упълномощен представител, документ, удостоверяващ упълномощаването му.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Да, упълномощен представител може да предяви иск от името на роднина или близък родственик. В случай на ненавършили пълнолетие деца, искът може да бъде предявен от техните законни представители, т.е. техните родители или настойници.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Според правилата за компетентността, компетентен за събиране на вземанията за всеки вид издръжка е районният или градският съд (*rajona (pilsētas) tiesa*).

В Латвия компетентността на съда се определя според следните актове:

Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка („Регламент за задълженията за издръжка“),

двустрани и многострани договори, които са обвързващи за Република Латвия,

Гражданския процесуален закон, ако не са приложими разпоредбите на Регламента за задълженията за издръжка или разпоредбите на двустрани и многострани договори, които са обвързващи за Република Латвия.

В Гражданския процесуален закон е предвидено, че по искове за издръжка са компетентни следните латвийски съдилища:

дело може да бъде заведено в съда по местожителство на ответника,

ако местожителството на ответника не е известно или ответникът няма постоянно местожителство в Латвия, дело може да бъде заведено в съда по мястото, където той или тя притежава недвижимо имущество, или съда по последното му известно местожителство,

дело за събиране на вземанията за издръжка за дете или родител може да бъде заведено също така в съда по местожителство на ищеца,

дело за задължения за издръжка, вследствие на телесна повреда, може да бъде заведено също така по местожителството на ищеца или мястото, където е нанесена вредата.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ищецът не е задължен да използва услугите на адвокат или на друг посредник, за да заведе дело и предяви иск в съда. Не е необходимо също така ищецът да премине през каквато и да било форма на помирение преди делото да бъде разгледано от съда.

При подготовката на делото за съдебния процес обаче, съдията трябва да се стреми да помири страните. Поради това на страните се препоръчва да постигнат взаимно споразумение преди делото да бъде разгледано в съда.

Трябва да се подчертае също така, че страните могат да постигнат споразумение по искове за издръжка без да завеждат дело в съда.

7 Трябва ли да заплатя такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Според член 43 от Гражданския процесуален закон следните лица са освободени от плащане на съдебни разходи на държавата (държавна такса (*valsts nodeva*), такса за документи (*kancelejas nodeva*) и административни разходи (*ar lietās izskatīšanu saistītie izdevumi*)):

ищци — по искове за събиране на вземанията за издръжка за дете или родител и по искове за установяване на бащинство, ако искът е присъединен към иска за събиране на вземанията за издръжка за дете,

ищци — по искове за признаване или признаване и допускане на изпълнение на решение на чуждестранна държава за плащане на издръжка за дете или родител,

ищци — по отношение на искове, вследствие на телесна повреда, довела до осакатяване или друго увреждане на здравето или до смъртта на лицето,

ответници — по дела, касаещи намаляване на размера на издръжката за дете или родител, постановена от съда.

Исковата молба (*prasības pieteikumu*) може да се отнася до първоначален иск или до насрещен иск, молба, подадена по вече заведено дело от трета страна с отделен иск по отношение на предмета на спора, молба по специална процедура за разглеждане на спор или друга подадена в съда молба, която е предвидена в съответното законодателство. За всяка искова молба е дължима държавна такса, както следва:

до 2 134 EUR: 15 % от поисканата сума, но не по-малко от 71,14 EUR,

от 2 135 EUR до 7 114 EUR: 320,10 EUR плюс 4 % от поисканата сума за горницата над 2 134 EUR,

от 7 115 EUR до 28 457 EUR: 519,30 EUR плюс 3,2 % от поисканата сума за горницата над 7 114 EUR,

от 28 458 EUR до 142 287 EUR: 1 202,28 EUR плюс 1,6 % от поисканата сума за горницата над 28 457 EUR,

от 142 288 EUR до 711 435 EUR: 3 023,56 EUR плюс 1 % от поисканата сума за горницата над 142 287 EUR,

над 711 435 EUR: 8 715,04 EUR плюс 0,6 % от поисканата сума за горницата над 711 435 EUR.

По дела за събиране на вземанията за издръжка за „поисканата сума“ се приема общата сума, която следва да бъде платена за една година.

В Латвия на чуждестранни ищци или ищци, които имат право на правна помощ по Регламента за задълженията за издръжка, правната помощ се предоставя от централния орган, определен според Регламента, а именно от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки. Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки предоставя правна помощ и услуги по представителство пред латвийските съдилища и правопрिलाгащи органи на местни вискатели на издръжка и на чуждестранни вискатели на издръжка, които имат право на правна помощ според Регламента.

В случаи, които не са предвидени в Регламента за задълженията за издръжка, латвийската държава предоставя правна помощ на лице, чието специално положение или чиито активи и доходи не му/й позволяват да осигури защитата на своите права. Правната помощ се предоставя в съответствие със Закона за държавната правна помощ.

В такива случаи правна помощ се предоставя за покриване на разходите по изготвяне на процесуалните документи, правни консултации в хода на съдебното производство и представителството в съда. При трансгранични спорове, освен горепосочената правна помощ, лицето има право също така да получи услуги за устен превод, писмен превод на някои съдебни или несъдебни документи или документи, подадени от ищеца, които са необходими за произнасяне на решението по делото, а в някои случаи дори плащането на пътните разходи за присъствие на съдебните заседания. Държавата не покрива съдебните разходи. Съдебните разходи включват държавната такса, таксата за документи и административните разходи, като например суми, дължими на свидетели и вещи лица, разноските, свързани с разпитване на свидетелите, разноските, свързани с

връчането на препис на исковата молба на ищеца и призовката и т.н. Все пак, след като разгледа материалното положение на лицето, съдът може да го/я освободи, било от частично или напълно, от плащането на съдебни разходи към държавния бюджет или да разреши плащане на вноски.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Когато съдът присъжда издръжка за дете, той може да я определи под формата на фиксирана сума или под друга форма, например храна, облекло, жилище и т.н., или и в двете форми.

Когато преценява и присъжда издръжка в определен размер, съдът първо взема предвид материалното положение на страните, техните условия на живот и техните семейни обстоятелства, като отдава дължимото внимание на доказателствата, които те предоставят.

Когато се определя издръжката за дете, съдът взема предвид всички обстоятелства и доказателства по делото и определя размера на издръжката. Минималният размер на издръжката според разпоредбите, определени от правителството, която всеки родител е длъжен да осигурява ежесечно за всяко дете, считано от момента на неговото раждане до навършването на 7-годишна възраст, е 25 % от минималната месечна работна заплата, определена от правителството; за всяко дете от 7 години до навършването на 18-годишна възраст тя е 30 % от месечната минимална работна заплата, определена от правителството.

След като издръжката бъде присъдена, за всички промени по нейния размер и срок на плащане, както и за всяко освобождаване от плащане, е нужно съответната страна да подаде нова искова молба. Тогава въз основа на промени в материалното положение и семейните обстоятелства на съответните страни съдът може — в рамките на ново производство — да преразгледа размера на плащаната издръжка и да я увеличи или намали.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Лицето, което дължи издръжка, трябва да я плаща на лицето, което има право на издръжка. Ако искът за издръжка за ненавършило пълнолетие дете е предявен от един от неговите родители или от неговия настойник, издръжката се плаща на него или нея, а не на детето. Обикновено издръжката се плаща на определени интервали и в определен размер, например под формата на удръжка от заплатата. По-рядко се използват други форми.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът не плаща издръжката доброволно, лицето, в полза на което е била присъдена, трябва да се снабди с изпълнително основание (*izpildu raksts*) от съда, в който е разгледано делото. Въпросното изпълнително основание или изпълнителното основание, издадено в друга държава — членка на Европейския съюз, трябва да бъде представено за изпълнение на съдебен изпълнител (*tiesu izpildītājs*) в срок до 10 години, считано от влизането в сила на съдебното решение или решението на съдията, освен когато са приложими други давностни срокове. (Ако периодични плащания бъдат събрани на база на съдебно решение, изпълнителното основание остава в сила за целия период, за който са присъдени периодичните плащания, а давностният срок тече от последния ден за извършването на всяко плащане.) Съдебният изпълнител започва действия по принудително изпълнение на база на подадена молба в писмен вид от страната, която иска принудителното изпълнение.

Съдебният изпълнител трябва да приеме изпълнителното основание, ако местожителството на длъжника или местоположението на неговото или нейното имущество или работно място се намира в района на съответния съдебен изпълнител (*iecirknis*). Съдебният изпълнител може да приема също така други изпълнителни основания, които подлежат на принудително изпълнение в района на компетентност на окръжния съд (*apgabaltiesa*), с който той е свързан, т.е. районът на действие, за който на съдебния изпълнител са възложени правомощия по изпълнение.

Мерките по принудително изпълнение включват: събиране, насочено срещу движимо имущество, принадлежащо на длъжника, включително имущество, намиращо се във владение на други лица, както и нематериално имущество, принадлежащо на длъжника, чрез неговата продажба, събиране, насочено срещу парични суми, които са дължими на длъжника от други лица (възнаграждение за труд, приравнени към него плащания, други доходи на длъжника, депозити в кредитни институции), събиране, насочено срещу недвижимото имущество, принадлежащо на длъжника, чрез неговата продажба, или други мерки, посочени в съдебното решение.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Според член 570 от Гражданския процесуален закон върху имуществото на длъжника не се допуска принудително изпълнение за събиране на вземания, ако длъжникът работи или получава пенсия или стипендия и сумата, която следва да бъде събрана, не надвишава частта от месечните доходи, която, според закона, подлежи на принудително изпълнение с цел събиране на задължения. В Гражданския процесуален закон са определени категориите имущество, върху които не се налага заповед с оглед на събирането на вземания, например някои домашни уреди, домакинско оборудване или необходимото облекло на длъжника и членовете на семейството, които са негови или нейни зависими. Според член 594 от Гражданския процесуален закон до изплащането на дълга, който подлежи на събиране, от трудовото възнаграждение и приравнените към него плащания към длъжника трябва да се правят удръжки според изпълнителния документ за принудително изпълнение, като се спазва следното:

по дела за събиране на вземанията за издръжката за прехрана на ненавършили пълнолетие деца или в полза на ръководния орган на Гаранционния фонд за удръжки, частта от трудовото възнаграждение на длъжника и приравнените към него плащания, равна на 50 % от минималната месечна работна заплата, трябва да остане като несеквестируем доход, а за всяко зависимо ненавършило пълнолетие дете несеквестируемите средства трябва да бъдат равни на размера на държавната социална помощ,

по други дела за събиране на вземания за издръжка, сумата, която се удържа от трудовото възнаграждение на длъжника и приравнените към него плащания, може да възлезе на 50 %, но сума в размер на месечната минимална работна заплата трябва да остане като несеквестируем доход, а за всяко ненавършило пълнолетие дете несеквестируемите средства трябва да бъдат равни на размера на държавната социална помощ.

Според член 632 от Гражданския процесуален закон вискател на издръжка или длъжник може да подаде мотивирана жалба, оспорваща действията на съдебния изпълнител по принудителното изпълнение на съдебно решение или отказа на съдебен изпълнител да извърши такива действия, освен в специални ситуации. Жалбата се подава в районния или градския съд по местонахождението на кантората на съдебния изпълнител в срок до 10 дни, считано от датата, на която са извършени оспорваните действия, или, ако жалбоподателят не е бил уведомен за часа и мястото на провеждане на действията, датата, на която жалбоподателят е узнал за въпросните действия. Според член 634 от Гражданския процесуален закон, ако бъде отменено вече изпълнено съдебно решение и при повторното произнасяне по въпроса бъде постановено решение за отхвърляне на иска или бъде взето решение за прекратяване на съдебното производство или за оставяне без произнасяне по въпроса, тогава принудителното изпълнение на съдебното решение се отменя и всичко, което е било събрано от ответника в полза на ищеца по силата на вече отхвърленото съдебно решение, трябва да бъде върнато на ответника.

Според член 546 от Гражданския процесуален закон изпълнителните документи за принудително изпълнение може да бъдат представени за задължително изпълнение в срок до 10 години, считано от датата на влизане в сила на решение на съда или на съдия, при условие че в закона не

са предвидени други давностни срокове. Ако вземанията по дадени периодични плащания бъдат събирани на базата на съдебно решение, изпълнителните документи за принудително изпълнение остават в сила за целия период, за който са присъдени периодичните плащания, а давностният срок тече от последния ден за извършването на всяко плащане.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Дадено лице може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, за да получи издръжка за ненавършило пълнолетие дете, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката.

Според Регламента за задълженията за издръжка даденото лице може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки за събирането на издръжка от длъжник, който вече не се намира на територията на Латвия. За целите на Регламента ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки изпълнява функцията на централен орган в Латвия.

Според Регламента за задълженията за издръжка дадено лице, което има законно право на издръжка, може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки и да подаде молба, насочена към друга държава — членка на Европейския съюз, с цел да:

осигури постановяването на решение за събиране на издръжката в държавата по местожителството на ответника;

осигури промяна в размера на издръжката (увеличение или намаление);

осигури постановяването на решение за събиране на издръжката за дете и установяване на бащинство в държавата по местожителство на ответника;

осигури признаването на решение на латвийски съд, с което се постановява събирането на издръжката, обявяването му за подлежащо на изпълнение или принудителното му изпълнение.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки може да действа вместо длъжника на издръжка за дете, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, определен от правителството. Ако ръководният орган на фонда изплаща издръжката, той има право да предприеме действия за събиране на изплатените суми заедно със законната лихва (вж. раздел 3 по-горе).

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Ако ищецът и детето са с постоянно местожителство в Латвия, но длъжникът на издръжката е с местожителство в друга държава, ищецът може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката.

Ако длъжникът е с местожителство в чужда държава и няма имущество в Латвия, върху което да бъде наложено принудително изпълнение, преди да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, ищецът трябва да представи съдебното решение, което да бъде признато и изпълнено в съответната чужда държава. Ако се окаже невъзможно съответното решение да бъде изпълнено в чуждата държава, ищецът може да се обърне към ръководния орган на фонда с молба той да изпълнява задълженията на длъжника по отношение на подлежащата на изпълнение издръжка.

Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки изпълнява функцията на централен орган според Регламента за задълженията за издръжка (вж. раздел 3 и раздел 13). За помощ по въпроси в обхвата на Регламента лицата могат да се обръщат към ръководния орган на фонда. Ако латвийски съд постанови решение за принудително изпълнение на издръжката и лице с местожителство в Латвия желае въпросното решение да бъде признато и/или изпълнено в друга държава — членка на Европейския съюз, или да бъде издадено съдебно решение срещу длъжник с местожителство в друга държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки може да бъде оказана помощ на въпросното лице да препрати решението на латвийския съд до съответната чужда държава за неговото признаване и/или допускане на изпълнението му, както и за постановяване на решение по молбата.

Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки може да действа вместо длъжника, като плаща издръжката на ненавършило пълнолетие дете и предоставя информация по въпросите на издръжката.

(вж. раздел 3 и раздел 13).

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Ръководен орган на Гаранционния фонд за издръжки (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Адрес: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Latvia

Телефон: +371 67830626

Факс: +371 67830636

Ел. поща: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ако вискателят на издръжката се намира в друга държава — членка на ЕС, а длъжникът на издръжката се намира в Латвия, в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка вискателят може да се обърне към централния орган на държавата по неговото местожителство. С молбата може да бъде отправено искане за постановяване на решение за събиране на издръжката в Латвия, където живее длъжникът, или постановяване на решение за събиране на издръжката едновременно с установяване на бащинството в Латвия, или решение за обявяване на чуждестранно решение за издръжка за изпълняемо в Латвия или решение за принудително изпълнение на чуждестранното решение. Според Регламента централният орган на чуждата държава извършва необходимите формалности и препраща молбата на вискателя до латвийския централен орган, определен по Регламента. Латвийският централен орган — ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки — съдейства на чуждестранния ищец да представи решението на чуждестранния съд за принудително изпълнение или за признаване и допускане на изпълнение в Латвия или съдейства на ищеца да подаде молба за събиране на вземанията за издръжка до латвийския съд по местожителството на длъжника или молба за събиране на вземанията за издръжка едновременно с установяване на бащинството в Латвия.

Ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, лицето, което със своето дете има постоянно местожителство в Латвия, при условие че и за двете

лица е декларирано местожителство в Латвия, може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки с молба за изплащане на издръжка.

Според Регламента за задълженията за издръжка лицето трябва да се обърне към централния орган на държавата по неговото или нейното местожителство. Лице с местожителство в Латвия може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки с цел да: осигури постановяването на решение за събиране на издръжката в друга държава — членка на Европейския съюз, по местожителството на ответника;

осигури постановяването на решение за събиране на издръжката едновременно с установяването на бащинство в друга държава — членка на Европейския съюз, по местожителството на ответника;

когато решението за събиране на издръжката вече е постановено, да осигури неговото признаване, допускане на изпълнение и принудителното му изпълнение в другата държава — членка на Европейския съюз, по местожителството на ответника.

Ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, лицето, което има постоянно местожителство със своето дете в Латвия, при условие че и за двете лица е декларирано местожителство в Латвия, може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки с молба за изплащане на издръжка.

Ръководен орган на Гаранционния фонд за издръжки (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Адрес: Pulkveža Brieža iela. 15, Rīga

LV-1010, Latvia

Телефон: +371 67830626

Факс: +371 67830636

Ел. поща: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

В съответствие с Регламента за задълженията за издръжка ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки изпълнява функциите на централен орган на Латвия.

Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки плаща издръжка на вискателя вместо длъжника, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Латвия е обвързана от Хагския протокол от 2007 г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Латвия е обвързана от Хагския протокол от 2007 г.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Според член 43 от Гражданския процесуален закон следните лица са освободени от плащането на съдебни разходи на държавата:

ищци — по искове за събиране на вземанията за издръжка за дете или родител и по искове за установяване на бащинство, ако искът е присъединен към иска за събиране на вземанията за издръжка за дете,

ищци — по искове за признаване или признаване и допускане на изпълнение на решение на чуждестранна държава за плащане на издръжка за дете или родител,

ответници — по дела, касаещи намаляване размера на издръжката за дете или родител, постановена от съда.

В съответствие с четвърти параграф на член 43, когато молбата за събиране на средства за осигуряване на предишните условия на живот е подадена от бивш съпруг или от ищец, който иска признаване или признаване и допускане на изпълнение на решение на чуждестранен съд за събиране на вземания за издръжка за бивш съпруг или друго лице, като се вземе предвид финансовото положение на съответното лице, съдът или съдията може напълно или отчасти да освободи ищеца от плащането на съдебни разходи на държавата или може да отсрочи плащането на съдебните разходи на държавата или да позволи плащане на вноски.

В Латвия на чуждестранни ищци или ищци, които имат право на правна помощ по Регламента за задълженията за издръжка, правната помощ се предоставя от централния орган, определен според Регламента, а именно от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки. Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки предоставя на местни вискатели на издръжка и на чуждестранни вискатели на издръжка, които имат право на правна помощ според Регламента, правна помощ и услуги по представителство пред латвийските съдилища и правоприлагащи органи.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

В Латвия са изменени различни национални закони и наредби, за да може централният орган, определен в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка, да изпълнява функциите, предвидени в член 51. Изменените латвийски закони и наредби гарантират предоставянето на правна помощ на вискатели по трансгранични въпроси или ищци, които имат право на правна помощ според изискванията на Регламента, в това число представителство на съответното лице в съда и пред правоприлагащите органи. С оглед установяване на местожителството на длъжника или кредитора в Латвия, за получаване на информация по отношение на доходите на длъжника или на вискателя или за местонахождението в Латвия на всяко имущество, което им принадлежи, латвийският централен орган, т.е. ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки, има пряк достъп до различни регистри в Латвия, в които се съхранява съответната информация. Благодарение на информацията, която централният орган може да получава направо от съответните регистри, става възможно получаването на документи и доказателства. Ръководният орган на фонда има право да се обръща към съдилищата в Латвия от името на съответните ищци, за да образува производство или да улесни дадено производство, да обезпечи необходимите временни мерки и получаването на доказателства. Ръководният орган на фонда — от името на ищеца — може да предяви иск за установяване бащинството на дете направо пред съда, ако искът е присъединен към иск за събиране на вземанията за издръжка.

Последна актуализация: 07/02/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не

са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази

страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Искове за издръжка - Люксембург

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Правилото „издръжка не се дължи за минали периоди“ означава, че целта на издръжката е да се задоволят настоящи и бъдещи нужди, а не да се възстановят разходи за минали периоди. Това правило има юридическото значение на оборима презумпция, което означава, че то може да бъде пренебрегнато, ако възискателят представи доказателство или че е трябвало да задължее, за да се издържа, или че не е бездействал или е бил неспособен да предприеме действия.

Издръжката не може да се приспада, освен ако вземането, което подлежи на приспадане, също е вземане за издръжка.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

По принцип лицето, търсещо издръжка, трябва да предяви иск за издръжка пред мировия съд (*Justice de Paix*). Ако искът за издръжка е съединен с производство за развод или законна раздяла, районният съд (*Tribunal d'arrondissement*), който разглежда иска за развод или законна раздяла, се произнася и по иска за издръжка.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

В случаи на *tutelle* (настойничество) или *curatelle* (попечителство), настойникът (*tuteur*) или попечителят (*curateur*) може да подаде молба от името на родителя или на ненавършилото пълнолетие дете.

Родителят/ите, който/които упражнява/т родителските права по отношение на ненавършило пълнолетие дете, могат да подадат молба от името на детето.

Ненавършилите пълнолетие деца не са дееспособни и нямат право да подават молби самостоятелно.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Що се отнася до искове за плащане или преразглеждане на издръжката, ищецът може по свой избор да се обърне или към съда по своето постоянно местожителство, или към съда по постоянното местожителство на ответника.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ако искът не се разглежда в рамките на производство за развод или законна раздяла, ищецът може да се обърне към мировия съд чрез призовка, която се връчва на насрещната страна от съдебен изпълнител. Страните в спора са освободени от необходимостта да използват адвокат.

Ако издръжката е поискана в рамките на производство за развод или законна раздяла, призовката се подава до окръжния съд и трябва да бъде връчена на насрещната страна от съдебен изпълнител. Страните по спора са длъжни да използват адвокат.

Във всеки случай ищецът трябва да представи на съдията всички документи, които съдържат доказателства за неговите/нейните нужди, като фишове за заплата, удостоверения за необлагане с данъци, удостоверение за безработица или за продължително заболяване, доказателство за наем, зависими деца, разходи за издръжка и образование, заеми и др.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Сред разходите, които следва да бъдат взети предвид в случай на съдебно производство, трябва да се посочат съдебните и процесуалните разходи, които страната, изгубила делото, може да бъде осъдена да плати (изцяло или частично). Може да се наложи също така да се плащат адвокатски хонорари.

Лицата, чиито доходи се считат за недостатъчни по люксембургското право, могат да получат правна помощ. За тази цел те трябва да попълнят въпросник, който може да бъде получен от централната служба за социални дейности, и да го изпратят до председателя на адвокатската колегия с териториална компетентност, който взема решение по въпроса.

Правната помощ покрива всички разходи по провеждането на съдебното производство и всички процедури или действия, за които е предоставена.

Така например тя обхваща гербови налози и регистрационни разходи, секретарски такси, адвокатски хонорари, такси и плащания на съдебни изпълнители, нотариални разходи и такси, разходи и хонорари за технически специалисти, разходи за свидетели, хонорари на писмени и устни преводачи, такси за *certificats de coutume* (удостоверения за чуждестранно право), пътни разходи, такси и плащания, свързани с формалности по регистрация, ипотекиране и учредяване на други тежести и, при нужда, разходи за публикуване в пресата.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексване)?

Вид на издръжката

В хода на производството и след допускането на развод или законна раздяла присъдената помощ най-често е под формата на ежемесечна издръжка. Тя може обаче да бъде също така под формата на капитал, изплатен като парична сума или предоставен като вещи в натура.

Що се отнася до участието в издръжката и образованието на детето, издръжката може да бъде под формата на месечно плащане или на пълно или частично пряко покриване на разходите, направени за детето. Накрая, тя може да бъде под формата на право на ползване или обитаване.

Ако длъжникът на издръжката докаже, че не може да си позволи да плаща издръжка, съдът може да му/й разпореди да приеме в дома си лицето, на което се дължи издръжка, и да го/я храни и издържа.

Определяне на размера на издръжката

Няма референтна скала. Размерът на издръжката се изчислява в съответствие с финансовите възможности на длъжника и нуждите на възискателя.

Индексване

С цел издръжката да бъде съобразена с промени в разходите за живот, съдията може дори служебно да реши да обвърже издръжката с определен индекс по законоустановена клауза за промени.

Преразглеждане на размера

В случай на някаква промяна в обстоятелствата издръжката може да бъде преразгледана с оглед да бъде увеличена или намалена, или дори отменена. Ако страните не постигнат споразумение, отмяната или намаляването се решава от съда.

Принципът на промяна на издръжката според нуждите на вискателя и финансовите възможности на длъжника е принцип от обществен интерес. Този принцип означава, че съдията има право да променя размера на издръжката, определен по споразумение между страните. Това право важи не само в случай на промяна в положението на вискателя или на длъжника, но също и когато липсва каквато и да било промяна, ако съдията прецени, че размерът е недостатъчен или твърде голям.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

По време на производството и след допускането на развод или законна раздяла издръжката се плаща на съпруга бенефициер.

Делът в издръжката и образованието на детето се плаща от единия от родителите на другия родител или на лицето, на което е поверено детето. Ако детето е навършило пълнолетие, съдията може да реши или родителите да се съгласят този дял да се плаща на детето, било то изцяло или частично.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Вискателят разполага с различни средства, за да накара длъжника, неизпълняващ своето задължение, да плаща издръжката.

Гражданскоправни способности:

Вискателят има различни възможности:

да поиска от съда разрешение да получава — вместо бившия съпруг и без да се засягат правата на трети страни — доходите на бившия съпруг, както и производните доходи, включително пенсия за възраст и ренти, както и всякакви други суми, дължими от трети лица, при определените от съдията размери и условия. Това решение подлежи на преразглеждане в случай на промяна в обстоятелствата;

да подаде молба за обичайните мерки за принудително изпълнение, т.е. заповед спрямо трето задължено лице (например заповед на банкова сметка), заповед на движимо имущество (автомобил, бижута и т.н.) и възбрана върху недвижимо имущество (къща, земя и т.н.).

Наказателноправни способности:

Вискателят може да подаде оплакване по наказателен ред при следните закононарушения:

изоставяне на семейството се наказва с лишаване от свобода от един месец до една година и глоба от 251 EUR до 2 500 EUR или само една от тези санкции (член 391 *bis* от Наказателния кодекс (*Code pénal*)). Това предполага, че длъжникът не изпълнява по отношение на вискателя всички или някои от законоустановените задължения за издръжка — било като отказва да изпълни тези задължения, макар да е в състояние да направи това, или като не е в състояние да ги изпълни, но по своя собствена вина.

Такъв е случаят със задълженията на родителите за издръжка на техните деца, задълженията за издръжка между съпрузи и тези на осиновители по отношение на осиновените деца. За престъпление се счита също така неизпълнението на решение за плащане на обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди вследствие на прекратяването на брака.

Наказателното преследване на правонарушението се предшества от официално уведомление, което се връчва на длъжника и се удостоверява с протокол от полицейски служител на Великото херцогство Люксембург. Ако местожителството на длъжника не е известно, връчване на обвинението не е нужно.

умишлената неплатежоспособност се наказва с лишаване от свобода от шест месеца до три години и глоба от 500 EUR до 12 500 EUR или само с една от тези санкции (член 391 *ter* от Наказателния кодекс). При нея се предполага, че дори преди постановяване на съдебното решение длъжникът е организиран или утежнил своята неплатежоспособност, било то чрез увеличаване на своите пасиви, намаляване на своите активи или укриване на част от имуществото си, за да избегне принудителното изпълнение на осъдително решение на граждански съд по дело за издръжка.

За целите на прилагането на член 391 *ter* от Наказателния кодекс съдебни решения и одобрени от съда споразумения относно задължения за плащания, парични помощи или участие за покриване на семейните разходи, както и определянето на издръжка в споразумения преди развод по взаимно съгласие, се считат за равностойни на такова осъдително решение на граждански съд по дело за издръжка.

Третият параграф не се прилага по отношение на правонарушението по член 391 *ter* от Наказателния кодекс.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Исковете за събиране на просрочени вземания за постоянни и пожизнени ренти и издръжки се погасяват по давност след пет години.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

По молба на вискателя, Националният фонд за солидарност (*Fonds national de solidarité*) може да събира всякакви издръжки, дължими на съпруг, възходящ или низходящ. По отношение на сумите, които трябва да събере, Фондът встъпва в правата и гаранциите на вискателя за събирането на неговата/нейната издръжка. След като длъжникът бъде уведомен за сумите, които следва да бъдат събрани, той/тя трябва да предостави тези суми на председателя на Националният фонд за солидарност.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

При определени условия Националният фонд за солидарност може да изплати издръжката вместо длъжника. Молбата за плащане трябва да бъде подадена от вискателя на издръжката или от неговия/нейния законен представител до председателя на Националният фонд за солидарност.

Тази молба се приема от председателя или негов представител, ако вискателят докаже, че:

- а) е с постоянно местожителство в страната и той/тя или неговият/нейният законен представител е живял/а там в продължение на пет години;
- б) неговата/нейната издръжка е определена със съдебно решение, подлежащо на изпълнение във Великото херцогство Люксембург;
- в) издръжката не е могла да бъде събрана, било то изцяло или частично, посредством действително приложена частноправна мярка за принудително изпълнение;
- г) той/тя се намира в затруднено икономическо положение.

Ако не е изпълнено условието по буква в), молбата се приема, ако използването на мерки за принудително изпълнение изглежда обречено на неуспех или ако длъжникът е с местожителство в чужбина. Всички спорове попадат в компетентността на мировия съдия (*juge de paix*) по местожителството на вискателя, до когото може да бъде подадена молба в срок до четиридесет дни, считано от уведомяване за решението на председателя.

Вискателите могат да получат правна помощ *ipso jure*. Считано от момента на подаване на молбата до преустановяване на плащанията от Фонда, вискателят не може да предявява никакви иски срещу длъжника за събиране на своята издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействието от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Съгласно Конвенцията от Ню Йорк от 20 юни 1956 г. и Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка,

ищец с местожителство в Люксембург може да подаде молба за издръжка до Главния прокурор (*Procureur Général d'Etat*), ако длъжникът е с местожителство в чужбина.

Главният прокурор, в качеството си на централен орган, препраща молбата и приложените документи до централния орган на държавата по местожителството на длъжника, за да може въпросният централен орган да помогне на ищеца да получи плащането на дължимата издръжка.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Взискателят на издръжката подава молба до предаващия орган, т.е. Главния прокурор, като използва различните формуляри, предвидени в Регламент (ЕО) № 4/2009.

Procureur Général d'Etat

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxembourg

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ищецът с местожителство в държава, различна от Люксембург, трябва да се обърне към централния орган на държавата по своето местожителство. Той/тя не може да се свърже директно с люксембургските органи или служби.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Не е приложимо.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В случай на молби по Регламента за задълженията за издръжка, правната помощ е напълно безплатна за лицата, имащи право на издръжка, на възраст под 21 години, независимо от разпоредбите на националното право.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

За да може централният орган да предостави съдействието, предвидено в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка, на 3 август 2011 г. в Люксембург беше приет закон за прилагане на посочения регламент, както и наредба на Великото херцогство за изпълнение на членове 2 и 3 от посочения закон от 3 август 2011 г. (*Mémorial A* № 175 от 12 август 2011 г.).

Тези законови разпоредби предоставиха на Главния прокурор пряк достъп до някои бази данни.

Връзки по темата

 Legilux

Последна актуализация: 09/05/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Унгария

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кой лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Обикновено роднините по права личния имат задължение за издръжка един спрямо друг:

- родителят има задължение за издръжка към детето, а детето има задължение за издръжка към родителя,
- ако дете, което има право на издръжка, няма родител, който да бъде задължен да плаща издръжката, неговата или нейната издръжка се прехвърля към по-далечни роднини,
- ако лицето, което има право на издръжката, няма деца, по-далечни низходящи носят отговорност за неговата или нейната издръжка (член 4:196, алинеи 1—4 от Гражданския кодекс).

Ненавършилите пълнолетие деца без роднина по права линия, който да бъде задължен да плаща издръжка, трябва да бъдат подпомагани или от своя по-голям брат или по-голяма сестра, при условие че всеки от тях може да изпълнява задължението за издръжка без да излага на риск своята способност да се издържа самостоятелно или да издържа своя съпруг или партньор, с когото съжителства, и своите зависими низходящи по права линия (член 4:197 от Гражданския кодекс).

Съпрузите, които живеят заедно, са задължени да издържат в своето домакинство зависимите ненавършили пълнолетие деца на другия съпруг (доведено/заварено дете), които са доведени в общото домакинство от другия съпруг със съгласието на издържащия съпруг (член 4:198, алинея 1 от Гражданския кодекс).

Доведените/заварените деца имат задължение за издръжка на втория си баща/втората си майка, когато е зависим/а от издръжката, ако той/тя ги е издържал/а през продължителен период от време (член 4:199, алинея 1 от Гражданския кодекс).

Приемните деца имат задължение за издръжка към лицето, което се е грижило за тях в неговото или нейното домакинство през продължителен период от време без да иска финансова компенсация и което не е биологичен родител, осиновител или втори баща/втора майка на детето (приеман родител) (член 4:199, алинея 2 от Гражданския кодекс).

Съпругът може да иска издръжка от другия съпруг в случай на законна раздяла или от бившия съпруг в случай на развод, ако съпругът не е в състояние да се издържа самостоятелно без да има вина за това (член 4:29, алинея 1 от Гражданския кодекс).

В случай на законна раздяла, бившият партньор, който не може да се издържа самостоятелно без да има вина за това, може да поиска издръжка от другия бивш партньор, при условие че връзката е продължила най-малко една година и от нея е родено дете (член 4:86, алинея 1 от Гражданския кодекс).

Съществуват две форми на „издръжка“: в натура или като парична сума (плащане на издръжка).

Що се отнася до ненавършило пълнолетие дете, „задължение за издръжка“ означава, че родителят на детето има право и е задължен да се грижи за своето дете в семейството, да го отглежда и да му осигури условията, необходими за физическото, познавателното, емоционалното и моралното развитие на детето — по-специално жилище, храна и облекло — както и достъп на детето до образование и здравеопазване.

Родителят, който се грижи за детето и живее в едно домакинство с него, посреща нуждите на детето в натура, докато родителят, който живее отделно (или в същото домакинство, но без да участва в издръжката на детето), обезпечава детето главно чрез плащането на издръжка.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Всички ненавършили пълнолетие деца (под 18-годишна възраст) имат право на издръжка по презумпцията за нужда, установена по закон. Деца под 20-годишна възраст също имат право на издръжка, при условие че учат в системата на средното образование.

Деца в трудоспособна възраст (18 години или повече), които продължават образованието си, имат право на издръжка, независимо от презумпцията за нужда, ако издръжката им е необходима, за да продължат своето образование в рамките на разумен период от време. Детето трябва своевременно да уведоми родителя за намерението си да продължи своето образование (член 4:220, алинея 1 от Гражданския кодекс). Образователният процес, който се провежда без прекъсване, включва всякакви курсове или обучение, необходими за получаването на квалификация като подготовка за бъдеща кариера, както и образование по бакалавърска или магистърска програма на висшето образование или висшето професионално образование.

Когато по изключение е обосновано родителите може да бъдат задължени да предоставят издръжка на дете на 25-годишна възраст или повече (член 4:220, алинея 5 от Гражданския кодекс).

Родителите обаче нямат задължение за издръжка на навършило пълнолетие дете, което продължава неговото или нейното образование, ако се счита, че детето не заслужава издръжка, не изпълнява своите образователни задължения и не взема изпитите си по своя собствена вина или ако предоставянето на издръжка би изложило на риск възможността на родителя да издръжва самостоятелно себе си или своето ненавършило пълнолетие дете. Счита се също така, че навършилото пълнолетие дете не заслужава издръжка, ако без основателна причина той или тя не поддържа връзка с родителя, който е задължен да го/я издръжва (член 4:220, алинеи 3 и 4 от Гражданския кодекс).

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

За размера и формата на издръжката се прилага споразумението между лицето, имащо право на издръжката, и лицето, дължащо издръжката (родителите, ако се касае за издръжка за дете). Ако такова споразумение няма, лицето, имащо право на издръжка, може да поиска издаването на съдебно решение за присъждане на издръжка. Ако не е постигнато споразумение между родителите, съдът определя издръжката на детето.

Съдебен иск за издръжка може да бъде предявен: за ненавършило пълнолетие дете — от органа по въпросите на настойничеството, а за издръжка на родител — с неговото или нейното съгласие — от компетентния окръжен орган. Роднините със задължение за издръжка, които предоставят издръжка или се грижат за лице, имащо право на издръжка, могат да предявят съдебен иск самостоятелно срещу другите страни, които имат задължение за издръжка.

Родителят или друг законен представител на детето, което има право да получава издръжка, може да поиска авансово плащане на издръжката от органа по въпросите на настойничеството, при условие че издръжката не е била събрана най-малко през предходните шест месеца.

В искането трябва да бъде посочено, че няма основания за отказ на авансовото плащане, както и причините и фактите, на които се базира искането.

Към искането трябва да бъдат приложени следните документи: съответните декларации за доходите, окончателното съдебно решение за определяне на издръжката за дете или документът, доказващ записването в редовна форма на средно образование, ако е приложимо, и доклад, издаден не по-рано от шест месеца преди това, за заповед за издръжка, в който се посочва временното прекратяване на изпълнителното производство, или документът, доказващ, че е образувано производство за събиране на дължимата издръжка.

Органът по въпросите на настойничеството трябва да установи дали издръжката е била временно неизплатима в продължение на най-малко шест месеца преди подаването на искането.

Авансово плащане на издръжката може да бъде определено, ако лицето, което има право да получава издръжка, е поискало принудително изпълнение на издръжката, определена със съдебно решение, но обезпечението на принудителното изпълнение с работната заплата, другите редовни доходи или друго имущество на длъжника не е постигнало успех; или ако принудителното изпълнение е било временно спряно; или ако частичната платена или събрана сума не надвишава 50 % от определения от съда размер на издръжката.

При нужда, органът по въпросите на настойничеството изисква информация от съда или от независимия съдебен изпълнител относно резултатите от изпълнителното производство, което е образувано от ищеца. Ако е необходимо с оглед на изясняването на фактическата обстановка, органът по въпросите на настойничеството изисква от работодателя сведения по отношение на наложения заповед.

В уведомлението за образуването на производството органът по въпросите на настойничеството приканва длъжника да плати незабавно издръжката и да направи декларация в тази връзка.

Органът по въпросите на настойничеството уведомява за своето решение работодателя на длъжника, съда, който води изпълнителното производство, независимия съдебен изпълнител, компетентната прокуратура по адреса на вискателя и длъжника, компетентния нотариус по адреса на длъжника, както и данъчната служба и държавната служба в Будапеща или в съответния окръг, която предоставя авансовото плащане на издръжката.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Да, родителят или друг законен представител на детето, което има право на издръжката, може да поиска авансово плащане на издръжката от органа по въпросите на настойничеството.

Роднините със задължение за издръжка, които предоставят издръжка или се грижат за лице, имащо право на издръжка, могат да предявят съдебен иск самостоятелно срещу другите страни, които имат задължение за издръжка.

Съдебен иск за издръжка може да бъде предявен: за ненавършило пълнолетие дете — от органа по въпросите на настойничеството, а за издръжка на родител — с неговото или нейното съгласие — от компетентния окръжен орган.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Въз основа на общите правила относно компетентността компетентен е съдът по местожителство на ответника (длъжника).

Ако няма адрес в Унгария, компетентността се определя по местожителството на ответника. Ако местожителството на ответника е неизвестно или е в чужбина, тогава се взема предвид неговото или нейното последно постоянно местожителство в Унгария. Ако такова постоянно местожителство не може да бъде установено или ако ответникът не е имал такова, компетентността се определя по местожителството на ищеца или, ако няма такова, според неговото или нейното временно местожителство.

Ако местоработата и постоянното местожителство на ответника не се намират в един и същ окръг, съдът, по молба на ответника, която трябва да бъде депозирана най-късно до първото изслушване по делото, отнася въпроса за разглеждане от компетентния съд по местоработата на ответника, който да води делото и да издаде решението (член 29 от Гражданския процесуален кодекс).

Съдебен иск за присъждане на издръжка може да бъде предявен също така пред компетентния съд по постоянното местожителство на ищеца (член 34, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс).

Справка относно компетентните съдилища може да бъде направена [тук](#).

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Не е необходимо ищецът да използва посредник, за да предяви иск пред съда. Ищецът може да предяви иск направо пред съда (без да е задължен да използва представител) (вж. въпроси 3, 4 и 5).

7 Трябва ли да заплатя такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Независимо от своя доход и финансово положение, страните — освен ако са освободени от плащането на фактическите разходи за производството по закон, в съответствие с акт на Европейския съюз, който се прилага пряко и общо, или според международно споразумение — имат право на отсрочване на фактическите разходи по дело, повдигнато по наложена по закон издръжка, в това число производства, свързани със събиране на издръжката от субекта, който плаща възнаградението на длъжника; или събиране от друго лице; отмяна или промяна на размера на издръжката; прекратяване или ограничаване на принудителните мерки по изпълнение на издръжката и — в случай на презгранично дело за издръжка — получаване на личните данни на длъжника.

В случай на отсрочване на фактическите разходи:

а) държавата плаща разходите, които са направени в хода на производството (разходи за свидетели и вещи лица, устен превод, администратор и адвокат, разносните за съдебния процес и разследването, проведено на място, и т.н.), с изключение на разходите, които не се включват в отсрочването и следователно са дължими предварително от страната;

б) страната получава отсрочване на плащането на съдебните разноски.

Дори в отсъствието на международно споразумение или реципрочност, чуждестранните граждани също имат право на отсрочване на фактическите разходи.

Ако, в случай на отсрочване на фактическите разходи, съдът осъди дадената страна да поеме разходите за производството, страната трябва да поеме всички разходи, които са платени предварително от държавата, и всички начислени на държавата такси.

Таксата за производството е 6 % или минимум 15 000 HUF и максимум 1 500 000 HUF. В случай на производство по иск за издръжка базата за изчисление на таксата е все още дължимата издръжка, но най-много издръжката за период от една година.

Ако страната не разполага с достатъчно финансови възможности, за да плати разходите по производството, страната може да подаде молба до съда за освобождаване.

С цел да се улесни упражняването на техните права физическите лица (включително встъпилите в делото страни), които не могат да покрият разходите по производството поради своите доходи или финансово състояние, по тяхна молба може да бъдат освободени, било то изцяло или частично, от плащането на тези разходи.

Ако доходите на страната (работна заплата, пенсия или други редовни финансови помощи) не надвишават текущия минимален размер на пенсията за възраст, определен въз основа на броя на годините прослужено време, и страната няма имущество — освен обичайните домашни вещи от първа необходимост, уреди и мебели — страната трябва да бъде освободена от плащане на разходите. Освобождаване от плащане на разходите се предоставя — без обследване на дохода и финансовото състояние — на страни, които имат право на обезщетения, отпускани на лица в трудоспособна възраст, или живеещи в едно домакинство с близък роднина, който има право на обезщетение, отпускано на лица в трудоспособна възраст.

Освобождаването от плащане на разходи включва следните възможности:

а) освобождаване от плащането на съдебни разноски;

б) освобождаване от плащането на разходи, направени в хода на производството (разноски за свидетели и вещи лица, устен превод, администратор и адвокат, разноски по съдебния процес и разследването, проведено на място, и т.н.), предварително и — освен ако не е предвидено друго от приложимото законодателство — плащането им като цяло;

в) освобождаване от задължението за предоставяне на депозит за обезпечаване на разходите по производството;

г) искане за одобрение на представителство от адвокат, ако е разрешено от закона.

При заявено искане, освобождаването от плащане на разходи се одобрява от съда. Съдът взема решение така също за отменянето на това освобождаване.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Ако не е постигнато споразумение между родителите, издръжката се определя от съда.

При определянето на размера на издръжката трябва да бъдат взети предвид следните фактори:

а) обосноваването на нужди на детето (редовни разходи, които са необходими за покриване на разходите за прехрана, медицински грижи, отглеждане и образование на детето);

б) доходите и финансовото състояние на двамата родители;

в) другите деца, които живеят в същото домакинство с родителите (независимо дали са собствените им деца, доведени/заварени деца или приемни деца), и децата, спрямо които родителите имат задължение за издръжка;

г) собствените доходи на детето; както и

д) помощите за защита на детето, средствата за семейно подпомагане, съответните социално-осигурителни и социални плащания, които се предоставят на детето и на родителя за отглеждане на детето (член 4:218, алинея 2 от Гражданския кодекс).

Издръжката трябва да се плаща като фиксирана сума. Съдът може да вземе решение за автоматично ежегодно коригиране на размера на дължимата издръжка в съответствие с повишаване на индекса на потребителските цени, който се публикува от Унгарската централна статистическа служба всяка година, считано от 1 януари на следващата година (член 4:207 от Гражданския кодекс). Размерът на издръжката, която е дължима за едно дете, обикновено се определя на 15—25 % от средния доход на длъжника на издръжката. По принцип, когато се определя средният доход на длъжника на издръжката, трябва да се вземе предвид общият годишен доход на лицето за годината, предхождаща образуването на производството за издръжка (раздел 4:218, алинея 4 от Гражданския кодекс).

Ако настъпи промяна в споразумението между страните или в обстоятелствата, на които се основава съдебното определение за размера на издръжката, която би изложила на риск жизненоважен правен интерес на някоя от страните, ако съответната страна продължи да плаща издръжката при същите условия, тази страна може да поиска промяна на размера или на условията на плащане. Промяна на одобрена издръжка не може да се иска от страната, която е желала да предвиди промяната в своето положение, когато е сключвала споразумението за издръжка, или която лично носи отговорност за въпросната промяна.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Длъжникът на издръжката трябва да я плаща на лицето, имащо право на издръжката, периодично (например месечно) и авансово.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът не плаща издръжката доброволно, вискателят може да предяви иск пред съда и съдът съответно да постанови принудително изпълнение. Вземане за издръжка, което е станало дължимо преди повече от шест месеца, подлежи на принудително изпълнение със задна дата, ако вискателят по основателни причини е забавил подаването на своята молба за принудително изпълнение. Вземания за издръжка, които са станали дължими преди повече от три години, не подлежат на принудително изпълнение от съда (член 4:208, алинея 3 от Гражданския кодекс). Съдебен иск за издръжка може да бъде предявен: за ненавършило пълнолетие дете — от органа по въпросите на настойничеството, а за издръжка на родител — с неговото или нейното съгласие — от компетентния окръжен орган. (член 4:208, алинея 1 от Гражданския кодекс). Роднините със задължение за издръжка, които предоставят издръжка или се грижат за лице, имащо право на издръжка, могат да предявят съдебен иск самостоятелно срещу другите страни, които имат задължение за издръжка (член 4:208, алинея 2 от Гражданския кодекс). По искане на вискателя, с решението за налагане на задължение за издръжка на лице, което получава работна заплата, съдът възлага на работодателя директно да удържа посочената в решението сума и да я плаща на вискателя.

Ако възлагателния документ не е издаден директно от съда, но впоследствие дадена страна подаде молба за принудително изпълнение въз основа на съдебното решение или на споразумението между страните, одобрено с решението на съда, съдът разпорежда принудително изпълнение на издръжката чрез издаването на заповед за налагане на заповед, при условие че заплата, от която се правят удържките, покрива съответната сума.

Удържаната сума не може да надвишава 50 % от работната заплата на служителя. От обезщетението за безработица (помощ при безработица, помощ при безработица пред пенсия, надбавка към дохода и обезщетение за лицата, търсещи работа) може да се удържат най-много 33 % за изплащане на издръжка.

Ако длъжникът няма редовни доходи или сумата, която следва да бъде удържана от неговите доходи не покрива размера на дължимата издръжка, съдът разпорежда принудително изпълнение чрез издаване на документа за изпълнение. В такъв случай на принудително изпълнение подлежи не само работната заплата, но също така друго имущество, както е предвидено в Закона за принудителното изпълнение.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Моля, посетете страницата, съдържаща информация за [процедурите за изпълнение на съдебно решение](#).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Вж. отговора на въпрос 10 по-горе.

Родителят или друг законен представител на детето, което има право на издръжката, може да поиска авансово плащане на издръжката от органа по въпросите на настойничеството, при условие че издръжката не може да бъде събрана в продължение най-малко на предходните шест месеца. В уведомяването за образуването на производството органът по въпросите на настойничеството приканва длъжника да плати незабавно издръжката и да направи декларация в тази връзка.

Органът по въпросите на настойничеството уведомява за своето решение работодателя на длъжника, съда, който води изпълнителното производство, независимия съдебен изпълнител, компетентната прокуратура по адреса на вискателя и длъжника, компетентния нотариус по адреса на длъжника, както и данъчната служба и държавната служба в Будапеща или в съответния окръг, която предоставя авансовото плащане на издръжка.

Неплащането на издръжка се счита за престъпление. Всяко лице, което по своя собствена вина не изпълнява наложеното му по закон задължение за издръжка, установено с подлежащо на изпълнение решение на съответния орган, се наказва с две години лишаване от свобода.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Да (вж. въпрос 3).

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Министерството на правосъдието на Унгария предоставя съдействие по искане на заявители, които живеят в Унгария, съгласно Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета и по международни споразумения, като осъществява непрекъснатата връзка с централните органи, отговарящи по въпроси за издръжките, в другите съответни държави членки. Заявителят може да поиска постановеното от унгарски съд решение за плащане на издръжка да бъде изпълнявано в чужбина, а ако такова решение няма, задължението за плащане на издръжка да бъде установено в чужбина или да бъде увеличен размерът на издръжката, която следва да се плаща в чужбина. Официалното искане се получава не от Министерство на правосъдието, а от окръжния съд, определен по постоянното местожителство на ищеца, по неговото временно местожителство или месторабота, или от окръжния съд, който е постановил решението на първа инстанция, за което се иска принудително изпълнение. Не се изисква да се назначава адвокат за внасяне на искане или за производство в чужбина. По-скоро съдът съдейства на страната, която няма процесуален представител, да внесе своето искане. Съдът препраща молбата и нужните приложения до Министерство на правосъдието. От Министерството на правосъдието преведената молба се изпраща до централния орган, който отговаря за въпросите, свързани с издръжките, в другата държава членка. Централният орган предприема необходимите мерки за образуване на производство срещу длъжника. От Министерство на правосъдието осведомяват ищеца за хода на производството въз основа на получената от чужбина информация.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Министерство на правосъдието, Отдел „Международно частно право“ (*Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály*)

Адрес: H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.

Пощенски адрес: H-1357 Budapest, Pf. 2.

Телефонен номер: +36 (1) 795-4846;

Факс номер: +36 (1) 795-0463;

Ел. поща: nmfo@im.gov.hu

Уебсайт: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekelviteli-es-tartasdiijal-kapcsolatos-ugyek>

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Не, молбата трябва да бъде подадена чрез централния орган, който отговаря за въпросите, свързани с издръжките, в държавата членка по местожителството на ищеца.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Централните органи на държавите членки са публикувани [тук](#).

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Във връзка с получените молби Министерство на правосъдието се свързва с компетентната служба, която предоставя правна помощ, за да бъде назначен адвокат на ищеца, който живее в чужбина. В случая, посочен в член 46 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета, е гарантирано пълно освобождаване от разходи, като хонорарът на адвоката също се плаща от държавата. В случаите по член 47 страните имат право на отсрочване на фактическите разходи според унгарското право. В съответствие с тези разпоредби държавата плаща авансово разходите, които са направени в хода на производството (например съдебни разноски, адвокатски хонорари), независимо от финансовото състояние на въпросната страна, но ако страната изгуби делото, съдът може да я осъди да плати тези разходи. Ако ищецът докаже, че поради своето финансово състояние той или тя има право на пълно освобождаване от разходи според унгарското право, ищецът няма да плаща разходите дори ако той или тя изгуби делото.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

В Унгария прилагането на Регламента за задълженията за издръжка се ръководи от [Закон LXVII от 2011 г.](#)

Последна актуализация: 05/10/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Холандия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Издръжката е задължение за принос към разходите за живот на искащия издръжка. Задължението за издръжка произтича от кръвна и от родствена връзка, както и от (предишна) брачна връзка.

Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице:

- родителите на децата
- децата на родителите
- разведен съпруг на другия съпруг (бивши регистрирани партньори)

Задължението за издръжка, което съществува между съпрузите по време на брака, продължава и след неговото прекратяване. В съдебното решение за развода или с последващо решение съдът може да присъди единият от бившите съпрузи да плаща издръжка на бивш съпруг, който не разполага с достатъчно средства, за да посрещне своите разходи (и доколкото това може разумно да се очаква, не е в състояние сам да си осигури тези средства), по искане на последния. При определянето на задължението за издръжка съдът взема предвид потребностите на единия от бившите съпрузи и възможностите (финансовите ресурси) на другия бивш съпруг. Роля могат да изиграят и нефинансови фактори, като продължителността на брака или на съжителството. Ако съдът не определи срок на задължението за издръжка, то автоматично се прекратява след 12 години. Съдът може да разпореди удължаване на този срок по искане на бившия съпруг, който претендира за издръжка, в случай че последният е в особено тежко финансово положение. Срокът на задължението за издръжка след прекратяване на кратък брак (не повече от 5 години) без деца по принцип не надхвърля продължителността на самия брак.

Същото важи и за издръжката между бивши регистрирани партньори.

Бившите съпрузи могат да постигнат извънсъдебно споразумение помежду си относно издръжката. То обикновено е част от споразумението за развод. На практика съдът утвърждава това споразумение в решението за развода. Подобен вид утвърждаване дава на искащия издръжка повече правна сигурност.

Други категории издръжка:

Съпрузи/регистралирани партньори

Принос за разходите на домакинството трябва да имат и двамата съпрузи/регистралирани партньори, освен в изключителни ситуации. В предбрачния договор или партньорското споразумение те могат да договорят друго в това отношение.

Баща на родено без брак дете/партньор на майката

Бащата на родено без брак дете е длъжен да плаща издръжка за него (без да го е припознал) до установяването на законни семейни отношения на детето с него или с друг мъж (с други думи, докато то няма законен баща). Същото задължение се отнася и за партньора на майката, дала съгласите си за акт, който би могъл да доведе до създаване на дете.

Съвместно упражняване на родителски права

Лице, което упражнява родителски права по отношение на дете съвместно с родителя на детето, има задължение за издръжка на детето (член 1: 253w от BW), дори да не му е родител. Задължението за издръжка продължава, докато детето навърши 21 години, когато съвместното упражняване на родителските права се прекратява поради пълнолетието на детето.

В кои случаи?

Най-общо казано задължението за издръжка съществува само ако искащият издръжка е в затруднено положение. Счита се, че дадено лице е в затруднено положение, ако доходите му не са достатъчни да покрият разходите му за живот и доколкото това може разумно да се очаква, не е в състояние сам да си осигури необходимите средства.

Изключение

Задълженията на родителите и бащите на родени без брак деца за издръжката на техните непълнолетни деца и млади пълнолетни деца (до 21 години) представляват изключение от това правило. В тези случаи задължението за издръжка е валидно дори ако искащият издръжка не е в затруднено положение.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Родителите са длъжни да поемат разходите за отглеждане и възпитание на децата под 18 години (малолетни и непълнолетни деца). Това включва разходите за живот и останалите разходи, свързани с възпитанието на детето, като образование и извънкласни дейности. Родителите са длъжни да поемат разходите за отглеждане и възпитание на децата съобразно своите възможности. Задължението се прилага дори ако детето има собствени средства и/или доходи.

Родителите са отговорни да поемат разходите за живот и обучение на децата на 18, 19 и 20 години (млади възрастни). Разходите за живот и обучение имат същия смисъл и значение като разходите за отглеждане и възпитание по отношение на непълнолетните деца. Задължението за издръжка не зависи от нуждите на искащия издръжка.

По отношение на тази категория деца разширеното задължение за издръжка съществува дори ако те имат собствени доходи от труд или капитал, или ако са встъпили в брак. Доходът на самото дете обаче определя размера на издръжката, от която то се нуждае.

По отношение на деца на и над 21 години родителите имат задължение за издръжка само ако детето е в затруднено положение и не е в състояние да се грижи за себе си. Например когато детето има психическо или умствено увреждане.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Размерът на издръжката, която трябва да плаща длъжщото издръжка лице, може или да се договори между самите страни и да се впише в споразумение, или да се определи от съда.

В рамките на бракоразводните дела съдът често трябва да взема решения и относно издръжката на бивш съпруг(а) или дете.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Не: искът трябва да бъде подаден от адвоката на искащия издръжка. Искащите издръжка нямат право да подават искове без адвокат.

Непълнолетното дете се представлява от своя законен представител (обикновено родител).

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

В този случай се прави разлика между международна компетентност (компетентен ли е нидерландският съд?) и вътрешна компетентност (кой е компетентният нидерландски съд?).

Международна компетентност в рамките на Европейския съюз

По отношение на международната компетентност на нидерландските съдилища в рамките на Европейския съюз се прилагат разпоредбите на т. нар. Регламент [Е⁷ Брюксел I](#). Регламентът съдържа правила относно компетентността на съдилищата по отношение на исковете за издръжка.

В съответствие с член 2 от регламента, искове срещу длъжщо издръжка лице (ответник), което има местоживее в Нидерландия, се предявяват от лицето, на което се дължи издръжката (ищец) пред съдилищата в Нидерландия.

Регламент Брюксел I предвижда също така и алтернативна възможност във връзка със задълженията за издръжка. В член 5, параграф 2 се уточнява, че срещу лице, което има местоживее в държава членка, може да бъде предявен иск в друга държава членка:

в съдилищата по мястото, където получаващият издръжка има местоживее или обичайно пребиваване,

или ако делото е свързано с производство относно установяването на семейното състояние на лице – например бракоразводно дело или дело за установяване на родство – в съда, който съобразно своето право е компетентен да разглежда такова производство, освен ако тази компетентност се основава единствено на гражданството на една от страните.

В съответствие с първото тире искащият издръжка с местожителство в Нидерландия може да призове длъжщо издръжка лице, живеещо например във Франция, да се яви пред съдилище в Нидерландия, което има международна компетентност в съответствие с член 5, параграф 2. Компетентен е съдът по местоживее на ищеца.

Освен това считано от 18 юни 2011 г. по отношение на задълженията за издръжка в рамките на Европейския съюз се прилагат разпоредбите на Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка.

В Регламента за задълженията за издръжка правилата относно компетентността до голяма степен съвпадат с тези в Регламент Брюксел I. Общото правило е, че по делата за издръжка компетентност има съдът по мястото на обичайно местопребиваване на ответника или на искащия издръжка. За разлика от Регламент Брюксел I няма изискване обичайното местопребиваване на ответника да се намира на територията на държава членка, за да се прилагат разпоредбите на Регламента за задълженията за издръжка.

Международна компетентност извън рамките на Европейския съюз

По отношение на международната компетентност на нидерландските съдилища извън рамките на Европейския съюз се прилагат следните правила. Ако ответникът (бил той кредитор или длъжник) живее извън Европейския съюз, споменатият по-горе Регламент Брюксел I не е приложим и компетентността на нидерландските съдилища произтича от Гражданския процесуален кодекс (*Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Нидерландският съд, произнесъл развода, е упълномощен да приема временни разпореджания по отношение на развода и на допълнителните въпроси, например издръжка или ползване на семейното жилище. Следователно нидерландският съд е компетентен да вземе решение по независим иск за издръжка, ако заявителят или една или повече от засегнатите страни, посочена(и) в иска, живее(ят) в Нидерландия или, ако случаят по друг начин има достатъчно ясна връзка с правната система на Нидерландия, ако е направен избор за прилагане на нидерландското право или ако съответното лице се е явило в хода на производството и не е възразило срещу липсата на компетентност.

Вътрешна компетентност

Що се отнася до вътрешната компетентност на нидерландските съдилища, правилото по отношение на вида на съдилищата (първоинстанционен съд, апелативен съд, Върховен съд на Нидерландия) е, че по делата за издръжка компетентност има първоинстанционният съд. Компетентността на съда се определя от Гражданския процесуален кодекс. Компетентен е съдът по местопребиваване на ищеца (един от ищите) или на една от засегнатите страни, посочени в иска, или при липса на местопребиваване на една от тези страни – съдът по мястото на обичайното пребиваване на някоя от тях.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Искът за присъждане, изменение или прекратяване на издръжка трябва да бъде подаден от адвокат. Адвокатът представлява ищеца по време на заседанието. Имената и адресите на адвокатите могат да бъдат намерени на уебсайта на [Е⁷ националната адвокатска колегия](#).

Членовете на [Е⁷ Сдружение на адвокатите по семейно право и бракоразводните медиатори](#) също се занимават, наред с другото, с бракоразводни дела и дела за издръжка. Те са специализирани също така и в извънсъдебното прекратяване на брака (медиация) и всичко необходимо в тази връзка.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

При съдебните производства трябва да се заплати такса, която представлява принос за свързаните с правораздаването разходи. В случая става дума за официалната съдебна такса. Освен това се плащат и адвокатски хонорари, и такси за съдебния изпълнител.

Ако ищецът не е в състояние да плати (изцяло) разходите за адвокат, той може, при определени обстоятелства, да кандидатства за предоставяне на правна помощ. Става дума за т.нар. „случай за правна помощ“. Държавата поема част от разходите, а ищецът заплаща „личен принос“.

Размерът на „личния принос“ зависи от доходите и финансовото положение на ищеца. Правна помощ се предоставя от [Е⁷ Съвета за правна помощ](#). Ищецът трябва да подаде молба за правна помощ до Съвета в района на териториална компетентност (= компетентност на апелативен съд) по

местоположението на адвокатската кантора. На практика молбата често се изготвя от адвоката, ако с него е било говорено преди подаването на молбата за правна помощ.

Освен това трябва да се подаде „Декларация за доходите и активите“ (която се издава от общинския орган по местоживееене). Декларацията и молбата се изпращат до Съвета за правна помощ, който проучва дали ищецът отговаря на условията за предоставяне на правна помощ. Ако случаят действително е такъв, се издава удостоверение за право на правна помощ. В такива случаи съдебната такса също се намалява. Правото на правна помощ важи също и за трансгранични спорове, например ако ищецът живее извън Нидерландия. Това е предвидено в европейската [Директива относно правната помощ при презгранични спорове](#). Правна помощ може да се поиска също и въз основа на членове 23А—23К от Закона за правната помощ (*Wet op de rechtsbijstand*) чрез Съвета за правна помощ в Хага, като се използва стандартния формуляр, който придружава цитираната директива и е идентичен във всички държави членки.

Ако е необходимо, [Съветът за правна помощ](#) може да предостави помощ при избора на адвокат. Адресът на Съвета е предоставен в отговора на въпрос 14.2.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

В решението си съдът взема предвид нуждите на лицето, което иска или получава издръжката, както и възможностите (финансовите възможности) на лицето, от което се изисква да плаща или което плаща издръжката. Нуждите и възможностите са относителни понятия. Съдът разполага с известна свобода при вземането на решение в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай. Съдебните органи са разработили насоки (така наречените стандарти *Trema*), те обаче не са задължителни за съда.

В своето решение съдът взема предвид следните доходи и разходи:

доходи от трудова дейност

доходи от допълнителна заетост

стипендии за обучение

помощи

пенсия

доходи от пре(отдаване) под наем

лихви и други доходи от активи

принос към разходите за живот на други лица, с които лицето поддържа съвместно домакинство

съществуващи възможности за увеличаване на доходите (възможност за реализиране на доходи)

декларирани активи

плащане на наем

вноски за погасяване на ипотечи и лихви, както и фиксирани разходи. Тук се включва също и частта от ипотеката, която все още не е погасена.

застрахователни полици

необходими редовни пътни разходи

финансови задължения към други лица

разходи за специални медицински грижи за искащите издръжка и/или членове на неговото семейство

разходи, свързани с генерирането на доходи

всякакви декларации за задължения

Задължително индексирание

Всяка година министърът на правосъдието определя процента на законното увеличение на издръжките, присъдени от съда или договорени по силата на споразумение. При изчисляването на процентното увеличение министърът взема предвид развитието на заплатите в частния и държавния сектор и развитието на заплатите в други сектори. Този процент се публикува в *Staatscourant* [Държавния вестник на Нидерландия]. Съществуват множество изключения от системата за автоматично индексирание на издръжките. Страните, както и съдът могат да отменят задължителната индексация или да въведат алтернативен метод на индексирание.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката за бивши съпрузи се изплаща пряко на искащия издръжка. Присъдена от съда издръжка за непълнолетно дете се заплаща пряко на родителя (или настойника), който се грижи за детето.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако задължението за издръжка е определено със съдебно решение и длъжачото издръжка лице не плаща издръжката на детето и/или партньора, може да се наложи принудително изпълнение посредством [Националната служба за събиране на плащанията за издръжка](#) (LBIO) в Ротердам. Принудителното изпълнение може да бъде наложено и от съдебен изпълнител. При липса на съдебно разпоредяване по случая може да се заведе съдебен иск. За целта се изисква участието на адвокат.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

В случай на запор върху помощи или възнаграждения, се взема предвид прагът, който не подлежи на заповорване. Давностният срок за издръжка, която се дължи ежесечно, е 5 години. При наличие на съдебно решение, в което са вписани просрочените задължения за плащане, т.е. ако на практика е определена фиксирана сума, давностният срок е двадесет години. За да се предотврати изтичането на срока на даден иск, неговата давност трябва да се спре.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Във връзка с просрочени вноски за издръжка за дете и/или партньор, този орган е [Националната служба за събиране на плащанията за издръжка](#) (LBIO).

LBIO трябва да бъде упълномощена да действа от вискателя на издръжката. LBIO може, ако е необходимо, да пристъпи към събиране чрез принудително изпълнение. LBIO може например да наложи запор на заплата, помощи или движимо или недвижимо имущество на лицето, което дължи издръжката.

Услугите на LBIO са безплатни за вискателя, ако и двете страни са с местопребиваване в Нидерландия. При получаване на искане за събиране, най-напред се прави опит разходите за събиране да се предотвратят, като се прибегва до кратка процедура по медиация и/или предоставяне на разяснения. Този подход дава резултат в приблизително три четвърти от случаите. Когато LBIO предприеме действия по събиране обаче,

дължащото издръжката лице заплаща свързаните със събирането разходи на LBIO. LBIO налага и допълнителна такса за събиране. Тази такса е 15% от дължимите месечни суми и просрочените вноски за издръжката. Всички разходи за принудителното изпълнение също са за сметка на дължащото издръжката лице.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Въпреки че LBIO е държавна институция, тя не плаща авансови издръжки. Държавата може да направи това, когато става дума за издръжка на дете или за правна помощ.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

LBIO има задължения и в областта на международното събиране на издръжка. Тези задължения произтичат от регламентите и конвенциите, по които Нидерландия е страна.

Нидерландия е страна по Конвенцията на ООН за събирането на издръжка в чужбина, Ню Йорк, 20 юни 1956 г. Това е конвенция за международна правна помощ, чиято цел е да се улесни събирането на издръжка в дела с международен характер. За тази цел Конвенцията е установила система от изпращащи и получаващи институции, които подпомагат взискателя при налагането на изпълнение във връзка с искове за издръжка. За Нидерландия изпращащата и получаващата институция е LBIO.

Всеки, който живее в Нидерландия и се сблъска с проблеми, свързани със събиране на издръжка от задължено да плаща издръжка лице, пребиващо в чужбина (т.е. в държава, която е страна по Конвенцията от Ню Йорк), може да се позове на Конвенцията от Ню Йорк. Конвенцията се отнася както за издръжка на дете, така за издръжка на партньор.

Считано от 1 август 2014 г. в Европейския съюз (с изключение на Дания) и останалите договарящи се страни влезе в сила Конвенцията за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството от 23 ноември 2007 г. Освен държавите – членки на ЕС, Конвенцията се прилага също и в Албания, Босна и Херцеговина, Норвегия и Украйна. Що се отнася до отношенията между държавите – членки на ЕС, предимство има Регламент (ЕО) № 4/2009 за задълженията за издръжка.

За децата под 21-годишна възраст се прилага Хагската конвенция относно издръжката. Тя може да се разшири и да обхване други членове на семейството, ако двете засегнати договарящи държави приемат декларация в този смисъл.

За да се ползват услугите на LBIO, трябва да се подаде формуляр за „[международно събиране на издръжка](#)“. Формулярът може да бъде свален от уебсайта на [LBIO](#).

Дейностите, извършвани от LBIO и съответните чуждестранни институции в контекста на Конвенцията от Ню Йорк и Договора със САЩ, по принцип са безплатни. Могат обаче да възникнат разходи във връзка със съдебни производства в чужбина или със събирането на издръжката.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Във връзка с издръжка за дете и партньор:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901

3009 AX Rotterdam

Във връзка с нужда от правна помощ:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450,

2501 CL The Hague

Тел.: +31703701414

Във връзка с нужда от правна помощ в трансгранични дела:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

на вниманието на Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE The Hague

Тел.: 0031(0)88 787 1320

Ел. адрес: j.ouwehand@rvr.org

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

LBIO събира издръжки и по искане на търсещи издръжка, които пребивават в чужбина, от длъжници издръжка лица, които пребивават в Нидерландия. Ако искащият издръжка, който се намира в друга държава членка, желае да събере издръжка от дължащо издръжка лице, пребиващо в Нидерландия, той може да се позове на системата на Конвенцията. Той трябва да подаде заявление в изпращащата институция в собствената си държава, която се свързва с приемащата институция в Нидерландия (LBIO). След това приемащата институция предприема необходимите мерки за събирането на издръжката.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Относно данните за контакт, вж. отговор на въпрос 14.2.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

При съдебните производства трябва да се заплати такса, която представлява принос за свързаните с правораздаването разходи. В случая става дума за официалната съдебна такса. Освен това се плащат и адвокатски хонорари, и такси за съдебния изпълнител. Ако ищецът не е в състояние да плати (изцяло) разходите за адвокат, той може, при определени обстоятелства, да кандидатства за предоставяне на правна помощ. Става дума за т.нар. „правна помощ“. Държавата поема част от разходите, а ищецът заплаща „личен принос“. Размерът на „личния принос“ зависи от доходите и финансовото положение на ищеца.

Правна помощ се предоставя от Съвета за правна помощ. Ищецът трябва да подаде молба за правна помощ до Съвета в района на териториална компетентност (= компетентност на апелативен съд) по местоположението на адвокатската кантора. На практика молбата често се изготвя от

адвоката, ако с него е било говорено преди подаването на молбата за правна помощ. Освен това трябва да се подаде „Декларация за доходите и активите“ (която се издава от общинския орган по местоживее). Декларацията и молбата се изпращат до Съвета за правна помощ, който проучва дали ищецът отговаря на условията за предоставяне на правна помощ. Ако случаят действително е такъв, се издава удостоверение за право на правна помощ. В такива случаи съдебната такса също се намалява. Правото на правна помощ важи също и за трансгранични спорове, например ако ищецът живее извън Нидерландия. Това е предвидено в европейската Директива относно правната помощ при презгранични спорове. Правна помощ може да се поиска също и въз основа на членове 23A—23K от Закона за правната помощ чрез Съвета за правна помощ в Хага, като се използва стандартния формуляр, който придружава цитираната директива и е идентичен във всички държави членки. Ако е необходимо, Съветът за правна помощ може да предостави помощ при избора на адвокат.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Не са направени изменения в съответствие с член 51 от регламента.

Последна актуализация: 12/09/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [pl](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Искове за издръжка - Полша

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

„Задължението за издръжка“ според член 128 от Кодекса за семейството и настояничеството е задължение, което се налага на кръвни роднини по права линия и на братя и сестри, за осигуряване на средства за съществуване (в това число облекло, храна, подслон, отопление и лечение) и, при нужда, средства за отглеждане (включително грижи за физическото и умственото развитие и осигуряване на достъп до образование и култура).

„Издръжката“ представлява подпомагане в парични средства или в натура. Според задължението за издръжка, когато издръжката се отнася до деца, тя включва също така лично участие в тяхното отглеждане и работа в общото домакинство.

„Вземане за издръжка“ е правото на дадено лице да иска изпълнението на задължение за издръжка към него или нея от друго лице.

По правило задължението за издръжка възниква от различни видове семейни отношения. В зависимост от вида на семейното отношение, в полското законодателство се различават следните видове задължения за издръжка:

1. задължение за издръжка между роднини (издръжката за дете е специална форма на това задължение): в случая на роднини, на издръжка имат право само лица с финансови затруднения. Родителите са задължени да плащат издръжка на деца, които все още не могат да се издръжат самостоятелно, освен ако доходите от имуществото на детето са достатъчни за покриване на разходите за неговата издръжка и отглеждане. Децата над 18-годишна възраст нямат повече право на издръжка, освен ако желаят да продължат своето образование и резултатите им към дадения момент оправдават този избор или задължението за издръжка се запазва поради здравословното или личното състояние на децата. При това родителите не са задължени да плащат издръжка на деца, които са над 18-годишна възраст и макар да са подготвени за трудовия пазар, започват следване и след това се отнасят небрежно към задълженията си, не постигат задоволителен напредък, не получават положителни оценки и не вземат изпити в рамките на определените срокове и по тези причини не завършат своето образование в рамките на определения за тяхната учебна програма срок.

Ако получаването на издръжка е невъзможно или ако получаването ѝ е свързано с прекомерни трудности, може да бъде наредено на други роднини да плащат издръжка (например бабата и дядото на детето, които са родители на укриващ се длъжник);

2. задължение, възникнало вследствие на осиновяване: ако осиновяването създава връзка единствено между осиновителя и осиновеното лице, задължението за издръжка на осиновителя към осиновеното лице има предимство пред задължението за издръжка на роднините по възходяща линия и братята и сестрите на осиновеното лице към въпросното лице, докато задължението за издръжка на осиновеното лице към неговите или нейните роднини по възходяща линия и братя и сестри е на последно място. В противен случай за осиновеното лице се прилагат правилата, определени в точка 1;

3. задължение между лица, свързани по сватовство (втора майка, втори баща, доведени/заварени деца): право на издръжка имат само лица с финансови затруднения, при условие че, що се отнася до разглежданата ситуация, налагането на задължение за издръжка отговаря на принципите за социално взаимодействие. Според полското законодателство и съдебна практика „финансови затруднения“ означава неспособност за задоволяване на разумните нужди със собствени средства и със собствени усилия;

4. задължение между съпрузи по време на брака: в съответствие с член 27 от Кодекса за семейството и настояничеството членове на семейството могат да предявяват иск за правото на „еднакви условия на живот“ за всички членове на семейството;

5. задължение между съпрузите след прекратяването на брака: ако е установено, че само единият от съпрузите носи вина за разстройството на брака и разводът доведе до съществено влошаване на финансовото състояние на другия съпруг, последният може да поиска неговите разумни потребности да бъдат удовлетворени, дори въпросното лице да няма финансови затруднения. В други случаи съпруг, който има финансови затруднения, може да поиска издръжка от своя бивш съпруг, която да бъде пропорционална на неговите/нейните разумни потребности и доходите и финансовите възможности на бившия съпруг. Задължението за издръжка на съпруг се прекратява, когато въпросният съпруг сключи нов брак. Когато обаче разведен съпруг, за който не е установено, че носи вина за разстройството на брака, е задължен да плаща издръжка, задължението за издръжка също се прекратява пет години след решението за развод, освен ако, по искане на възискателя на издръжката, съдът удължи този петгодишен период поради извънредни обстоятелства;

6. задължение на бащата на дете, което е родено извън брака, към майката на детето: баща, който не е съпруг на майката, трябва, според своето материално положение, да дава своя принос към разходите, свързани с бременността и раждането на детето, и разходите за тримесечна издръжка на майката при раждането на детето. Когато има важни причини, майката може да поиска от бащата да участва в покриването на нейните разходи за издръжка за период, по-дълъг от три месеца.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Родителите са задължени да плащат издръжка на деца, които още не могат да се издържат самостоятелно. Тъй като децата са задължени да продължат своето образование до 18-годишна възраст, те обикновено имат право на издръжка до навършването на пълнолетие или дори до завършване на магистърска програма или висше професионално образование.

От държавния фонд за издръжка се плащат надбавки на лица, които имат право да ги получават, докато навършат 18-годишна възраст. Тези лица имат право на надбавки до навършване на 25 години, ако продължават своето образование в училища или висши учебни заведения, и за неограничен период от време, ако са освидетелствани като лица с тежки увреждания.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Да, възможни са следните ситуации:

1. длъжникът на издръжката доброволно изпълнява задължението за издръжка;
2. страните са постигнали споразумение за уреждане на задължението за издръжка;
3. ако длъжникът на издръжката не изпълнява задължението си, искът за издръжка се предявява пред компетентния районен съд (*sąd rejonowy*) по местожителството на вискателя на издръжката (член 32 от Гражданския процесуален кодекс) или на ответника (член 27, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс) или това искане се предявява пред окръжния съд (*sąd okręgowy*) по време на производството за допускане на развод или раздяла.

Молбата е освободена от съдебна такса. Тя обаче трябва да отговаря на изискванията за писмени материали по делото, т.е. трябва да включва наименованието на съда, към който е отправена; имената и фамилията на страните; техните законни представители и адвокати; тип на писменото изявление като материал по делото; ясно описание на искането; стойността на иска; описание на фактите, на които се базира искането и, при нужда, на които се базира също така компетентността на съда; подписа на страната или нейния законен представител или адвокат (трябва да бъде приложено пълномощно); списък с приложения; местожителството или адресите на управление на страните и техните законни представители и адвокати и описание на искането. Последващите писмени материали по делото трябва да съдържат номера на делото.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Следните лица могат да подават молба за издръжка от името на лицето, което има право да я получава:

– адвокат (освен професионални адвокати и юрисконсулти, следните лица могат да изпълняват функцията на защитник: родители, съпруг, брат или сестра, роднини по възходяща линия или лица, свързани с вискателя на издръжката чрез осиновяване, както и лицето, което управлява имуществото на вискателя на издръжката),

– представител на местен държавен орган, отговорен за социалното подпомагане (според Закона от 12 март 2004 г. за социалното подпомагане (*Държавен вестник (Dziennik Ustaw)* от 2004 г., № 64, статия 593), подобни представители са ръководителите на общинските центрове за социално подпомагане или районните центрове за семейно подпомагане),

– представител на социална организация, която предоставя семейно подпомагане (тези организации са посочени в Наредбата на министъра на правосъдието от 10 ноември 2000 г. (*Държавен вестник* от 2000 г., № 100, статия 1080)),

– прокурор, когато това е необходимо с оглед на върховенството на закона или обществен интерес.

Законните представители действат от името на ненавършили пълнолетие лица, които имат право на издръжка. След навършване на пълнолетие обаче децата трябва да действат от свое собствено име.

Не може да действа от името на вискателя лице, ако е едно от горепосочените лица и съжителства или е в приятелски отношения с вискателя на издръжката.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Според Гражданския процесуален кодекс дела по въпроси, касаещи издръжка, са подсъдни на районните съдилища. Териториалната компетентност се определя според местожителството на вискателя на издръжката или местожителството на ответника. Компетентните съдилища за конкретни общини са посочени в Наредбата на министъра на правосъдието от 25 октомври 2012 г. за определяне на седалищата и компетентността на апелативните, окръжните и районните съдилища (*Държавен вестник* от 2012 г., статия 1223).

Окръжните съдилища са компетентни по дела за признаването в Полша на решения на съдилища от държави — членки на ЕС, (член 11511, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс), ако решението е издадено преди държавата, в която е произнесено, да бъде обвързана от Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издръжка (ОВ L 331, 16.12.2009 г., стр. 17).

Чуждестранни решения, издадени след 18 юни 2011 г. в държави от ЕС, различни от Хърватия, Дания и Обединеното кралство, трябва да бъдат обявени за изпълняеми от районен съд в съответствие с член 115311 от Гражданския процесуален кодекс.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

При дела, касаещи издръжка, не е задължително страните да се представляват от адвокат. Страните могат да действат от свое име или чрез професионални посредници.

Вж. точки 7 и 20 за подробна информация относно възможността за служебно назначаване на адвокат, който да действа от името на вискателя на издръжката.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Според полското право страната, която иска издръжка и ответникът по дело за намаляване на размера на издръжката, са освободени от съдебни разходи (член 96, параграф 1, алинея 2 от Закона от 28 юли 2005 г. относно съдебните такси по гражданскоправни дела (*Държавен вестник* от 2005 г., № 167, статия 1398, с измененията)). Тези лица са освободени напълно, което означава, че те не заплащат никакви съдебни разходи, разходи за обжалване или изпълнение.

Освен това страната, която се ползва от освобождаване от съдебни такси, може да подаде молба за правна помощ под формата на служебно назначаване на адвокат. Ако молбата за адвокат бъде уважена, хонорарът на адвоката се покрива от насрещната страна на страната, на която е назначен адвокат. Ако въпросното лице изгуби делото, хонорарът на адвоката е за сметка на държавния бюджет.

В това отношение правата на граждани на държави членки са уредени в Закона от 17 декември 2004 г. относно правото на помощ в гражданскоправни производства, водени в държави — членки на Европейския съюз (*Държавен вестник* от 2005 г., № 10, статия 67, с измененията). Подробности за посочения закон са включени в предоставената от Полша информация по темата за правната помощ.

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Размерът на издръжката зависи от доходите и финансовите възможности на длъжника на издръжката и от разумните нужди на вискателя на издръжката. Разумните нужди на вискателя на издръжката включват всичко, което е необходимо за неговото или нейното съществуване, в смисъл както на материални, така и на нематериални (културни и духовни) потребности. Нуждите на ненавършилите пълнолетие деца включват

също така разходите за тяхното отглеждане. При преценка на доходите и финансовите възможности на лицата, които се задължават да плащат издръжка, се взема предвид не доходът, който те действително изкарват, а доходът, който биха могли да изкарват, ако използват в пълна степен своята работоспособност. Това означава, че дори безработно лице, което няма редовни доходи, може да бъде осъдено да плаща издръжка и плащанията подлежат на принудително събиране.

Когато настъпи изменение на обстоятелствата, може да бъде поискана промяна на съдебното решение или на споразумението за издръжка. Всяка от страните в отношенията, свързани с издръжката, може да поиска такава промяна. В зависимост от фактическите обстоятелства, дадена страна може да поиска отмяна на задължението за издръжка или размерът на издръжката да бъде увеличен или намален. Размерът на плащането може да бъде променен, ако разумните нужди на вискателя на издръжката или работоспособността на длъжника на издръжката съответно са станали по-високи или по-ниски.

В Полша няма определен размер на издръжката и тя не се изчислява като фиксиран процент от доходите на длъжника. През 2014 г. брутният размер на минималната работна заплата беше 1 680 PLN (около 400 EUR). През 2013 г. брутният размер на средното месечно възнаграждение беше 3 650 PLN (около 900 EUR). На практика в повечето случаи размерът на издръжката, която присъждат съдилищата, варира от 300 PLN до 1 000 PLN на месец на дете. Сумата на издръжката не подлежи на автоматично индексирание според възрастта на детето или нивото на инфлацията.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Лицето, което е посочено като длъжник в изпълнително основание, е длъжно да плаща издръжка. По правило издръжка, която е присъдена в Полша, е дължима в полски злоти на законния представител на ненавършило пълнолетие дете (в брой или с банков превод) всеки месец, обикновено до 10-то число на месеца. В случай на забавено плащане в съдебните решения е предвидена законна лихва (в размер на 13 % годишно от 2008 г.) върху просрочената сума (вж. предоставената от Полша информация относно законната лихва).

Следователно, по правило, задължението за издръжка е отговорност единствено на длъжника на издръжката. Ако това лице не плаща доброволно, вискателят на издръжката може да подаде молба до компетентния правоприлагащ орган (обикновено съдебен изпълнител) за образуване на изпълнително производство. Изпълнението може да бъде предприето и служебно, по искане на първоинстанционния съд, който е издал решението за определяне на размера на издръжката. Вискателят на издръжката може да представи изпълнителното основание също така на работното място на длъжника или в институцията, която изплаща пенсията на длъжника и да поиска дължимата издръжка да бъде удържана от сумите, които се плащат на длъжника. Такова искане има задължителна сила за разплащателната агенция.

За изпълнение срещу недвижимото имущество на длъжника е необходима отделна молба.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът на издръжката не изпълнява доброволно задължението за издръжка, той може да бъде принуден да направи това (вж. точка 9).

Освен това съгласно член 209 от Наказателния кодекс системното неизпълнение на задължения за плащане на издръжка е престъпление, което се наказва с глоба, мерки, невключващи лишаване от свобода, или лишаване от свобода до две години.

В член 5, параграф 3, алинея 3 от Закона от 7 септември 2007 г. за съдействие на лицата, имащи право на издръжка (*Държавен вестник* от 2009 г., № 1, статия 7, с измененията), е предвидено, че компетентният орган може да подаде искане за временно отнемане на свидетелството за управление на МПС на длъжника.

Ако принудителното изпълнение е неуспешно, съдебният изпълнител може да подаде искане за вписването на длъжника в регистъра на несъстоятелните длъжници.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Според член 1083, параграф 2 от Гражданския процесуален кодекс просрочени плащания за издръжка могат да бъдат покрити изцяло чрез запор на банковата сметка.

В съответствие с член 833, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс възнаграждението за трудова заетост може да бъде обект на принудително изпълнение до посочения в Трудовия кодекс размер. По правило 60 % от заплатата може да бъдат запорирани. До три пети от сумите, които се предоставят от държавния бюджет за специални цели, по-специално безвъзмездни средства и подпомагане, също могат да бъдат запорирани (член 831, параграф 1, алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс).

Според член 829 от Гражданския процесуален кодекс на принудителното изпълнение не може да бъде насочено върху следните вещи на длъжника:

- домакински принадлежности и облекло за ежедневието, което е от съществено значение за длъжника и зависимите членове на семейството, както и облекло, което е необходимо за извършването на услуги или на професионална дейност,
 - инструменти и други предмети, които са необходими на длъжника, за да извършва платена работа, с изключение на моторни превозни средства,
 - запаси от храна и горива за отопление, необходими на длъжника и зависимите членове на семейството за период от един месец,
 - парични средства, необходими за издръжката на длъжника и неговото семейство за две седмици,
 - вещи, необходими за образованието, лични документи, обзавеждане, предмети, използвани за религиозни практики, и предмети за ежедневна употреба, които могат да бъдат продадени само значително под стойността си, но за длъжника имат значителна стойност при употребата им.
- Освен това в член 831 от Гражданския процесуален кодекс е предвидено, че по-специално не могат да бъдат обект на принудително изпълнение до 75 % от плащанията за социално подпомагане по смисъла на Закона за социалното подпомагане от 12 март 2004 г. (*Държавен вестник* от 2013 г., статия 182, с измененията) и вземанията на длъжника от държавния бюджет или Националния здравен фонд (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) за предоставянето на здравни услуги по смисъла на Закона от 27 август 2004 г. за здравните услуги, финансирани от обществени фондове (*Държавен вестник* от 2008 г., № 164, статия 1027, с измененията), преди въпросните услуги да са предоставени.

В член 137, параграф 1 от Кодекса за семейството и настояничеството е предвидено, че вземанията за издръжка се погасяват с изтичането на тригодишен давностен срок.

В член 121, параграф 1 от Гражданския кодекс е предвидено, че давностният срок не започва да тече, а ако е започнал да тече, се спира, когато се отнася до искове на деца срещу родители през цялата продължителност на родителската отговорност.

Ако длъжникът подложи на съмнение действителността на задължението за издръжка към навършило пълнолетие дете, съдебният изпълнител може да поиска от ищеца да представи удостоверение в потвърждение на факта, че той или тя продължава своето образование, няма доходи или е подложен/а на медицинско лечение и следователно все още има нужда от финансовата подкрепа на длъжника.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Както беше посочено в точка 4, молба за издръжка може да бъде подадена от името на лицето, което има право да я получава, *inter alia*, от ръководители на центрове за социално подпомагане, някои социални организации, представители на местни държавни органи, отговарящи за социално подпомагане, а в някои случаи така също от прокурора. Тези субекти могат да окажат съдействие на ищеца, като вземат участие в

производство за присъждане на издръжка, което вече е в ход. В такъв случай тяхната роля е да подпомагат лицето, което има право на издръжката, в рамките на съдебното производство.

Окръжните съдилища съдействат на лицата, които имат право на издръжка, при подаване на молби за събиране на издръжка от чужбина.

13 Мога ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

В Закона от 7 септември 2007 г. за съдействие на лицата, имащи право на издръжка (*Държавен вестник* от 2009 г., № 1, статия 7, с измененията), са определени правилата за оказване на съдействие от страна на държавата към лица, имащи право на издръжка, в случаи на неуспешно принудително изпълнение.

Надбавки от фонда за издръжка може да бъдат получени само ако семейните доходи на човек не надвишават 725 PLN (около 170 EUR) на месец.

Молбата се подава в компетентната общинска или градска служба по местожителството на лицето, което има право на издръжка.

Авансово плащане на издръжка обаче не се отпуска на лице, което има право на такава издръжка, но живее в институция, която предоставя пълна издръжка (например център за социално подпомагане, заведение за образователни грижи, център за задържане на младежи или център за временно задържане на ненавършили пълнолетие правонарушители); настанено е при приемно семейство; сключило е брак или има дете и има право на семейни помощи.

Посоченият закон е приложим само ако лицето, което има право на издръжката, живее в Полша през периода, когато са присъдени авансови плащания.

За повече информация вж. <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/fundusz-alimentacyjny/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego/>.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

Ако длъжникът е с местожителство в чужбина, а вискателят на издръжката живее в Полша, компетентният окръжен съд по местожителството на вискателя съдейства на въпросното лице да подаде молба за издръжка, като му/й предоставя информация и необходимата помощ за попълване на нужните документи и като проверява дали молбата е редовна от формална гледна точка.

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Да.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Част А на молбата, която се подава според Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, се попълва от окръжния съд.

Sąd Okręgowy	Adres do korespondencji	Tel ++48	Faks ++48	Poczta elektroniczna
Sąd Okręgowy w Białymstoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7459220	85 7424640	oz@bialystok.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	bpokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684427 34 3684708	prezes@czestochowa.so.gov.pl so.czystochowa@czestochowa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213141 58 3213119	58 3213140 58 3213119	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gliwicach	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718	95 7202807 95 7256790	msamolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze	ul. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657700	62 7574936	administracja2@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Katowicach	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 6070498	32 6070184 32 6070211	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kielcach	ul. Seminarajska 12 a 25-372 Kielce	41 3402320 41 3402320	41 3402320 41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koninie	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koszalinie	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krakowie	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12 6195697 12 6195241 12 6195648 12 6195648	12 6195373	oz@krakow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krośnie	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671	13 4373673	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Sąd Okręgowy	ul. Złotoryjska 40	76 7225936	76 7225936	oz@legnica.so.gov.pl

w Legnicy	59-220 Legnica		76 7225912	
Sąd Okręgowy w Lublinie	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601004	mstec@so.lublin.gov.pl mzarzeczny@so.lublin.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2163807	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łodzi	pl. Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 6778799	42 6778978	oz@lodz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Nowym Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145		alimenty@nowy-sacz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Olsztynie	Ul. Dąbrowszczaków 44A 10-001 Olsztyn	89 5216049	89 5216160	oz@olsztyn.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134		Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Płocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 2697220 24 2697220 24 2697364	24 2625253	so.plock.oz@plock.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Poznaniu	al. Marcinkowskiego 32 61-745 Poznań	61 8566205	61 8528751	opzagr@poznan.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Przemyślu	ul. Konarskiego 6 37 - 700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Radomiu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 3680288	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl wizytacja@radom.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Rzeszowie	pl. Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8756349	e.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Siedlcach	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607 43 8271287	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Słupsku	ul. Zamenhofa 7 76-200 Słupsk	59 8469422 59 8469424	59 8469424	rzecznik.prasowy@slupsk.so.gov.pl poczta@slupsk.so.gov.pl administracja@slupsk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Suwałkach	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213	87 5631303	oz@suwalki.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Szczecinie	ul. Kaszubska 42 70-952 Szczecin	91 4830147 91 4830170 91 4830170	91 4830170 91 4830170 91 4830170	administracyjny@szczecin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Świdnicy	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518 287	71 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 8234880+425		rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnowie	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409		sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Toruniu	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609		oz@so.torun.pl
Sąd Okręgowy w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 6544443	22 6544411	karcz.19wiz@warszawa.gov.pl a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4404040	22 4401066	oz@warszawapraga.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Włocławku	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Włocławek	54 4120353	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławiu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 3704391	oz@wroclaw.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zamościu	ul. Akademicka 1 22-400 Zamość	84 6382970 84 6393 359	84 6382970 84 6393359	prezes@zamosc.so.gov.pl

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze	pl. Słowiański 1 65-958 Zielona Góra	68 3220221	68 3220193	oz@zielona-gora.so.gov.pl
----------------------------------	---	------------	------------	---------------------------

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Съгласно член 55 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, не се изисква молбите да се подават чрез централния орган на държавата по местожителството на ищеца. Молбите могат да бъдат изпращани направо до компетентния полски съд (по този начин формалните изисквания, определени в глави IV и VI от споменатия регламент и в Гражданския процесуален кодекс, са изпълнени).

Данни за предаващите информацията агенции са публикувани на адрес:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/wspolpraca-miedzynarodowa/alimenty/>.

Предаващите информация агенции на чужди държави, посочени в приложените към споменатия регламент декларации, предоставят на взыскателя на издръжката цялата необходима информация, помагат му/й да попълни изискваните документи, проверяват дали молбата на лицето е редовна от формална гледна точка и я предават в чужбина.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Ако съдът е присъдил издръжка и делото попада в обхвата на приложение на Регламент (ЕО) № 4/2009, ищец с местопребиваване в чужбина може да използва предвидената в споменатия регламент процедура и да се обърне към компетентната предаваща агенция на държавата по неговото или нейното местопребиваване или да подаде молба до компетентния съд за обявяване на изпълняемост на чуждестранно решение (вж. точка 5). Молба за изпълнение може да бъде подадена в офиса на всеки един съдебен изпълнител.

Ако Полша и държавата по местожителство на ищеца са страни по конвенция или двустранно споразумение за признаване и изпълнение на решения по дела за издръжка, такова подпомагане се предоставя в указаната във въпросното споразумение степен. По правило в двустранните споразумения е предвидено подаването на молба направо до полски съд или подаване на молба до такъв съд чрез съд на държавата, която е издала решението. В последния случай молбите се подават чрез централните органи, които най-често са Министерство на правосъдието или органите по Конвенцията от Ню Йорк:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>.

Данни за съдилищата са публикувани на адрес:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>,

Данни за съдебните изпълнители са предоставени на адрес: <http://komornik.pl/>.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да, от 18 юни 2011 г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Приложимите правила в Полша са разпоредбите на Закона от 17 декември 2004 г. относно правото на помощ в гражданскоправни производства, водени в държава — членки на Европейския съюз (*Държавен вестник* от 2005 г., № 10, статия 67, с измененията), и Директива 2003/8/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г. за подобряване на достъпа до правосъдие при трансгранични спорове чрез установяването на минимални общи правила за правната помощ при такива спорове (ОВ L 26/41, 31.1.2003 г., стр. 90), които допълват разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс и на Закона за съдебните такси по граждански дела. Страната, която се надява да получи определена форма на помощ (например назначаване на адвокат, превод на документи, възстановяване на пътни разходи), трябва ясно да уведоми съда за това, като използва формуляр на ЕС (https://e-justice.europa.eu/content_legal_aid_forms-157-pl.do) или полски формуляр (<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/broszury-i-publikacje/obywatel-w-postepowaniu-cywilnym/>).

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

На 28 април 2011 г. беше приет Закон за изменение на Гражданския процесуален кодекс и други закони (*Държавен вестник* от 2011 г., № 129, статия 735), според който полският централен орган може да нареди на компетентния орган по отношение на длъжника да направи разследване във връзка с издръжката. Ако длъжникът или участникът не може да бъде открит, от Министерството на правосъдието правят справка в централни и местни регистри и архиви, за да определят компетентния съд или съдебен изпълнител или за да дадат отговор на искане за специални мерки. С оглед да се гарантира осъществяването на дейностите, описани в член 51, понастоящем не се планират промени в законовата уредба относно централния орган, неговото финансиране и персонал.

Последна актуализация: 04/10/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Искове за издръжка - Румъния

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Правното задължение за предоставяне на издръжка представлява наложено със закон изискване към дадено лице да предоставя на друго лице необходимите средства за съществуване, в това число средства за удовлетворяване на духовни потребности и — в случай на задължение за издръжка на родители към техните деца — средствата, които са необходими за тяхното отглеждане, образование и професионално обучение. Задължение за издръжка има между съпрузи, роднини по пряка линия, братя и сестри и някои други лица, които са определени в закона (член 516 от Румънския граждански кодекс).

Задължение за издръжка има между бивши съпрузи (член 398 от Гражданския кодекс). То не трябва да се бърка със заплащане на компенсация или обезщетение за вреди.

Съпруг, който е участвал в издръжката на дете на другия съпруг, е задължен да предоставя издръжка на детето до навършване на пълнолетие, но само ако биологичните родители на детето са починали, изчезнали или са в нужда (член 517, параграф 1 от Гражданския кодекс). Детето от своя страна може да бъде задължено да предоставя издръжка на лицето, което го е издръжало в продължение на 10 години (член 517, параграф 2 от Гражданския кодекс).

Наследниците на лице, което е било задължено да издържа ненавършило пълнолетие дете или което е предоставяло издръжка без да е задължено по закон да прави това, са задължени, в зависимост от стойността на наследените активи, да продължат да предоставят издръжка, ако родителите на ненавършилото пълнолетие дете са починали, изчезнали или са в нужда, но само докато лицето, което получава издръжката, навърши пълнолетие.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Задължението за издръжка между родителите и децата е уредено в членове 499 и 525 от Гражданския кодекс. Ненавършилите пълнолетие деца, които искат издръжка от своите родители, се считат в нужда, ако не могат да се издръжат самостоятелно благодарение на своя труд, дори да имат активи. Когато обаче родителите не могат да предоставят издръжка без да застрашат собственото си съществуване, семейният съд може да се съгласи издръжката да се предоставя чрез продажбата на активите на детето, с изключение на вещи от първа необходимост.

Родителите са задължени да издръжат дете, което е навършило пълнолетие (обикновено 18 години), до края на следването му, ако това дете продължава своето образование, но не след навършване на 26-годишна възраст.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Ищецът, който е взискател на издръжката, трябва да се обърне към компетентния съд по неговия постоянен адрес или по постоянния адрес на ответника, който е длъжник на издръжката. Призовката за явяване в съда за определяне на средствата за издръжка може да бъде издадено или отделно, или в хода на производството за допускане на развод, определяне на бащинство, упражняване на родителска отговорност по отношение на ненавършило пълнолетие дете или установяване на постоянен адрес на ненавършило пълнолетие дете. По разпореджане на председателя на съда съответният съд може да постанови временни мерки, които да се прилагат само до издаването на решение по иска за прекратяване на брака. Производството на първа инстанция протича на няколко етапа. На писмения етап се представят призовките, исковата молба и насрещният иск; може да бъдат определени обезпечителни мерки като възбрана или заповед; страните се призовават и им се изпращат процесуалните документи. На устния етап се провежда съдебното изслушване, в рамките на което могат да бъдат направени процедурни възражения и отводи и да бъдат обработени доказателствата. Следва етапът на разглеждане и издаване на съдебното решение.

В случай на развод по взаимно съгласие, който може да бъде обявен от нотариус, съпрузите могат да се договорят по всички последици от развода, в това число определяне на участието на всеки родител в разходите за отглеждането на децата, тяхното образование, следване и професионално обучение.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

По принцип, страните, които участват в производството за издръжка, може да бъдат представлявани. Когато обаче е подадена молба за издръжка в рамките на производство за допускане на развод, съпрузите могат да бъдат представлявани в молбата за развод само в определени случаи, които изрично са предвидени в член 920 от Гражданския процесуален кодекс.

Когато за определяне/увеличаване/намаляване на издръжка бъде подадена отделна молба, страните имат право да бъдат представлявани по обичайния начин от адвокат или друг представител. Когато представителят не е адвокат, той не може да прави заключителни устни изявления в рамките на процеса. Ненавършилото пълнолетие дете се представлява от своя законен представител (родител или по изключение друго лице, което упражнява родителската отговорност). Молба по отношение на навършило пълнолетие дете се подава лично от това дете.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Съдът, който има териториална компетентност (по местожителството на ответника длъжник или на ищеца взискател), може да бъде определен с помощта на румънския съдебен атлас, който е публикуван на уебсайта на Министерството на правосъдието в портала на съдилищата <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Не, защото не е задължително ищецът да бъде представляван или подпомаган от адвокат.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Молбите за определяне или изменение на издръжка са освободени от гербов налог. Съдействието или представляването от адвокат е свързано с разходи, но плащането им не е задължително. Ако съответната страна не разполага с достатъчно доходи, тя може да поиска правна помощ за покриване на адвокатските хонорари или други разходи по процеса.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексване)?

Издръжката се определя в съответствие с потребностите на ищеца и средствата на лицето, което ще я плаща. По принцип издръжката се дава в натура и с нея се осигуряват всички средства за съществуване. На практика обаче в повечето случаи съдилищата определят издръжката в парични средства, било то като фиксирана сума или като процент от месечните доходи на длъжника (член 530 от Гражданския кодекс).

Издръжката под формата на фиксирана сума подлежи на корекция с оглед на инфлацията. Корекцията по закон се извършва навсяко тримесечие. Когато издръжката се дължи от родител, тя се определя до една четвърт от нетните месечни доходи на въпросния родител за едно дете, до една трета за две деца и до половината за три или повече деца. По закон размерът на издръжката, която се дължи за деца, заедно с всяка друга издръжка, дължима на други лица, не може да надвишава половината от нетните месечни доходи на длъжника (член 529 от Гражданския кодекс). Когато има някаква промяна в средствата на длъжника на издръжката или в нуждите на лицето, което получава издръжка, в рамките на ново дело семейният съд може да увеличи или да намали издръжката, както и да постанови прекратяване на плащането на издръжка, което е приложимо (член 531 от Гражданския кодекс).

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката се предоставя в натура, като осигурява всички средства за съществуване и, когато е целесъобразно, покрива разходи за образование, следване и професионално обучение (член 530 от Гражданския кодекс). Ако задължението за издръжка не се изпълнява доброволно в натура, семейният съд постановява изплащането на издръжката под формата на парични средства. Издръжката може да бъде определена или като фиксирана сума, или като процент от нетните месечни доходи на длъжника на издръжката.

Издържката се изплаща на периодични вноски на дати, уговорени между страните, или, ако такова споразумение няма, на дати, определени със съдебното решение. Страните могат да се договорят или, когато има основателни причини за това, семейният съд може да реши издържката да бъде платена авансово като еднократна сума, покриваща нуждите от издържка на взискателя за по-дълъг период от време или за целия период, за който е дължима издържката, при условие че длъжникът на издържката разполага с необходимите средства за покриване на това задължение (член 533 от Гражданския кодекс).

Определената за ненавършило пълнолетие дете издържка се плаща на неговия законен представител.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Тъй като в повечето случаи издържката се определя като парични средства, най-често използваният метод на принудително изпълнение е запор върху заплатата (месечните доходи). Принудителната продажба на движимото и недвижимото имущество на длъжника не е толкова често използван метод на принудително изпълнение.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Що се отнася до събирането на вземания за издържка, в член 728 от Гражданския процесуален кодекс е предвидено, че обект на принудително изпълнение може да бъде сума в размер до половината от нетните месечни периодични доходи на длъжника, когато се касае за суми, дължими като издържка. Ако има няколко производства за събиране на издържка, по които се иска сходна сума, подлежащият на принудително събиране размер не може да надвишава половината от нетните месечни доходи, независимо от естеството на исковите.

Когато взискателят едновременно подаде молби за заповест, съответно, възбрана, върху няколко движими или недвижими активи, чиято стойност очевидно надвишава размера на дължимото вземане, компетентният съд може да ограничи принудителното изпълнение до определени активи (член 701 от Гражданския процесуален кодекс).

Принудителното събиране се прекратява, когато например задължението, което е посочено в изпълнителното основание, е изпълнено изцяло и таксите за принудителното изпълнение са платени; когато принудителното изпълнение не може да бъде осъществено или продължено поради липса на подлежащи на принудително изпълнение активи или невъзможност тези активи да бъдат реализирани; както и когато принудителното изпълнение е било отменено (член 702 от Гражданския процесуален кодекс).

Правото да се иска принудително изпълнение е ограничено с тригодишен давностен срок. Жалба срещу принудително събиране може да бъде подадена до съда, постановил принудителното изпълнение. Компетентният съд може да спре принудителното изпълнение, докато бъде взето решение по жалбата срещу принудителното събиране (член 711 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

Когато бъде отменено изпълнителното основание или самото принудително събиране, засегнатата страна има право на възстановяване на предишното положение (член 722 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издържката?

Не е приложимо.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издържка или част от нея вместо длъжника?

Не е приложимо.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Съгласно Регламент (ЕО) № 4/2009, Хагската конвенция от 2007 г. или Конвенцията от Ню Йорк от 1956 г. ищецът може да подаде своята молба за издържка чрез Министерството на правосъдието на Румъния — за молби, подадени има местожителство в една от държавите — членки на ЕС, която е страна по Хагската конвенция от 2007 г. или по Конвенцията от Ню Йорк от 1956 г.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Romanian Ministry of Justice

17 Str. Apolodor , Sector 5

Bucharest 050741

Directorate for International Law and Judicial Cooperation

(Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară)

Факс: 0372041077

Ел. поща ddit@just.ro

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Не, ищецът трябва да се свърже с централния изпращащ орган в своята държава, който е определен в съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009, Хагската конвенция от 2007 г. или Конвенцията от Ню Йорк от 1956 г.

След това изпращащият централен орган на държавата на длъжника може да се свърже с румънския получаващ централен орган:

Министерство на правосъдието на Румъния — за молби, подадени по Регламент (ЕО) № 4/2009 и Хагската конвенция от 2007 г., или

Букурещката адвокатска колегия (Baroul București) — за молби, подадени по Конвенцията от Ню Йорк от 1956 г.

След това молбата се предава на компетентния съд.

Длъжникът с местожителство в чужбина може да отправи своето искане направо, било то лично или чрез адвокат, до румънския компетентен съд по местожителството на ответника или длъжника.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Длъжникът с местожителство в чужбина може да отправи своето искане направо, било то лично или чрез адвокат, до румънския компетентен съд по местожителството на ответника или длъжника. Данните на компетентния румънски съд са на разположение на портала на съдилищата <http://portal.just.ro>

по местожителство на ответника или длъжника.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да, в съответствие с член 2612 от Румънския граждански кодекс приложимото право по отношение на задълженията за издържка се определя според правото на Европейския съюз, т.е. Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издържка.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издържка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издържка?

Съгласно Закон № 36/2012 относно определени мерки, които са необходими за прилагане на някои регламенти и решения на Съвета на Европейския съюз и инструменти на международното частно право в областта на задълженията за издържка след като получи молба за издържка

или за специфични мерки, Министерството на правосъдието я препраща на компетентния орган или организация, обработваща лични данни, компетентната местна адвокатска колегия, Камарата на съдебните изпълнители или, когато е приложимо, компетентния съд. Когато се касае за молби, подадени чрез централния орган, според определените в член 46 от Регламента условия безплатна и цялостна правна помощ може да бъде предоставена на възискатели на издръжка, които не са навършили 18-годишна възраст или които продължават своето образование, но не след навършване на 21 години, и на възискатели на издръжка, които са уязвими лица. Министерството на правосъдието изпраща молбите, които са получени от чужбина, направо на компетентната местна адвокатска колегия. Председателят на адвокатската колегия веднага издава служебно решение за назначаване на адвокат, което е задължително за изпълнение. Назначеният адвокат иска правна помощ, включително под формата на плащане на хонорара на съдебния изпълнител. Впоследствие, след като бъде получено изпълнителното основание, назначеният адвокат иска от съда предоставянето на правна помощ под формата на плащане на хонорара на съдебния изпълнител. Адвокатът представя искането за принудително събиране, изпълнителното основание и решението на председателя на адвокатската колегия на компетентния местен съдебен изпълнител.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Румъния е приела *Закон № 36/2012 относно определени мерки, които са необходими за прилагане на някои регламенти и решения на Съвета на Европейския съюз и инструменти на международното частно право в областта на задълженията за издръжка.*

Министерството на правосъдието е определено за румънския изпращащ централен орган, който препраща молбите, предвидени в членове 53 и 56 от Регламента. След като бъдат получени изискваните подкрепящи документи от възискателя или длъжника, в Министерството на правосъдието попълват част А на молбата и може да съдействат на възискателя или на длъжника за попълването на част Б на молбата.

Министерството на правосъдието е централният орган, който е определен да получава искания за специфични мерки и молби за издръжка. *След като получи молбите и исканията, Министерството на правосъдието ги препраща до компетентния орган или организация, обработваща лични данни, компетентната местна адвокатска колегия, Камарата на съдебните изпълнители или, когато е приложимо, компетентния съд.*

Последна актуализация: 07/01/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [sk](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Искове за издръжка - Словакия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Издръжката и задълженията за издръжка са уредени със Закон № 36/2005 за семейството и за изменение на някои други закони („Закон за семейството“). Според Закона за семейството задълженията за издръжка приемат следните форми:

- задължение за издръжка на родителите към техните деца;
- задължение за издръжка на децата към техните родители;
- задължение за издръжка между други роднини;
- задължение за издръжка между съпрузи;
- издръжка между бивши съпрузи;
- помощ, плащана на неомъжена майка за покриване на нейната издръжка и определени разходи.

На теория понятието издръжка в по-широк смисъл поставя семейноправните отношения от икономическо естество сред области, които са характерни за имуществените отношения в семейното право. В този случай е особено добре изразена тяхната зависимост от наличието на лични семейноправни отношения.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Задължението на родителите за издръжка на техните деца е правно задължение, **което съществува, докато децата не могат да се издръжат самостоятелно. Фактът, че детето е завършило задължителното училищно образование, не означава непременно, че то вече е способно да обезпечава собствените си потребности.** Дали задължението на родителите за издръжка на техните деца ще продължи да съществува зависи от способностите на тяхното дете, неговите възможности и финансово състояние по време на обучението за бъдещата му работа, например като учещ в редовна форма на обучение във висше учебно заведение. **Пълнолетието не оказва правни последици върху продължителността на задължението за издръжка. Моментът, в който детето от правна гледна точка „е способно да се издръжва самостоятелно“, е различен във всеки отделен случай,** като съдът се произнася по същество, взимайки предвид особеностите на всеки конкретен случай. Способността за самостоятелно издръжане се тълкува в широки граници като способността за самостоятелно покриване на собствените нужди или съответните разходи за живот (т.е. със собствени парични средства). Тази способност трябва да бъде трайна. Случайните доходи не могат да се считат за средство, с което да се установява способността за самостоятелно покриване на собствените нужди.

На практика съдилищата разчитат на факта, че задължението на родителите за издръжка е разтегливо понятие, тъй като кръвните връзки не са ограничени във времето и следователно това задължение може да бъде възобновено, ако например по-късно децата решат да учат или ако не са приети в университет веднага след завършване на средното образование. Според съдебната практика — като се има предвид настоящия недостиг на работни места за току-що завършили студенти и ученици — последващите допълнителни курсове, които да им дадат възможност да си намерят работа в област, различна от тази, която са изучавали до момента, също може да се приемат за продължаващо професионално обучение на детето.

По-лесно е да се прецени дали задължението за издръжка е отпаднало, когато детето започне да изкарва редовни доходи от трудова заетост, бизнес начинание и т.н. Съдилищата все по-трудно установяват момента, в който детето може самостоятелно да се издръжва, предвид положението на трудовия пазар, наличието на много повече форми на обучение и образователни институции, необходимостта да се учат езици, за да може детето да приложи своето обучение на практика, курсове за преквалификация, продължаващо образование, учебни стажове в чужбина, както и необходимостта от по-висока квалификация. Нуждата от някои от тези форми (на продължаващо обучение) може да бъде оправдана, особено ако длъжникът на издръжката разполага със значителни средства. Успоредно с това трябва да се вземат предвид интересите на детето, които отговарят на неговите или нейните способности и таланти, за да може то да овладее подходящите умения за бъдеща трудова заетост. Все

пак има основания да се иска тези умения да се усвояват навреме, за да се избегнат прекалени злоупотреби с издръжката от родителите единствено поради нежелание за работа (което се наблюдава например, когато децата умишлено губят работата си).

Възрастовата граница от 18 години е от значение, когато се разглежда от процесуална гледна точка. Съдът може служебно да образува производство за издръжка до навършване на пълнолетие на детето, докато след тази възраст производство може да бъде образувано само с подаването на молба. Молбата, подадена от навършило пълнолетие дете, може да бъде насочена срещу единия родител или срещу двамата родители. В молбата трябва да бъде посочен исканият размер на издръжката и от кой момент да бъде плащана. Съдът трябва да се придържа стриктно в границите на поисканото в молбата за присъждане на издръжка на навършило пълнолетие дете, тъй като в този случай не става дума за дело за защита на ненавършило пълнолетие дете по член 176 и сл. от Гражданския процесуален кодекс, а за обикновено исково производство.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Ако длъжникът и бенефициерът не постигнат споразумение, компетентният районен съд взема решение по задължението за издръжка. Освен в случаи, касаещи задължения на родители за издръжка на техните ненавършили пълнолетие деца, съдът образува производство при подаване на молба от страна на бенефициера (ищеца) срещу длъжника (ответника). Производството за издръжка на ненавършило пълнолетие дете може да бъде образувано служебно от съда (*ex officio*) (член 81, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс), тъй като в тези случаи съдът има задължение за грижа по отношение на ненавършилото пълнолетие дете.

Всяко лице може самостоятелно да извършва съдопроизводствени действия като страна в производство (т.е. има процесуална дееспособност), доколкото е в състояние да придобива права и да поема задължения чрез собствените си действия. Физическите лица, които не са дееспособни да се явяват самостоятелно пред съда (например ненавършили пълнолетие деца), трябва да бъдат представлявани от своя законен представител (член 22 от Гражданския процесуален кодекс).

Освен законното представителство, в Гражданския процесуален кодекс се прави разграничение също така между представителство на страни в производството по силата на пълномощно и представителство по силата на съдебно решение.

Ненавършило пълнолетие дете не може да се представлява от никой от родителите му по въпроси, касаещи правни действия, които биха могли да породят конфликт между интересите на родителите и тези на ненавършилото пълнолетие дете или между интересите на няколко ненавършили пълнолетие деца, представлявани от един и същ родител. В такъв случай съдът назначава т.нар. настойник *ad litem* (*kolizny opatrovník*), който да представлява детето по време на производството или за конкретно правно действие.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Вж. отговора на въпрос 3.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Териториалната компетентност е определена в членове 84—89б от Гражданския процесуален кодекс. Предметната подсъдност на съдилищата е уредена с членове 9—12 от Гражданския процесуален кодекс. Районните съдилища винаги имат териториална компетентност на първа инстанция (изключенията от това правило са посочени в Гражданския процесуален кодекс). По принцип компетентен е съдът по местожителството на ответника (лицето, срещу което молбата е насочена), т.е. прилага се правилото за териториална компетентност, основана на обикновения съд на ответника. Обикновеният съд, който има компетентност по отношение на ответника, е съдът по местожителството на гражданина или, ако даденото лице няма местожителство, съдът по мястото, където лицето пребивава. В Гражданския процесуален кодекс изрично са предвидени специални случаи, когато това правило не се спазва. **Компетентен да разгледа молба за издръжка е компетентният съд по местожителство на ненавършилото пълнолетие дете, като местожителството е установено по споразумение между родителите или съгласно съдебно решение, или, където детето пребивава въз основа на други съответни основания** (това се нарича изключителна териториална компетентност по член 88, параграф 1, буква в) от Гражданския процесуален кодекс).

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Вж. отговорите на въпроси 3 и 4.

Ищец (бенефициер) с процесуална дееспособност може лично да подаде молба за образуване на производство, т.е. без да бъде представляван пред компетентния съд.

В член 42, параграф 3 от Гражданския процесуален кодекс са определени общите данни, които трябва да съдържа молбата за образуване на производство: съда получател; лицето, което подава молбата; описание на въпроса, за който молбата се отнася; какво е искането на ищеца и датата.

Освен общите данни в молбата за образуване на производство трябва да бъде включена определена специфична информация съгласно посоченото в член 79 от Гражданския процесуален кодекс. В молбата за образуване на производство за издръжка трябва да бъде указан също така размерът на исканата издръжка и моментът, от който тя да бъде плащана. Молбата за присъждане на издръжка от навършило пълнолетие лице има обвързващо действие за съда, тъй като не се касае за дело за защита на ненавършило пълнолетие дете по смисъла на член 176 и сл. от Гражданския процесуален кодекс, а по-скоро за обикновено исково производство.

Молбата може да бъде подадена в писмен вид, устно, като се вписва в деловодството на съда, чрез електронни средства за комуникация, в това число по факс. Молби по съществуващото на делото, които са подадени чрез електронни средства за комуникация или представени устно за вписване в деловодството на съда, впоследствие трябва да бъдат подадени в писмен вид в срок до три дни. Това задължение не се отнася до молби, които са подписани с усъвършенстван електронен подпис. Оригиналът на подадената по факс молба трябва да бъде представен в срок до три дни. Не се разглеждат молби, които не са подадени в горепосочения срок.

Молбата, заедно с приложенията, трябва да бъдат представена в изисквания брой копия, за да може съдът да задържи един оригинален екземпляр и всяка страна да получи по едно оригинално копие, в това число приложенията, ако има такива. Ако страната не представи необходимия брой копия и приложения, съдът прави копия за сметка на страната.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Таксите, които се плащат за отделните актове или съдопроизводствени действия, са определени в Закона на Словашкия национален съвет № 71 /1992 за съдебните такси и копията на вписванията в регистрите за съдимост. Таксите се начисляват съобразно тарифа на съдебните такси. В този закон са предвидени също така освобождавания от съдебни такси въз основа на личното положение на молителя или на предмета на делото. Що се отнася до издръжката, следните разпоредби са от значение:

Производствата, свързани със съдебна защита на деца, са сред освободените на база на предмета на делото. Това означава, че производствата, свързани с искове за издръжка за ненавършили пълнолетие деца, също са освободени от съдебни такси.

Освобождаване от съдебни такси по критерия за личното положение се прилага за:

ищци в производства за присъждане на издръжка; производства за увеличаване на издръжката; както и производства за плащане на лихви по просрочени плащания за издръжка и производства за признаване или обявяване на изпълняемост на чуждестранно решение за издръжка, неомъжени майки в производства за издръжка и за плащане на определени разходи, свързани с бременността и раждането на детето. В точка 8 от Тарифата на съдебните такси изрично са посочени таксите по производства, свързани с искове за издръжка между съпрузи и искове за издръжка между бивши съпрузи:

Точка 8	
а) за молби за издръжка между съпрузи, за издръжка между бивши съпрузи и искове за издръжка между други роднини и за молби за увеличаване на издръжка	2 % от стойността на иска, но не по-малко от 16,50 EUR
б) за молби за намаляване или отмяна на издръжка между съпрузи, на издръжка между бивши съпрузи или искове за издръжка между други роднини	2 % от стойността на иска, но не по-малко от 16,50 EUR

Когато в Тарифата на таксите не е предвидена конкретна ставка и случаят не попада нито в категорията за освобождаване по критерия за личното положение, нито в категорията за освобождаване по предмета на делото, тогава се прилагат таксите, предвидени в точка 1 от Тарифата на съдебните такси:

Точка 1	
За молба за образуване на производство, освен ако е предвидена специална ставка,	
а) от стойността (плащането) на иска или от стойността на предмета на спора	6 %, но не по-малко от 16,50 EUR и не повече от 16 596,50 EUR, а по търговски дела — не повече от 33 193,50 EUR

Всяка страна, която подаде молба за правна помощ и отговаря на критериите за освобождаване от съдебни такси, се насочва от съда към Центъра за правна помощ (*Centrum právnej pomoci*). Съдът също така уведомява страната за тази възможност (член 30 от Гражданския процесуален кодекс). Съгласно член 138, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс съдът може да предостави пълно или частично освобождаване от съдебни такси на дадена страна, ако това е обосновано с положението на страната, и при условие че предявеният иск не е произволен и страната не упражнява или защитава право в производство, което очевидно е лишено от изгледи за успех. Освен ако съдът постанови друго, освобождаването важи за цялото производство и се прилага със задна дата. Все пак таксите, които са платени преди решението, не се възстановяват.

Член 138, параграфи 2—6 от Гражданския процесуален кодекс:

(2) За доказване на положението на страната към молбата се прилагат следните документи:

- а) попълнен формуляр, чийто образец е публикуван на уебсайта на Министерството на правосъдието; или
- б) решение за затруднения съгласно конкретен закон.

(3) На следващото изслушване председателстващият съдия или единственият съдия уведомява другите страни за освобождаването от съдебни такси.

(4) Когато на дадена страна е предоставена правна помощ съгласно конкретен закон, въпросното решение води до освобождаване от съдебни такси до степента, в която е предоставена правната помощ.

(5) Съдът може да отмени освобождаването от съдебни такси във всеки един момент по време на производството, дори със задна дата, ако преди окончателното закриване на производството се установи, че положението на страната не е било такова, че да даде основание за освобождаване.

(6) Ако бъде назначен представител на страна, която е освободена от съдебни такси, освобождаването се прилага така също към плащанията за представителя и неговия хонорар до степента, в която е предоставено.

Механизмът за отпускане на правна помощ и начинът на предоставянето ѝ от Центъра за правна помощ на физически лица, които, поради затруднения, не могат да използват правни услуги с оглед на надлежното упражняване и защита на своите права, както и степента, в която се предоставя правната помощ са уредени в Закон № 327/2005 относно предоставянето на правна помощ на лица, които изпитват затруднения, и за изменение на Закон № 586/2003 относно юридическите професии и за изменение на Закон № 455/1991 относно свободните професии (Закон относно свободните професии), с измененията, изменен от Закон № 8/2005. В горепосочения закон са посочени също така критериите за предоставяне на правна помощ, процедурата, която трябва да се спазва от физически лица и от компетентни органи в рамките на производството за разглеждане на молби за правна помощ, и организационната схема на предоставянето на правна помощ.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексване)?

Конкретният размер на издръжката не е законово уреден в Словакия.

При семейни дела съдът винаги трябва да разглежда всеки случай поотделно, въз основа на конкретните обстоятелства и поради това в закона не е определен конкретен размер на издръжката. Всъщност в областта на семейните въпроси — повече от всяка друга област — един единствен законодателен акт не би могъл да обхване обстоятелствено и еднозначно цялото разнообразие на живота.

Съгласно член 75, параграф 1 от Закона за семейството, когато определя размера на издръжката, съдът взема предвид **оправданите нужди на бенефициера**, както и **способностите, възможностите и финансовото положение на длъжника**. Съдът отчита способностите, възможностите и финансовото положение на длъжника също така в случаи, когато длъжникът, без основателна причина, напуска прилична трудова дейност или добра работа или се отказва от стабилен източник на доходи. Съдът взема под внимание също така всички неразумни финансови рискове, които длъжникът предприема.

Що се отнася до издръжката между родители и деца, и двамата родители трябва да участват в издръжката на своите деца според своите способности, възможности и финансово положение. Детето има право на същите условия на живот като на своя родител. При определяне размера на издръжката, която следва да бъде плащана, съдът взема предвид кой родител непосредствено се грижи за детето и до каква степен. Когато родителите съвместно упражняват родителските права по отношение на ненавършило пълнолетие дете, при определянето на размера на издръжката съдът взема предвид също така времето, което детето прекарва с всеки от родителите. В случай че детето живее последователно и при двамата родители, съдът може да не присъжда издръжка.

В член 62, параграф 3 от Закона за семейството е определена **минимална издръжка** (понастоящем 27 EUR): *независимо от способностите, възможностите и финансовото положение, всеки родител е задължен да покрива минималното задължение за издръжка, което е 30 % от жизнения минимум за зависимо ненавършило пълнолетие дете или зависимо дете съгласно определеното в съответния закон.*

Съгласно член 78 от Закона за семейството **споразуменията и съдебните решения по отношение на искове за издръжка могат да бъдат преразглеждани, ако обстоятелствата се променят**. Освен издръжката за ненавършило пълнолетие дете (вж. член 163, параграф 2 от Гражданския

процесуален кодекс), решенията за издръжка могат да бъдат променени или отменени само с молба. Ако издръжката на ненавършило пълнолетие дете бъде отменена или намалена със задна дата за определен минал период, изразходваната издръжка не се възстановява. Когато обстоятелствата се променят, винаги се вземат предвид разходите за издръжка на живота.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката обикновено се плаща от задължената страна (длъжник) на бенефициера (кредитор).

Съгласно член 76 от Закона за семейството издръжката се плаща на редовни, периодични вноски, дължими един месец предварително. Насрещни вземания могат да бъдат приспадани от вземанията за издръжка само по споразумение. Не се допуска приспадане от вземания за издръжка на ненавършили пълнолетие деца. Ако длъжникът просрочи плащането на присъдена от съда издръжка, съгласно гражданскоправните разпоредби бенефициерът има право да изиска плащането на лихви върху просрочената сума. Всяко плащане за издръжка първо се отнася за покриване на главницата и след това, само ако главницата е напълно погасена, се отнася за покриване на лихви за забава.

Що се отнася до издръжката за ненавършили пълнолетие деца, съдилищата имат установена съдебна практика да изискват от родителя, който не упражнява родителските права, да плаща издръжка на родителя, който лично се грижи за детето, и да прави това до определено число всеки месец.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

За осигуряването на принудително изпълнение на плащания за издръжка се използват съдебни изпълнители. Изпълнително производството се образува по искане за принудително изпълнение. Процедурата е уредена в Закона на Националния съвет на Република Словакия № 233/1995 относно съдебните изпълнители и дейностите по принудително изпълнение (Закон за изпълнителното производство) и за изменение на някои други закони, изменен. Най-често задълженията за издръжка се събират чрез заповор върху доходите или други приходи на длъжника. Ако е издадено изпълнително основание, налагащо задължението за плащането на определена парична сума, освен заповорът върху доходите или други приходи съществуват и други възможности за събиране на просрочените издръжки: заповор върху вземания на длъжника, продажба на движимо имущество, продажба на ценни книжа, продажба на недвижимо имущество, продажба на търговско предприятие или заповед за временно отнемане на свидетелството за управление на МПС. Последната спомената възможност е особено важна в контекста на събирането на вземания за издръжка. Съдебният изпълнител може да разпреди временно отнемане на свидетелството за управление на МПС на лице, което не изпълнява съдебно решение за издръжка. Съдебният изпълнител представя и на компетентния полицейски орган изпълнително основание за временно отнемане на свидетелството за управление на МПС. След като отпаднат основанията за принудително изпълнение, съдебният изпълнител незабавно издава заповед за връщане на свидетелството за управление на МПС.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

В член 77 от Закона за семейството е предвидено, че няма давностен срок за събиране на вземанията за издръжка. Издръжката обаче може да бъде присъдена само от датата, на която е открито съдебното производство. Издръжка за ненавършило пълнолетие дете може да бъде присъдена най-много за три години назад, считано от датата на започване на производството, като трябва да са налице основания, заслужаващи специално внимание. Що се отнася до правата на индивидуални периодични плащания за издръжка, давностен срок има.

В член 101 от Гражданския кодекс (Закон № 40/1964) са определени давностните срокове, както следва:

(1) *Вземане, което е установено с окончателно решение на съд или друг орган, се погасява след изтичане на десетгодишен давностен срок, считано от датата, на която задължената страна е трябвало да изпълни решението. Вземане, което е признато от длъжника в писмен вид, що се отнася до неговите основания и сумата, се погасява след изтичане на десетгодишен давностен срок, считано от датата на признаването му. Ако обаче в документа, с който е признато вземането, е определен срок за изпълнение, давностният срок започва да тече след изтичането на въпросния срок.*

(2) *Същият давностен срок се прилага така също до отделните вноски, на които дадено плащане е разделено в решението или в документа за признаване на вземането. Давностният срок за отделните вноски започва да тече, считано от датата на техния падеж. Ако дългът става дължим изцяло поради неплащането на една вноска, десетгодишният давностен срок започва да тече, считано от датата на падежа на неплатената вноска.*

(3) *Лихвите и периодичните задължения се погасяват с изтичането на тригодишен давностен срок. Ако обаче са те са определени с окончателно решение или са признати в писмен вид, този давностен срок се прилага само по отношение на лихвите и периодичните задължения, които стават дължими, след като решението стане окончателно или след признаването им.*

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Няма специален орган, който да предоставя „съдействие“ или помощ за събиране на вземания за издръжка по национални дела.

При дела с трансграничен елемент, помощ може да окаже Центърът за международна правна защита на деца и младежи (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*). Центърът съдейства за събиране на вземанията за издръжка по дела, когато длъжникът на издръжка за дете живее в чужбина, а бенефициерът живее в Словакия, или обратно, т.е. ако бенефициерът живее в чужбина и събира вземания за издръжка от длъжник с обичайно местожителство в Словакия.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

В Закон № 201/2008 относно временната издръжка и за изменение на Закона за семейството № 36/2005 и за изменение на някои закони, по смисъла на Решение № 615/2006 на Конституционния съд на Република Словакия (*Ústavný súd*), е предвиден механизъм, посредством който държавата (Службата по труда, социалните дейности и семейството — *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) може авансово да предоставя временна издръжка на бенефициерите. Временната издръжка се предоставя за издръжка на зависимо дете, когато длъжникът не плаща съгласно постановеното с окончателно съдебно решение или одобрено от съда споразумение.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Да.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Центърът за международна правна защита на деца и младежи е създаден от Словашкото министерство на труда, социалните дейности и семейството, което го ръководи пряко като финансирана от държавата организация, предоставяща правна защита на деца и младежи при случаи с трансграничен елемент. Центърът обхваща цялата територия на Словакия и функционира от 1 февруари 1993 г.

Според Закон № 195/1998 относно социалната помощ, изменен, Центърът е определен за държавен орган за социална помощ, считано от 1 юли 1998 г.

Данни за контакт/адрес:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

Ел. поща: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk,

Тел.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Факс: +421 2 2046 3258, 24-часова телефонна линия (само спешни случаи) +421 915 405 954.

Центърът е централен орган за Република Словакия в съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка („Регламент за задълженията за издръжка“) и според Хагската конвенция от 2007 г. за международно събиране на издръжки за деца и други членове на семейството.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Молба от чужбина не може да се подава направо до Центъра. Лице с местожителство в друга държава, което желае плащане за издръжка, трябва да се свърже с компетентните органи във въпросната държава, които тогава предават искането на Словашкия център.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Република Словакия е обвързана от Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издръжка.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Що се отнася до презгранични дела за издръжка, предоставянето на правна помощ зависи от приложението на член 44, параграф 3 от Регламента за задълженията за издръжка. Словашкият централен орган — **Центърът за международна правна защита на деца и младежи** — предоставя своите услуги безплатно и в обикновените производства за присъждане на издръжка или за изменение на издръжка в Словакия не е необходима правна помощ.

В случаи, в които в хода на производството има нужда от правна помощ, на физически лица под 21-годишна възраст се предоставя безплатна правна помощ в съответствие с член 46. Този вид правна помощ се предоставя от **Центъра за правна помощ** според Закон № 327/2005 относно предоставянето на правна помощ на лица, които изпитват затруднения, изменен.

В случаите, които не са предвидени в член 46, правната помощ се предоставя в съответствие с горепосочения закон, ако заявителят отговаря на критериите за безплатна правна помощ, които са посочени в същия закон.

Ищците, които не отговарят на условията, трябва да заплащат съдебни такси в съответствие със Закон № 71/1992 за съдебните такси и копията на вписванията в регистрите за съдимост. Делата за взаимна издръжка между деца и родители са освободени от такси според споменатия закон.

Ищците, които лично подават молба за присъждане на издръжка или за увеличаване на издръжката, също са освободени от съдебни такси. Освен това всички ищци заплащат разходите за производството, които те или техните представители са направили. Страните поделят помежду си общите разходи за производството пропорционално на своето участие в делото и процедурата. При дела за издръжка за навършили пълнолетие лица, съдилищата присъждат на успешните ищци разходите, които са необходими за упражняване или защита на право срещу неуспешната страна.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Съгласно предвиденото в член 49, параграф 1 от Регламента за задълженията за издръжка централният орган е Центърът за международна правна защита на деца и младежи, който е създаден на 1 февруари 1993 г. Нямаше нужда да се приемат каквито и да било конкретни мерки във връзка с дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка, тъй като Центърът функционира като предаващ и получаващ орган по международни споразумения (по-специално Конвенцията от 20 юни 1956 г. за събирането на издръжка в чужбина) преди да започне да се прилага Регламентът за задълженията за издръжка, за което в Центъра бяха необходими съвсем малки организационни промени (свързани с персонала).

Последна актуализация: 14/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Искове за издръжка - Финландия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Разпоредбите относно издръжката за деца (във Финландия) са определени в Закона за издръжката за деца (704/1975).

Според посочения закон детето има право на подходяща издръжка. Това означава удовлетворяване на материалните и психологическите потребности на децата на различните етапи от тяхното развитие и покриване на нужните разходи по грижите за тях и тяхното образование, както и поемане на други съответни разходи.

Детето има право да получава издръжка от своите родители, които отговарят за това според своите възможности. Ако родител пренебрегва своите задължения за осигуряване на издръжка за детето или ако детето не живее постоянно с някой от своите родители, този родител може да бъде задължен да плаща издръжка за детето.

Родителите нямат право да получават издръжка от своите деца.

Разпоредбите относно издръжката, дължима на съпруг (във Финландия) са определени в Закона за брака (234/1929).

В брака всеки от съпрузите има своята роля в покриването на разходите за общото домакинство и издръжката на другия съпруг според своите възможности.

Ако съпруг пренебрегне своето задължение да плаща издръжка или ако съпрузите живеят отделно, единият от тях може да бъде задължен да плаща издръжка за другия.

След развод едната страна е задължена да плаща издръжка на своя бивш съпруг, ако страните са постигнали съответното споразумение и то е утвърдено от отдела за социални услуги към органа на местната власт. Когато двойката се разведе, съдът също може да постанови едната страна

да плаща издръжка на другата, нуждаещата се страна. Във финландската съдебна практика обаче рядко се постановява дадена страна да плаща издръжка на съпруга си. Обикновено след развода страните се издържат самостоятелно.

Правото на съпруга да получава издръжка от своя бивш партньор се прекратява, ако страната, която получава издръжка, встъпи в нов брак.

Предвидените в закона разпоредби относно съпрузите важат също така за съответните страни в регистрирано партньорство.

Страните не са задължени да плащат издръжка една на друга в рамките на каквито и да било други лични отношения.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Детето има право да получава издръжка от своите родители, докато навърши 18-годишна възраст.

Родителите продължават да носят отговорност за разходите по образованието на техните деца, след като децата са навършили 18-годишна възраст, ако това се смята за уместно. Това обаче е рядко явление във финландската съдебна практика.

Вж. също така въпрос номер 1.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Както страната, която има право на издръжка, така и страната, която е задължена да плаща издръжка, може да се обърне към Общинската комисия за социална закрила, откъдето може да ѝ бъде оказано съдействие при изготвянето на споразумение за издръжката.

Ако родителите на дете желаят да сключат писмено споразумение за неговата издръжка и поискат от Общинската комисия за социална закрила да утвърди съответното споразумение, те трябва да използват одобрения от Министерството на правосъдието формуляр за съставяне на споразумението. Формулярите може да бъдат получени от отдела за социални услуги към органа на местната власт. При поискване, органите оказват съдействие на родителите за изготвяне на споразумението и попълването на формуляра. Споразумението, което е утвърдено от Общинската комисия за социална закрила, е пряко изпълнимо, както и съдебното решение.

В раздел 8, буква а) от Закона за издръжка за деца е посочено, че ако детето или дадена страна, която е задължена да плаща издръжка, няма местожителство във Финландия, Общинската комисия за социална закрила може да утвърди споразумение за издръжка, ако компетентен по делото е финландски съд по смисъла на членове 3 или 6 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, и ако страните са се уговорили задълженията за издръжка да бъдат определени по законите на Финландия в съответствие с член 7 от Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задълженията за издръжка.

В случай на оспорване на издръжка, страната, която има право на издръжка, или страната, която е задължена да плаща издръжка, може да отнесе въпроса към съда, като подаде молба. (Вж. „[Завеждане на дело – Финландия](#)“).

Съпрузите могат да съставят неофициално споразумение за издръжка в писмен вид и да поискат от отдела за социални услуги към органа на местната власт да го утвърди. При поискване, органът оказва съдействие на страните по изготвяне на споразумението.

Дело за издръжка, по което страни са двама съпрузи, може да бъде заведено пред съда чрез подаването на молба. (Вж. „[Завеждане на дело – Финландия](#)“).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета и предвидените в него правила относно компетентността се прилагат по отношение на трансгранични дела за издръжка.

„Компетентни по иски за задължения за издръжка в държавите членки са:

- съдът по обичайно местопребиваване на ответника; или
- съдът по обичайно местопребиваване на вискателя; или
- съдът, който по силата на закона на съда е компетентен да разглежда иск за гражданското състояние на лицата, когато искът за издръжка допълва този иск, освен ако компетентността не се основава единствено на гражданството на едната от страните; или
- съдът, който по силата на закона на съда е компетентен да разглежда иск за родителска отговорност, когато искането за издръжка допълва този иск, освен ако тази компетентност не се основава единствено на гражданството на едната от страните.“

Ако делото няма трансгранично измерение, тогава правилата относно компетентността са предвидени в Кодекса (на Финландия) за съдебното производство (4/1734).

Според глава 10, член 1 от Кодекса за съдебното производство иск срещу физическо лице се разглежда от районния съд с компетентност по местожителството или постоянното местопребиваване на съответното лице. Според член 9 иск за издръжка също може да бъде разгледан от районния съд по местожителство или постоянно местопребиваване на страната, която иска или получава издръжка.

Когато делото се отнася до развод или прекратяване на съжителство е възможно да бъдат предявени и иски за споразумение за издръжка, упражняване на родителските права по отношение на детето, режима на лични отношения или други иски, които се присъединяват към делото за развод или прекратяване на съжителството. В такъв случай компетентен е съдът, в който се води делото по развода.

Ако в рамките на производство за упражняване на родителските права по отношение на дете или за установяване на бащинство бъде предявен иск за издръжка, делото за издръжка също може да бъде разгледано от съда, в който е образувано производството по първо посочения въпрос.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ищецът има право да заведе дело без да използва посредник (адвокат) (Вж. „[Завеждане на дело – Финландия](#)“). Обикновено страните по съдебното производство обаче имат нужда от експертно съдействие, затова е препоръчително да се използва посредник или адвокат.

Съответните страни по трансгранични дела за издръжка могат да отнасят въпросите към централен орган.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

При завеждане на дело се заплаща такса. Съдът начислява таксата, като съответният ѝ размер (86—200 EUR) зависи от съда и от нуждата от разглеждане на делото ([Закон за такси, начислявани от районните съдилища](#)).

Във (финландския) Закон за правна помощ (257/2002) и във (финландския) Закон за централния орган на Финландия по някои международни въпроси, свързани със задължения за издръжка (1076/2010), са определени разпоредбите относно правото на ищеца да получи правна помощ. Ищец, живеещ в чужбина, също може да получи правна помощ по дела за издръжка на базата на специално реципрочно споразумение.

Съществуват такива споразумения между Финландия и някои щати от Съединените щати и определени провинции в Канада.

Повече информация относно правната помощ във Финландия е публикувана на адрес: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразглеждано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

В Закона за издръжката за деца (704/1975) са определени разпоредбите за дължимата издръжка за деца.

Като общо правило, издръжката е дължима ежемесечно авансово под формата на парична сума, освен ако е уговорено или определено друго. По изключение може да бъде определено издръжката да се изплати като еднократна сума или под формата на движими или недвижими активи.

Във Финландия размерът на издръжката, която се плаща за дете, не се определя по таблица. Всеки случай се разглежда самостоятелно. Според член 1 от Закона за издръжката за деца детето има право на подходяща издръжка. Това означава удовлетворяване на материалните и психологическите потребности на децата на различните етапи от тяхното развитие и покриване на нужните разходи по грижите за тях и тяхното образование, както и поемане на други съответни разходи. Според член 2 родителите носят отговорност за издръжката на своите деца в зависимост от своите възможности. Когато се оценяват възможностите на родителите се взема предвид тяхната възраст, трудоспособност, шансовете им да си намерят платена работа, активите и средствата, с които разполагат, както и други аспекти на тяхната законна отговорност за издръжка. При оценяване мащаба на отговорността, която родителите носят за осигуряването на издръжка, се вземат предвид също така способността и възможностите на детето да поеме отговорност за своята собствена издръжка и факторите, поради които от родителите не може да се очаква да поемат разходите за издръжка за дете или свързаните разходи, се свеждат до минимум.

Периодично се прави автоматично увеличаване на дължимата издръжка, за да се отрази покачването на разходите за живот. Допълнителни разпоредби за автоматичното увеличение са предвидени във (финландския) Закон за обвързването на някои плащания за издръжка с индекса на жизнения стандарт (583/2008).

Размерът на издръжката и начина на нейното плащане могат да бъдат променени по споразумение или със съдебно решение, ако са настъпили толкова съществени промени в обстоятелствата, които са били взети предвид при определяне на издръжката, че промяната да бъде сметната за основателна, като се има предвид състоянието на детето и на родителя, който плаща издръжката.

В Закона за брака са определени разпоредби за издръжката, дължима на съпруг. Във финландската съдебна практика обаче рядко се постановява дадена страна да плаща издръжка на съпруга си. Обикновено след развода страните се издръжат самостоятелно.

Според посоченото в съответното споразумение, определение или съдебно решение плащането на издръжка под формата на парична сума може да бъде определено или като безсрочно, или за даден период от време. Може да бъде определено обаче издръжката да се изплати като еднократна сума, ако това е оправдано с оглед на личните финанси на страната, която е задължена да плаща издръжката, и като се отчетат така също други фактори. Може да бъде определено също така издръжката да се изплати под формата на движими или недвижими активи.

Периодично се прави автоматично увеличаване на дължимата издръжка, за да се отрази покачването на разходите за живот. Допълнителни разпоредби за автоматичното увеличение са предвидени във (финландския) Закон за обвързването на някои плащания за издръжка с индекса на жизнения стандарт (583/2008).

Съдебното определение, постановеното съдебно решение или споразумението, сключено от двамата брачни партньори, може да бъде изменено, ако това се счита за обосновано вследствие на променени обстоятелства. Въпреки това определението, решението на съда или споразумението, с което е определено издръжката да бъде платена като еднократна сума, не може да се изменя, след като издръжката бъде платена.

Споразумението за плащане на издръжка, което е сключено от двамата партньори в брака, може да се изменя, ако то бъде счетено за неприемливо. Според закона задължението за периодично плащане на издръжка отпада, ако страната, която има право на издръжка, встъпи в нов брак.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката за дете се плаща на настойника на детето (по неговата или нейната банкова сметка).

Издръжката за съпруг се плаща на самия съпруг (по неговата или нейната банкова сметка).

Като общо правило, издръжката е дължима ежемесечно авансово под формата на парична сума, освен ако е уговорено или определено друго. По изключение може да бъде определено издръжката да се изплати като еднократна сума или под формата на движими или недвижими активи.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Страната, която има право на издръжка или, когато са изпълнени определени условия, Финландският социалноосигурителен институт (Kela) (вж. раздел 12) има право да предприема действия за принудително изпълнение на плащането за издръжка, ако страната, която е задължена да плаща издръжката, не я изплаща съгласно определеното от съда или предвиденото в споразумението.

Както е предвидено във (финландския) Закон за принудителното изпълнение, страната, която има право на издръжка, може да поиска от съдебния изпълнител принудително изпълнение на споразумението или решението за издръжка. Консултации по семейноправни въпроси може да бъдат предоставени също от отдела за социални услуги към органа на местната власт.

Според предвиденото в Закона за принудителното изпълнение, ако съпруг, който е длъжен да плаща издръжка, не спазва това задължение в нарушение на споразумение, утвърдено от отдела за социални услуги към органа на местната власт, или в неизпълнение на определение или решение, постановено от съд, страната, която има право на издръжка, може да поиска от съдебния изпълнител принудително изпълнение на споразумението или определението/съдебното решение.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Принудително изпълнение и правила за защита на длъжника

Когато случаят бъде отнесен към агенция за принудително изпълнение, първо на длъжника се изпраща известие за производството, наред с напомняне за плащането. Обикновено на длъжника трябва да бъде дадена възможност да извърши плащането в отговор на напомнянето.

Ако в отговор на напомнянето длъжникът не извърши плащане или не осъществи доброволно контакт с дадена агенция за принудително изпълнение във връзка с плащането, агенцията извършва обследване на доходите и активите на длъжника, като прави справки с регистрираните данни.

Действията, които се предприемат с цел обследване на доходите и активите на длъжника, и всички следствени действия, които следват, са строго регламентирани.

В повечето случаи се прави заповед върху доходите на длъжника и средствата по банковите му сметки. Обикновено на заповед подлежи една трета от работната заплата, пенсията, обезщетението за безработица или майчинство на длъжника. За доходи се считат така също премиите за празници, допълнителните придобивки, комисионните, плащането на услуги, хонорарите и други плащания. Размерът на заповираната сума се изчислява на база на нетните доходи. Не се включват плащанията за социално подпомагане и закрила като жилищна субсидия и обезщетения за деца. Като алтернатива на периодичното заповиране на доходи може да бъде одобрен също така „план за плащане“.

При действията за принудително изпълнение и плановете за плащане винаги се държи сметка за частта от активите на длъжника, която е защитена по закон: с други думи сумата, която се оставя за неговото или нейното съществуване. Тази защитена част се преразглежда, за да бъде отразен националният пенсионен индекс. Одобрените защитени части и примерни случаи са публикувани на адрес: <https://oikeus.fi/uulosotto/en/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>.

Длъжникът има право да обжалва, въпреки че процесът по събиране на дължимите суми не се преустановява, докато съдът не постанови ново решение.

Давностни срокове за дължимата издръжка

В член 16, буква в) от Закона за издръжката на деца е посочено, че периодично плащаната издръжка и всички начислени върху нея лихви за забава, трябва да бъдат събрани от страната, която дължи издръжката, в срок до пет години, считано от началото на годината, следваща тази, през която плащането е станало дължимо. В противен случай се губи правото на плащане. Издръжката, която следва да бъде платена като еднократна сума, и всички начислени върху нея лихви за забава, от друга страна, трябва да бъдат събрани в срок до пет години, считано от момента, в който издръжката е станала дължима, и най-късно в срок до пет години от момента, в който получателят на издръжката е навършил пълнолетие.

Аналогично Kela трябва да събира от неизправния длъжник всички обезщетения, които плаща като издръжка за дете, в срок до пет години, считано от началото на годината, следваща тази, през която станалата дължима издръжка не е платена и поради това е платено обезщетение. В противен случай се губи правото на плащане (член 22 от (финландския) Закон за обезщетенията за издръжка за деца 580/2008).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Ако страна, която дължи издръжка, не я плаща според уговореното, страната, която има право на издръжката, трябва да се обърне към съдебен изпълнител за събиране на неплатената сума. От агенцията за принудително изпълнение предоставят насоки относно подаването на такова искане. Консултации по семейноправни въпроси може да бъдат предоставени също от отдела за социални услуги към органа на местната власт. Вж. раздели 13 и 14. Агенцията за принудително изпълнение не начислява такси за събиране на вземанията за издръжка. Допълнителна информация относно процедурата е публикувана на адрес: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/hakemusasiat/perheasiat/childcustodyandrightofaccess.html>.

Ако страна, която има право на издръжка, получава обезщетение за издръжка за дете от Финландския социалноосигурителен институт (Kela) поради неплащане на издръжката, тази страна не може да предприема действия за събиране на вземанията за издръжка. Когато от Kela се плаща обезщетение за издръжка за дете, институцията придобива правото да получи издръжката в размер, равен на частта, която е платена под формата на обезщетение за издръжка за дете (*право на удовлетворяване*) (член 19 от Закона за издръжката за деца 580/2008). Ако присъдената издръжка е в по-голям размер от плащаното от Kela обезщетение и страната, която дължи издръжката, не я плаща, Kela изплаща обезщетението за издръжка за дете в пълен размер и събира цялата неплатена издръжка от неизправната страна. Ако процедурата завърши с успех, след събиране на вземанията Kela изплаща разликата между присъдената издръжка и платеното обезщетение за издръжка за дете на родителя, който упражнява родителските права по отношение на детето.

При трансгранични дела, касаещи събирането на вземания за издръжка, засегнатите страни могат да отнесат въпроса към съответния централен орган.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Ако страна, която е задължена да плаща издръжка, не плати дължимото според споразумението или решението за издръжка за дете с местожителство във Финландия, детето има право да получи обезщетение от Финландския социалноосигурителен институт (Kela). Информация за размера на изплащаните от Kela обезщетения за издръжка за дете е публикувана на неговия уебсайт на адрес: <http://www.kela.fi/web/en/right-to-unemployment-benefits> **Elatustuen Elatustuen Elatustuen Elatustuen** (Закон за обвързването на някои плащания за издръжка с индекса на жизнения стандарт (583/2008)).

Възможно е също така обезщетение за издръжка за дете да бъде получено, когато определената в споразумение или в решение сума за издръжка за дете е по-малка от размера на плащаното към дадения момент обезщетение, което може да се дължи на финансови затруднения на съпруга, който е задължен да плаща издръжката. В такива случаи Kela плаща разликата между обезщетението и размера на определената издръжка. Освен това детето получава от длъжника издръжката, която е предвидена в споразумението или решението за издръжка. Ако страната, която е задължена да плаща издръжка, не е в състояние да я плаща, съответният ѝ размер може също да бъде определен на 0 EUR. В такива случаи Kela заплаща обезщетението за издръжка за дете в пълен размер.

В Закона за издръжката за деца (580/2008) са определени разпоредби относно изискванията за получаването на обезщетение за издръжка за дете. Обезщетението за издръжка за дете се предоставя при подаване на молба от страна на настойника или законния представител на детето или от друго лице, което добросъвестно полага грижи за детето. Дете, навършило 15-годишна възраст, също може да подаде молба, ако той или тя живее самостоятелно. Плащането на обезщетение за издръжка за дете не променя задължението на съответната страна да плаща издръжката в пълен размер. Когато Kela вземе решение за плащането на обезщетение за издръжка за дете поради неплащане на издръжка, институцията има право — и е задължена — да събере от неизправната страна всички вземания по неизвършени плащания за издръжка.

Съпруг, който има право на издръжка, може да получава издръжка само от съпруга си.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Министерството на правосъдието е централният орган във Финландия по отношение на международни действия за събиране на вземанията за издръжка (вж. например Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, и Хагската конвенция от 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството). В задълженията на централния орган влиза получаването на молби за издръжка, препращането им до компетентните органи и образуването на производства във връзка с молбите.

Ако страна, която е задължена да плаща издръжка, е с местожителство в държава, в която се прилагат международните договорености за събиране на издръжка, ищецът може да се обърне към Министерството на правосъдието за събиране на вземанията за издръжката в съответната чужда държава. Ако е необходимо, на ищците се препоръчва да се свържат с тяхната местна служба за правна помощ или частен правен консултант (например относно това как да изготви документите към молбата). Консултации по семейноправни въпроси може да бъдат предоставени също от отдела за социални услуги към органа на местната власт.

Ако страната, която има право на издръжка, поради неплащане на издръжката получава обезщетение за издръжка за дете от Финландския социалноосигурителен институт (Kela), Kela придобива правото да получи издръжката в размер, равен на частта, която е платена под формата на обезщетение за издръжка за дете (*право на удовлетворяване*) (член 19 от Закона за издръжката за деца 580/2008). В такъв случай Kela събира вземанията по неизвършените плащания за издръжка от името на страната, която има право на издръжка и която при тези обстоятелства не може

да предприема действия за събирането на дълга. Ако определената издръжка е в по-голям размер от плащаното от Kela обезщетение за издръжка за дете и страната, която дължи издръжката, не я плаща, Kela изплаща обезщетението в пълен размер и събира цялата неплатена издръжка от страната длъжник. Ако процедурата завърши с успех, след събиране на вземанията Kela изплаща разликата между цялата издръжка и платеното обезщетение на родителя, който упражнява родителските права по отношение на детето.

Съпруг, който има право на издръжка, може да получава издръжката само от съпруга си. Съпруг, който има право на издръжка, може да се обърне към съдебен изпълнител и да се опита да установи дали съпругът с местожителство в чужбина има активи във Финландия, върху които може да бъде наложен заповед в съответствие със Закона за принудителното изпълнение. Те могат също така да се обърнат към Министерството на правосъдието за съдействие във връзка със събирането на вземанията за издръжка в чужбина.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

Адрес: Ministry of Justice

PO BOX 25,

00023 Government

Телефон: +358 29516001

Факс: +358 9 1606 7524

Ел. поща: central.authority@om.fi

Уебсайтът на Министерството на правосъдието е с адрес: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>.

Данните за контакт с Финландския социалноосигурителен институт (Kela) са следните:

В рамките на Kela е обособено специално звено за международно събиране на вземания за издръжка, което се намира в Хелзинки.

Адрес: Kelan perintäkeskus,

Helsingin perintäyksikkö,

Kansainvälinen erityisperintä

PO BOX 50,

00601 Helsinki

Телефон: +35840 354 5469

Факс: +358 20 635 3330

Ел. поща: kv.erityisperinta@kela.fi

Уебсайтът на Kela е с адрес: <http://www.kela.fi/web/en>.

Уебсайтовете на службите за правна помощ са публикувани на адрес: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

Данните за контакт с отделите за социални услуги към органите на местната власт са публикувани в телефонния указател или се получават с обаждане на финландските телефонни справочни услуги. В случай на търсене чрез телефонни услуги трябва да се посочи кой отдел за социални услуги към органа на местната власт е нужен. Във Финландия има около 320 местни органа (общини).

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ищецът в друга държава ще получи най-добро обслужване, ако се свърже с компетентния централен орган във въпросната държава, който от своя страна осъществява контакт с Финландското министерство на правосъдието. (Вж. раздели 13, 14 и 15).

Ищецът може да се свърже така също директно с финландските органи.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Вж. отговорите на въпрос 15.

Ако страната, която има право на издръжка (дете или съпруг), и страната, задължена да я плаща, живеят в различни държави, от Министерството на правосъдието може да бъде оказано съдействие на всяка от страните по въпроса, както и на компетентните органи на чуждата държава.

Ищецът (отговарящо на условията дете или съпруг) може да поиска от Министерството да обезпечи изпълнението във Финландия на съдебно решение, определение или утвърдено споразумение за издръжка, съответно оформено в чужда държава, като издръжката, получена с принудително изпълнение чрез заповед, бъде внесена по банковата сметка, посочена от отговарящата на условията страна. Министерството на правосъдието обаче не може да плаща издръжката от името на длъжника.

Според съществуващи различни международни договорености (като Регламента на ЕС за задълженията за издръжка, Хагската конвенция от 2007 г., двустранни споразумения и т.н.) функциите на Министерството на правосъдието, в качеството му на централен орган, включват също така например съдействие по установяване местонахождението на длъжник или взискател, получаване на информация относно доходите на длъжник или взискател, както и съдействие при установяване на бащинство, ако това е необходимо при събирането на издръжката.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Ако Министерството на правосъдието или упълномощено от него лице, по силата на своите функции като централен орган в рамките на съществуващите различни международни договорености, представлява ищец пред съда или друг орган във Финландия, ищецът получава безплатна правна помощ, независимо от предвидените в закона разпоредби, касаещи предварителните условия за получаване на правна помощ.

Това важи за въпроси, които се отнасят до:

- 1) установяване дали решение за издръжка, издадено в чужда държава, трябва да бъде признато или може да бъде изпълнено във Финландия;
- 2) установяване на бащинство;
- 3) задължаване на родител да плаща издръжка за своето дете;
- 4) промяна в издръжката, която е постановена за дете, ако ищецът е дете или представител на дете.

Предвиденото в точки 2—4 обаче се прилага само ако детето е под 21-годишна възраст към момента на образуване на производството.

Ако Министерството на правосъдието или упълномощено от него лице, с оглед на своите задачи като централен орган в рамките на съществуващите различни международни договорености, представлява ищец при принудителното изпълнение на решение за издръжка, ищецът не е длъжен да заплаща каквито и да било разходи във връзка с принудителното изпълнение.

В останалите случаи ищецът може да поиска публична правна помощ. Правната помощ означава, че ищецът може да получи услугите на посредник (адвокат) за разрешаването на правен въпрос с пълно или частично финансиране от държавата. Правната помощ обхваща всякакви съдебни дела. Обикновено тя е ограничена само до дела, които се разглеждат във Финландия. Молба за правна помощ може да бъде подадена във всяка служба за правна помощ, независимо от местожителството на ищеца. Най-практичното решение, разбира се, е да се обърне към най-близката служба. Ищците трябва да представят разбивка на своите доходи, искане за направените разходи, както и активите и дълговете. Трябва също така да се представи описание на делото, по което се иска правна помощ, и данни за евентуална застраховка за съдебни разходи, притежавана от ищеца. Допълнителна информация е публикувана на адрес: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.
Финландските правопрिलाгащи органи не начисляват такси за принудително изпълнение, касаещо издръжка.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Министерството на правосъдието е определено за централен орган в съответствие с член 51 от Регламента. Допълнително неговите функции са регламентирани така също и в националното законодателство, а именно Закона за централния орган във Финландия по някои международни въпроси, свързани с издръжки (1076/2010).

Последна актуализация: 23/05/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Искове за издръжка - Швеция

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

В шведското право е предвидено задължение за издръжка за деца, съпрузи и разведени съпрузи. Разпоредбите относно задълженията за издръжка между съпрузи са приложими така също по отношение на регистрирани партньори.

Деца

Родителите носят отговорност за издръжката на своите деца в границите на разумно необходимото, предвид нуждите на детето и общите финансови възможности на родителите. Родителят, който няма никаква възможност да участва в издръжката на своето дете, не е задължен да предоставя издръжка.

Родителят, който нито упражнява родителски права по отношение на детето, нито живее постоянно с него, трябва да изпълнява своето задължение за издръжка чрез плащането на издръжка. Родителят, който упражнява родителските права съвместно с другия родител, може да бъде задължен също така да плаща издръжка. Такъв е случаят, ако детето живее постоянно само с другия родител, независимо от това дали въпросното лице е необвързано или живее заедно с нов партньор.

Лице, което живее постоянно с детето на друго лице и с родителя, който упражнява родителските права по отношение на детето, също носи отговорност за издръжката на това дете, ако страните имат брак помежду си или имат общо дете/обща деца. Съпругът на биологичния родител обаче носи отговорност за издръжката само доколкото детето не може да получи издръжка от другия родител, т.е. не този, с когото живее съпругът на неговия биологичен родител. Плащанията за издръжка се определят със съдебно решение или по споразумение.

Плащанията се извършват предварително за всеки календарен месец. Съдът обаче може да определи друг начин на плащане, ако има специални основания за това.

Страните също така могат да се споразумеят бъдещите плащания за издръжка да бъдат направени под формата на еднократна сума или за периоди от повече от три месеца. Подобно споразумение е валидно само ако е изготвено в писмен вид и в присъствието на две други лица като свидетели. Ако детето е под 18-годишна възраст, споразумението трябва да бъде одобрено също така от Комитета за социална закрила.

Издръжката под формата на еднократна сума трябва да бъде платена на Комитета за социална закрила, ако детето е под 18-годишна възраст. Сумата, платена на Комитета, трябва да се използва за закупуване от застрахователна компания на годишна рента за детето, подходяща с оглед на задължението за издръжка, освен ако споразумението не позволява това или Комитетът счита, че сумата може да се използва по някакъв друг подходящ начин за издръжката на детето.

Не може да се постановява решение за присъждане на плащания за издръжка със задна дата за период от повече от три години преди датата на предявяване на иска, освен със съгласието на длъжника на издръжката.

Вземанията по присъдена издръжка не подлежат на изпълнение (отпадат по давност) след изтичането на пет години от датата, на която са станали дължими.

Съпрузи

По време на брака всеки от съпрузите носи отговорност за тяхната съвместна издръжка. Ако единият от съпрузите не може да се издържа напълно самостоятелно, другият съпруг носи отговорност така също за покриването на личните нужди на съпруга.

След развода се прилага принципът, че всеки съпруг носи отговорност за своята собствена издръжка. Ако обаче единият от съпрузите има нужда от средства за своята собствена издръжка по време на определен преходен период, той или тя има право на издръжка от другия съпруг в границите на разумно необходимото, предвид възможностите на този съпруг и други обстоятелства. В изключителни случаи съпругът може да получи издръжка за по-продължителен период.

Ако съпрузите не могат да постигнат споразумение по въпроса за издръжката, спорът може да бъде решен от съда.

След развода издръжката се плаща на периодични вноски. Съдът обаче може да постанови плащането на издръжката под формата на еднократна сума, ако има специални основания за това, например ако съпругът трябва да извърши плащане за пенсия.

Не може да се постановява решение за присъждане на плащания за издръжка със задна дата за период от повече от три години преди датата на предявяване на иска, освен със съгласието на длъжника на издръжката.

Вземанията по присъдена издръжка не подлежат на изпълнение (отпадат по давност) след изтичането на три години от датата, на която са станали дължими.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Задължението на родителите за издръжка обикновено се прекратява, когато детето навърши 18-годишна възраст. Ако обаче детето все още не е завършило средното си образование, задължението за издръжка продължава да се прилага, докато детето посещава училище, най-късно до неговия или нейния 21-ви рожден ден. В този случай под училище се има предвид задължително образование или средно училище или друга съпоставима общообразователна форма.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

В Швеция няма специален държавен орган, който да определя или да съдейства за определяне на издръжката. Плащанията за издръжка могат да бъдат определени или по споразумение, или със съдебно решение. Ако страните не постигнат споразумение, тогава ищецът трябва да се обърне към районния съд и да подаде молба за призоваване в съда.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Родителят, който упражнява родителските права, има право да предяви иск за издръжка от името на ненавършило пълнолетие дете. Ако е определен специален законен представител, той или тя също има право да действа от името на детето.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Правилата относно компетентността са заложиени в Закона за родителството, Закона за брака и семейството и Закона за съдопроизводството. Информация може да бъде получена така също от районния съд.

Производството за издръжка за деца се разглежда по обичайното местожителство на ответника. Ако няма компетентен съд, делото се гледа от районния съд в Стокхолм.

Въпросите, касаещи плащанията на издръжка на съпруг, може да бъдат разгледани при изслушването по делото за развод. Брачните дела се гледат от районния съд по обичайно местожителство на единия от съпрузите. Ако нито един от тях няма обичайно местожителство в Швеция, делото се гледа от районния съд в Стокхолм. Ако производството за издръжка за съпруга не е образувано като присъединено с брачното дело, тогава се прилагат общите правила за компетентността според глава 10 от Закона за съдопроизводството.

В Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (Регламент за задълженията за издръжка), са предвидени правила относно компетентността при презгранични дела.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Не. Всяко лице, което желае да заведе дело в съда, трябва да се обърне към компетентния районен съд за призоваване в съда.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

В Швеция самото съдебно производство е безплатно, освен таксата за подаване на молба, която понастоящем е 900 SEK. Ако ищецът наеме правен консултант или адвокат, това е свързано с разходи. При представянето на доказателства, например чрез свидетели, също може да бъдат направени разходи.

Не е възможно предварително да бъдат определени разходите, тъй като те са различни в отделните случаи.

При определени условия може да бъде предоставена правна помощ. За предоставянето на правна помощ по дело за издръжка трябва да са налице специални основания. Такива основания може да има например, ако обстоятелствата са по-сложни от обичайното и налагат използването на повече правни консултации.

Когато е предоставена правна помощ, на ищеца се назначава правен консултант и държавата заплаща хонорара на това лице, ако ищецът не може да си го позволи. Правната помощ включва също така разходите, свързани с представянето на доказателства, разследването, устния и писмения превод и разходите за медиатор. Лицата, на които е предоставена правна помощ, са освободени така също от някои такси, дължими на съдилищата и Службата за принудително изпълнение (Kronofogdemyndigheten).

Лица, които не са шведски граждани и нямат или не са имали местожителство в държавата, могат да получат правна помощ по искове, които предстои да бъдат предявени в Швеция, ако за това има специални основания. Ако предстои да бъде предявен иск пред съд в друга държава, правна помощ може да бъде предоставена само на лица с местожителство в Швеция. Гражданите на всички държави — членки на ЕС, имат същите права на правна помощ като шведските граждани. Гражданите на някои други държави също имат същите права според специална разпоредба, която изисква да има в сила споразумение за реципрочно третиране.

Съществуват някои специални разпоредби относно правната помощ, приложими при презгранични спорове в рамките на ЕС, за да се гарантира например, че ще може да се предоставя безплатна правна помощ в определени случаи, предвидени в Регламента за задълженията за издръжка, които се отнасят до издръжка, плащана от родител на дете под 21-годишна възраст.

Информация относно правната помощ може да бъде получена от Органа за правна помощ (Rättshjälpsmyndigheten) (<http://www.rattshjalp.se/>).

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Определянето на размера на издръжката за дете се основа на правни критерии. Родителят, който има задължение за издръжка, има право да задържи част от своя доход след данъчно облагане за своята собствена издръжка. Тази част включва разходи за жилище, които се изчисляват отделно по размер, считан за целесъобразен. Останалите разходи за съществуване се изчисляват въз основа на стандартна сума, която е свързана с индекс. Въпросният родител може да запази също така сума за издръжка на съпруга, с когото той или тя съжителства, ако за това има специални основания. Накрая, родителят, който има задължение за издръжка, може да запази сума за издръжката на всички деца, които живеят в дома му. Частта от останалата сума, която трябва да бъде отделена за издръжка, зависи, наред с други неща, от нуждите на детето и от възможностите на другия родител да покрива разходите за отглеждането на детето. До определена степен могат да се правят удържки с оглед на разходите, направени по време на личните отношения.

Няма законоустановени критерии относно издръжката на съпруг. Някои от горепосочените критерии за оценка обаче могат да послужат за насоки. Плащанията за издръжка подлежат на индексирание, за да се гарантира, че ще запазят своята първоначална стойност. Индексът отразява промените в базовия размер на цените според Социалноосигурителния кодекс, освен ако в съдебното решение или споразумението за определяне на издръжката е предвидена различна разпоредба относно индексирането. Всяка година Социалноосигурителната служба преценява дали издръжката трябва да бъде променена и, ако това е така, с какъв процент. Промяната, която обикновено се извършва на 1 февруари, важи за издръжка, която е била определена преди 1 ноември предходната година.

Ако страните са съгласни, те могат да променят размера на издръжката, като съставят ново споразумение, дори ако преди това издръжката е била определена със съдебно решение. Решение или споразумение може да се коригира също така от съда, ако има основания за това с оглед на

промяната в обстоятелствата. За периода преди началото на производството корекция, която се оспорва от някоя от страните, може да бъде единствено под формата на намаляване или отмяна на плащания, които все още не са извършени. Трябва да са налице специални основания, за да може съдът да увеличи издръжката за разведен съпруг вследствие на промяна в обстоятелствата.

Съдът може да променя също така споразумение за издръжка, ако то е неподходящо с оглед на обстоятелствата към момента на съставянето му и други условия. Все пак връщане на вече получена издръжка може да бъде постановено само ако има специални основания за това.

Ако размерът на периодичното плащане на издръжка за дете не е променен от шест години освен корекциите за индексирание, съдът може да преразгледа бъдещото плащане на издръжка, без да е необходимо да се позовава на някакви специални основания.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжка се плаща на зависимо лице. Ако зависимото лице е дете под 18-годишна възраст, издръжката се плаща на родителя, който упражнява родителските права и живее с детето.

Издръжка под формата на еднократна сума трябва да бъде платена на Комитета за социална закрила, ако детето е под 18-годишна възраст.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Молба за принудително изпълнение може да бъде подадена до Службата за принудително изпълнение (Kronofogdemyndigheten). Въпросната молба може да бъде устна или в писмен вид. Заедно с молбата трябва да бъде представено изпълнително основание. Поетото задължение в писмен вид пред двама свидетеля по отношение на издръжка в съответствие със Закона за брака и семейството или Закона за родителството подлежи на принудително изпълнение като окончателно съдебно решение, което има силата на закон.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Що се отнася до издръжка за деца, иск за определяне на плащания за издръжка не може да се допуска със задна дата за период от повече от три години преди датата, на която е предявен искът, освен със съгласието на длъжника на издръжката. Вземанията по определена издръжка не подлежат на принудително изпълнение (отпадат по давност) пет години след датата, на която са станали дължими.

Що се отнася до издръжката за съпрузи, иск за определяне на плащания за издръжка не може да се допуска със задна дата за период от повече от три години преди датата, на която е предявен искът, освен със съгласието на длъжника на издръжката. Вземанията по определена издръжка не подлежат на принудително изпълнение (отпадат по давност) три години след датата, на която са станали дължими.

Що се отнася до принудителното изпълнение, има редица случаи на освобождаване от налагане на запор. Например облеклото и други вещи за лично ползване от длъжника в рамките на разумна стойност и някои принадлежности, необходими за дома и грижите за него са несеквестрируеми вещи. Ако длъжникът има семейство, вещите, които се използват от семейството, и нуждите на семейството се вземат предвид, за да се определи срещу какво изпълнението не бива да бъде насочено.

Запор може да бъде наложен само върху частта от приходите или работната заплата на длъжника, надвишаваща необходимото за неговото собствено съществуване и за съществуването на неговото или нейното семейство. Частта от приходите или работната заплата на длъжника, която не може да бъде заповорена (известна като „förförbehållsbeloppet“ или „несеквестрируем доход“), се определя в съответствие с определена стандартна сума. Стандартната сума обхваща всички обичайни разходи за съществуване, с изключение на жилищните разходи, които се определят отделно и се добавят към стандартната сума. Стандартната сума се определя всяка година от Службата за принудително изпълнение.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

В Швеция Службата за принудително изпълнение оказва съдействие при събирането на издръжка. При презгранични дела зависимото лице може да получи административна помощ от Социалноосигурителната служба (Försäkringskassa) за целите на подаването на молба за събиране до Службата за принудително изпълнение.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Социалноосигурителната служба (Försäkringskassa) може да изплаща издръжка в размер на 1 273 SEK месечно за дете, чиито родители са се разделили. Паричната сума се плаща на родителя, който упражнява родителските права, живее с детето и официално е регистриран на един и същ адрес с детето. Решението за изплащане на издръжка се взема на база на молба до Социалноосигурителна служба — органа, който администрира социалните осигуровки. Издръжката е начин, чрез който обществото гарантира, че детето, чиито родители са се разделили, ще получава издръжка на определено ниво, дори ако родителят, който дължи издръжката, не изпълнява своето задължение за издръжка. Издръжката може да бъде предоставена като пълна издръжка, допълнително плащане или като помощ в случай на съвместно упражняване на родителските права. Родителят, който дължи издръжката, трябва да я върне на държавата според своите доходи и в зависимост от общия брой на децата, по отношение на които той или тя дължи издръжка за деца. Задължението за връщане се определя чрез административно производство. Ако вместо това издръжката бъде платена направо на родителя, който упражнява родителските права, сумата на плащаната от Социалноосигурителната служба издръжка ще бъде съответно намалена (това е известно като допълнителна издръжка).

Ако родителят, който дължи издръжката, живее в чужбина или живее в Швеция, но получава работна заплата или други доходи в или от друга държава, Социалноосигурителната служба може да даде указания на родителя, който упражнява родителските права по отношение на детето и живее с него, да предприеме мерки, с които да бъде определено задължението за издръжка. В такива случаи Социалноосигурителната служба встъпва в правото на детето да получава издръжка до размера на сумата, платена от въпросната служба като издръжка.

Не е възможно съпруг да получи издръжка от Социалноосигурителната служба.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

При презгранични дела ищецът може да получи административна помощ от Социалноосигурителната служба. Социалноосигурителната служба (Försäkringskassa) е централният орган по Регламента на ЕС за задълженията за издръжка и по Хагската конвенция от 23 ноември 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството (Хагска конвенция от 2007 г.), както и предаваща/получаваща агенция по Конвенцията от Ню Йорк от 1956 г. за събирането на издръжка в чужбина.

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Вж. отговора на въпрос 14.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Данните за контакт със Социалноосигурителната служба са следните:

Social Insurance Agency

PO Box 1164

SE-621 22 Visby

Sweden

Тел.: +46 (0)771 17 90 00

Факс: +46 (0)11 20 411

Ел. поща: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

Социалноосигурителната служба предприема всички целесъобразни мерки за улесняване събирането на издръжка. В качеството ѝ на централен орган по Регламента за задълженията за издръжка и по Хагската конвенция от 2007 г. нейните задачи произтичат от разпоредбите на споменатите регламент и конвенция. Например тя оказва съдействие на лицата, които имат право на издръжка, във връзка с подаване на техните молби, което може да стане чрез органа, например молба за решение за издръжка в друга държава. За допълнителна информация относно това каква помощ се предлага на ищците е необходимо да се свържете със Социалноосигурителната служба.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

Ищците, които желаят събиране на издръжка по Конвенцията от Ню Йорк от 1956 г. за събирането на издръжка в чужбина, трябва да подадат молба до предаващата агенция в своята държава по местожителство, която препраща молбата до получаващата агенция в Швеция (Социалноосигурителна служба).

Същото важи за ищци, които желаят да получат помощта, предлагана от централните органи по Регламента за задълженията за издръжка или по Хагската конвенция от 2007 г.: те трябва да подадат молба до централния орган в своята държава по местожителство, който препраща молбата до централния орган в Швеция (Социалноосигурителната служба).

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Вж. отговора на въпрос 17. Що се отнася до молби по Регламента за задълженията за издръжка или по Хагската конвенция от 2007 г., ищците могат да подават молба направо до компетентния орган.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Вж. отговора на въпрос 16.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да. Швеция е обвързана от Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издръжка (Хагския протокол), чиито разпоредби са приложими в ЕС от 18 юни 2011 г. Общото правило според Хагския протокол е, че е приложимо правото на държавата по обичайно местожителство на зависимото лице. Що се отнася по-специално до дете, възможно е да се приложи правото или законите на държавата, на която са граждани както детето, така и длъжникът на издръжката, ако прилагането на правото по обичайно местожителство на детето не е в негов интерес. Страните могат също така да постигнат споразумение относно това кое право да се прилага, но обхващат на подобни споразумения е ограничен, що се отнася до дела за издръжка за деца под 18-годишна възраст например.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Швеция е обвързана от Хагския протокол (вж. отговора на въпрос 20).

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Вж. отговора на въпрос 7 относно общите изисквания за правна помощ.

При презгранични дела в рамките на ЕС има определени специални разпоредби за правна помощ. Когато са изпълнени изискванията за правна помощ в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка, трябва да бъде предоставена правна помощ и да бъде безплатна, ако ищецът има нужда от правен консултант и тази нужда не може да бъде изпълнена по никакъв друг начин.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Не са планирани специални мерки.

Последна актуализация: 12/10/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.